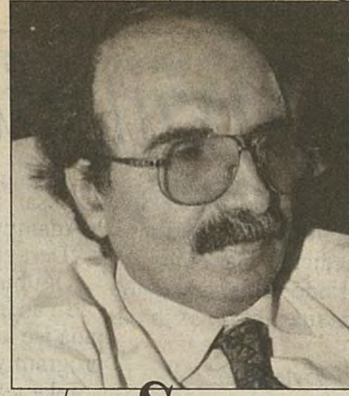
SÖZ

Haftalık Haber Yorum Dergisi

TARİH: 16 KASIM 1996 • SAYI: 92 • FİYATI: 100.000 TL (KDV DAHİL)

• ALMANYA 4 DM • İSVİÇRE 4 Sfr • FRANSA 14 FF • İNGİLTERE 1.7£ • HOLLANDA 5 Hfl • AVUSTURYA 28 AS • ABD 3$

İst. Barosu Sekreteri İ. H. Karaca ile SÖYLEŞİ

Susurluk olayı Emniyet'in elinden alınmalı

ORTA SAYFADA

Hesap vermezlerse süpürelim!

'Vurun üfürükçüye' ya da bir cinayet daha...

"Uğur Dündar'ın iki hafta önceki Arena'sında teşhir edilen Şerafettin Yardımedici intihar etmiş. Dün öğle saatlerinde yemekte Uğur Dündar'la karşılaştık... Çok üzgündü. Dert etmemesini söyledim..." Evet, böyle... Dündar'ın yaptığı yayından sonra bir insan intihar etmiş...Ve... Adamın biri de Dündar'a... "Dert etme" demiş... Kim bu adam? Bu adam arada sırada iyi, arada sırada ise kötü yazan bir gazeteci, program yapımcısı... Teke tek Fatih... Fatih Altaylı...

Bu satırları 13 Kasım 1996 tarihli Hürriyet'teki köşesinde yazmış... Nereden başlamalı? Uğur Dündar'ın, Fato'nun ve daha bilmem kimlerin programlarından mı, yoksa Altaylı'nın bir ölüm karşısındaki sinik ve medyatik "dayanışma" sözlerinden mi?

İsterseniz önce, intihara yol açan programdan başlayalım...

Uğur Dündar, Şerafettin Yardımedici hakkında bazı "duyumlar" elde eder... Ve derhal harekete geçer. Yardımedici'nin ağına düşen bir "kurban" mı, yoksa Dündar'ın "kışkırtıcı ajanı" mı olduğu bilinmeyen bir kadınla anlaşır... Ruslar'ın "konsprativnaya kvartira", Amerikalılar'ın "secret house" dedikleri, Terörle Mücadele Şubesi jargonunda ise "hücre evi" kavramıyla ifade edilen, programlanmış "suç mahalli"ne gizli kameralar yerleştirilir. Geriye sayım başlamıştır artık... Kurban "para gücü"yle ya da seksüel cazibesiyle değil de, "din gücü"yle kadınları cezbettiği söylenen tanınmış bir kimsedir... Program yayınlanır... Kadını metaya çeviren bugünkü sistemin "erkek" diye tanımlanan her yaratığının yeltendiği türden bir "cinsel sömürü", "taciz" bütün ayrıntılarıyla sergilenir...

Programın amacı elbette kadınlara yönelik bu türden sömürü ve tacizi gözler önüne sermek ve kadının kurtuluşu davasına hizmet etmek değildir.

Program erkeklerin bilinç altına hitap etmektedir. Cinsel dürtülerden yararlanmakta ve böylece seyirci sayısının artması sağlanmaktadır.

Program aynı zamanda "aktüel" politik durumu da dikkate almaktadır. Uğur Dündar'ın amacı, Refah Partisi ile "yaratılmış" skandal arasında bağ kurmak ve bu yolla da "laisizmin" değil, ama "aile namusumuzun" mollalar tarafından ciddi boyutlarda tehdit altında olduğunu, "dinin siyasete" değil de, "zamparalığa" alet edildiğini gözler önüne sermektir.

Anıtkabir'e yüzbinlerce insanın aktığı bir dönemde, Şerafettin Yardımedici gibi "dinsel" bir figürü, "cinsel" bir skandal içinde seyirciye sunmanın esaslı bir rating sağlayacağı da açıktır.

Yardımedici sözde "irtica" ile savaş ve gerçekte "rating" uğruna harcanan sıradan bir kurban olarak seçilmiştir.

Kadını meta olarak gören ve elindeki maddi ve manevi bütün araçlarla kadınları "mülk" edinmeye yeltenen günümüzün "erkek" dünyasında cinsel sömürünün "din" ya da "para" ile gerçekleşmesi arasında ne fark vardır ki?

İnsanı intihara sürükleyen "teşhir" programları karşısında susmak cinayete ortak olmaya eşittir, eşit olmasına da, Fatih Altaylı'nın tutumu büsbütün içler acısıdır... Uğur Dündar'ın suratına tükürmesi gerekirken, programla işlenen cinayetin asli failine "Dert etmemesini söyledim" diyecek kadar küçülüyor...

Medyadaki yozlaşma, insan yaşamından daha önemli hiçbir değerin olamayacağı ilkesinin hayvani bir umursamazlıkla çiğnenmesine kadar varmıştır artık...

Altaylı bu medya cinayetini kendine "dert" etmiyor ama, okuyucunun da karşısına sütten çıkmış ak kaşık misali çıkıyor ve medya ahlakçısı kesiliyor:

"Gazetelerde ve televizyonlarda illet olduğum bir şey var..."

"İllet" olduğu şey insanları intihara sürükleyen ve çoğu da insan zaaflarından yararlanma temelinde birer tertipten ibaret olan programlar değil...

Ne?

Okuyalım:

"Birisi bir şey yapıyor, oradan alıntı yapılıyor... Tanım şöyle: 'Bir televizyon kanalında yayınlanan haber programında' ya da 'bir gazetede yazdığına göre'... Her gün bir gazetede böyle bir ayıp mutlaka yer alıyor..."

İşte böyle...

İnsanı ölüme sürüklemek "ayıp" değil, intihar dert edilecek bir şey değil. Ayıp olan, dert edilmesi gereken alıntı yapan gazete ya da televizyon kanalının bu alıntıyı nereden yaptığını açıklamaması...

Sonuç: Gazetelerin "üçüncü" sayfalarında ve televizyon kanallarının sözüm ona "haber program"larında insan yaşamını allak bullak eden, özel yaşamın dokunulmazlığını hiçe indiren, psikolojik çöküntülere ve intiharlara yol açan saldırılara son verilmelidir.

Tekelci-kapitalist medya bir suç örgütüdür...

Siz bakmayın "iyi ki medya var" reklamlarına... Medyanın "üçüncü sayfalarında", "haber program"larında katiller kol geziyor...

Atatürk, Karatepe, Ceylan ve Erbakan...

Erbakan 10 Kasım günü Atatürkçü Düşünce Derneği'nin çağrısıyla, bir milyon insanın Anıt Kabir'e "yasadışı" bir "gösteri yürüyüşü" yaparak akmasını, "provokasyon" olarak niteledi.

Ortada bir "provokasyon" var mı?

Provokasyonun Türkçesi "kışkırtma"...

Bir milyon insanın "şeriata" karşı yürümesi, "şeriat"ı savunan insanları kışkırtır mı?

Elbette kışkırtır...

İslamcı da bir milyon insanla yürümek isteği ile yanıp tutuşmaya başlar...

Peki bir de yürürse...

Bir milyon şeriatçı yürürse, bu defa Atatürkçü kışkırtılmış olur... O da bu kez iki milyonluk bir yürüyüş için paçaları sıvar... Ardından yine islamcılar üç milyonluk bir yürüyüşün hazırlığına girişir...

Sonra?

Sonra 13 Kasım tarihli Sabah'ta yazan Mehmet Ali Birand'ın dediği olur?

"Adeta bir kısır döngünün içine düşüyoruz. Laik tepki çıkınca, Refahçılar kemikleşiyor... Refah bir tepki gösterince laikler patlıyor. Karşılıklı olarak birbirimizi deniyoruz. (...) Üstünde düşünmemiz gereken bir nokta da, karşılıklı olarak bu tırmanmanın devamı halinde ülkenin kana bulanma olasılığıdır."

Bu kandan ne çıkar dersiniz?

Ve bu kandan taraflardan hangisinin zaferle çıkmasını istersiniz?

14 Kasım tarihli Sabah'ta Mehmet Altan son derecede kesin konuşuyor:

"Türkiye'de kemalistler de 'demokrasi' istemez, şeriatçılar da... Aynı otoriter ve totaliter özden gelen bu iki inanç şimdi birbiriyle dalaşıyor... Amaç 'demokratikleşme' değil, 'cami' ile 'kışla' arasında 'egemenlik' savaşı..."

Söz konusu savaş, devlete egemen zirvenin gerçek içyüzüyle ortaya serildiği bir anda kızışıyor, taraflar düzenin asıl egemenlerine giderek tepki duyan kitlelerin hedefe yönelmesini, oligarşik devlet egemenlik sistemine karşı saldırıya geçmesini önlemeye, hedef şaşırtmaya çalışıyorlar...

Kayseri Belediye Başkanı Şükrü Karatepe'nin konuşması "kamyon kazası"yla bütün azaları sarsılan düzen medyası tarafından gündemin birinci sırasına çıkartılıyor... Milyonluk gösteri düzenleniyor... Ardından Hasan Hüseyin Ceylan'ın çok önceleri yurtdışında yaptığı bir konuşmanın video bandı ekranlarda boy gösteriyor... "İmam-Hatiplilerin subay yapılmaması"na karşı konuşan Ceylan'ın bu sözleri "orduya sızma" taktiği olarak değerlendiriliyor ve ordunun da şeriatçı tehdit altında olduğu duygusu yaratılıyor.

M.Ali Birand 14 Kasım tarihli Sabah'ta, orduyu gıdıklayan bu türden gelişmelerle ilgili yazısına şu başlığı atmış:

"Yapmayın... Darbe için halkı kışkırtmayın..."

Mustafa Kemal Atatürk darbecilerin, Hz. Muhammed Mustafa da fundamentalistlerin ellerinde yükseldikçe, 1983 yılından beri sürünen krizden geleceğin sosyalizmine doğru köklü bir dönemeç alarak çıkış biricik demokratik alternatif haline geliyor.

Sözde liberal çözüm yolları büsbütün tıkanıyor.

Liberal çözüm yollarının büsbütün tıkanması ise, her türlü liberal alternatifi ister demokrasi, ister barış için olsun "cunta-molla" çözümüne göre "ehveni şer" sayan anlayışlar da yalnız sıradan bir oportünizm olmaktan çıkıyor, aldatmacaya dönüşüyor ve krizden "cunta-molla" çözümleriyle çıkma yeltenişlerine ortam hazırlıyor...

O halde bugünkü ortamda, "kışlacami" çatışmasının hiçbir olumlu çözüm üretemeyeceğini belirttikten sonra, "liberal demokrasi"lere gönderme yapmanın anlamı yoktur. Yukarda yazısından alıntı yaptığımız Mehmet Altan aynı yazısında böyle bir gönderme yapıyor: "Liberal demokrasilerin temel kuralı iktidara seçimlerle gelip, seçimlerle gitmektir..."

Batı "demokrasileri"nde böyledir de, bizdeki "seçimli demokrasiler" değil mi seçimsiz iktidar olma hırslarını körükleyen...

Çalışanlar siyasal mücadelede belirleyici, örgütlü bir güce dönüşmedikçe "kışla-cami" ikilemine sıkışıp kalmak kaçınılmazdır...

Kamyon yola çıktı... Halk süpürecek...

Kamyon yeniden mi devrimcileşiyor? Susurluk olayı kamyon adını verdiğimiz taşıma aracının bir ara karşı - devrimci rolünün sona erdiğinin mi işareti?

Öyle ya, SÖZ'ün geçen sayısındaki kamyon Alman Spartakistleri'ne aitti... Rosa Luksemburg ve Karl Liebknecht'in önderliğindeki bu hareketin üyeleri Berlin sokaklarında "devrimci kamyon" üzerinde görünüyorlardı.

Aradan yıllar ve yıllar geçti....

1973 yılında Şili'de Allende hükümetine karşı darbenin ön hazırlığını kamyon sahipleri sendikası yaptı... Kamyon Şili'de karşımıza böyle çıktı.

Dergi elinize geçtiği sırada, yani 16 kasım Cumartesi günü, ÖDP'nin "Halk süpürecek" eyleminin önünde bir kamyon bulunacak...

ÖDP kamyonu...

ÖDP'nin 50'nin üzerinde ilden ve 100'ün üzerinde ilçeden Ankara'ya yürüyüş eylemi ile sosyalistler yüzlerini partinin içinden dışarıya çevirmiş olacaklar... Bu, yalnız partinin gelişmesinde yeni bir dönemin başlangıcı olmayacak, Türkiye'nin siyasal yaşamına da etkide bulunacak...

Çünkü bu eylemin konusunu oluşturan "devlet-mafya-aşiret" ilişkisi, sıradan bir "çete" sorunu değil, devlet iktidarını elinde tutan gerçek kuvvetin kimliği sorunudur.

ÖDP'nin 15 Kasım Cumartesi günü yapılacak eylemle başlayan kampanyası devlet iktidarını elinde tutan gerçek kuvveti hedef alıyor.

Panorama sayfalarında bu kuvvet hakkında pek çok yazı yayınlandı. Bu yazılar herhangi bir devlet organından sızan belge ve bilgilere değil, Türkiye'nin somut durumunun analizine dayandırılmıştı ve günlük gelişmelerin yorumlanmasından oluşmuştu.

Son gelişmeler devlete egemen zirvenin anatomisini gözler önüne serdi...

Gözler önüne serdi ama hükümet sorunu Ağar'ın istifasıyla sınırlayarak örtbas etmeye çalışmakta ve yetkileri sınırlı bir TBMM Araştırma Komisyonu'nda uykuya yatırılmaktadır. Geçtiğimiz perşembe günü ise, Bakanlar Kurulu toplantısından sonra yapılan açıklamada "muhalefetin 'devlet-mafya-aşiret' ilişkisini ortaya çıkaran 'kaza'yı suni olarak büyütüp, gündemde tuttuğunu" ilan etti...

Bu açıklamanın hemen ardından, ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz bir televizyon kanalında bazı açıklamalar yaptı. Bu açıklamalardan çıkan sonuç ortada: İçinde Çiller'in ve Ağar'ın da bulunduğu bir grup siyasi kadro, polis ve ordu mensuplarıyla eski ülkücülerden oluşan özel bir örgütlenme gerçekleştirmişlerdi. Çatlı bu örgütlenme içinde yer almıştı. Mesut Yılmaz kumarhane sahibi Ömer Lütfü Topal'ı öldürenlerin, şu anda Sedat Bucak'ın korumalığını yapan iki Özel Tim mensubu olduğunu, bu durumun devlet tarafından bilindiğini, söz konusu tetikçilerin üstünde ise devletin üst düzeyde yetkili mensuplarının bulunduğunu söyledi.

Peki bu açıklamaların ana yönü nedir?

Hükümetin olayı örtbas etmesine karşılık, düzen partileri ve büyük medya, Susurluk kazasında ölenlerin ve Bucak'ın, esas olarak "kumarhane rantı" nedeniyle cinayet işleyen bir "çete" oluşturdukları tezini kamuoyuna benimsetmeye çalışıyor.

Şurası bir gerçek: Yılmaz, hükümetin kumarhanelerle ilgili yaptığı yeni düzenlemelerin, kumarhane gelirlerini düşürmeye yönelik olduğunu, sözkonusu "çete"nin de bu suretle kumarhaneleri yok pahasına ele geçirmeye çalıştıklarını açıkladı.

Kumarhane rantının paylaşılması devlet zirvesinin organik parçası olan mafya içinde kanlı bir çatışmaya elbette neden olmuştur.

İşte bu olgudan hareket eden ANAP ve medya "devletin kirlendiğini", ama yine devletin bu "kiri" temizleyebileceği iddiasını yaygınlaştırıyor.

Gerçekten de ANAP Genel Başkanı, 7 TİP'liyi öldüren Çatlı'nın devlet tarafından kullanılmasını, Çatlı'nın içinde bulunduğu türden örgütleri, devletin çıkarı gerektirdiğinde kurulmasının doğal olduğunu açık açık söylemiştir.

Burada söz konusu olan kontr-gerilla örgütüdür ve bütün düzen partileri, Susurluk kazasıyla ortaya çıkan gerçeği, kontr-gerillayı kollayacak bir şekilde çarpıtmaktadırlar.

Gerçek iktidar kuvveti, Türkiye'yi yıllık geliri 10 ila 30 milyar dolar olan eroin ticareti ile finanse edilen birbiriyle ilişkili ve ilişkisiz, irili-ufaklı suç örgütleri ile yönetiyor. Bunlar ellerindeki muazzam finans gücüne, silaha, denetledikleri kumarhanelere ve fuhuş yuvalarına dayanarak devlet aygıtındaki milyonlarca üniformalı-üniformasız görevli üzerinde, siyasi partilerin kadroları üzerinde, medyanın, üniversitelerin üzerinde etkinlik kuruyor, her geçen gün artan sayıda devlet görevlisi bu süretle suç ortaklığına sürükleniyor...

Devletin tüm istihbarat elemanlarının, tüm ordu ve emniyet mensuplarının toptan çete elemanı olduğunu söylemek elbette olanaksızdır. Ama bu güçlerin devlet iktidarını elinde tutan zirveye bağlı kontr - gerillanın etkisi, denetimi altına alınmaktadır.

Devlet iktidarını elinde tutan zirve, büyük sanayi, banka ve ticari sermayeyi elinde tutan az sayıdaki aileden, asker-sivil bürokrasinin kilit isimlerinden, medyayı kontrol edenlerden, üniversite yönetimlerinin kilit isimlerinden, tarikat mensuplarından, eroin, silah kaçakçılığını kontrol edenlerden ve yabancı devletler hesabına çalışan casuslardan oluşuyor.

İşte bu oligarşik grup, dallı- budaklı bir yeraltı örgütü şebekesi iktidarının baskı gücü olarak örgütlemiş bulunuyor.

Hiç bir "temiz el" kampanyası bu durumu değiştirmeye muktedir değildir.

Çünkü Türk siyasal sisteminin böyle bir görünüm alması, Türk kapitalizminin doğrudan sonucudur. Spekülasyona dayalı bugünkü ekonomide sermayenin az sayıda ellerde toplanması, salt ekonomik faaliyetin sonucu olmuyor. Bu süreçte şiddetin, illegal zor alımların, eroinin, şantajın çok önemli yeri var.

Kapitalizmin artık beklemeye tahammülü yok. Uluslararası kapitalist işbölümünün çarpık, eşitsiz yapısı Türk kapitalizminin bir gün bile beklemeden yayılmaya ihtiyacı ölümcül düzeydedir ve böyle bir kapitalizmin, dünyanın bütün kapitalizmlerinin suç ürünü olan "mafya"yı yaratması şaşırtıcı bir şey değildir.

Bölgesel güç merkezi olmak için yanıp tutuşan sermayenin, elbette "liberal" bir sisteme değil, fakat otoriter bir rejime duyduğu ihtiyaç yapısaldır.

Kirli savaş Kürt sorununun barışçıl, adil ve demokratik çözümüne yanaşmamanın bir sonucudur. Savaş kendi başına oligarşik bir iktidar gücünü ve onun emrindeki çeteleri büsbütün zorunlu kılıyor.

Bu düzeni tümüyle ortadan kaldırmaya dönük sosyal-politik kuvvetlerin oranını değiştirme yönelimi dışında hiç bir düzenleme sonuç alamayacak...

Toplumsal muhalefetin siyasal duruma radikal bir şekilde müdahalesi, hiç bir zaman şu anda olduğu kadar acil olmamıştı.

Sanıldığının aksine skandallar, kimi gerçeklerin ortaya dökülmesi, düzen partileri arasındaki çatışmalar, MİT'in dışarıya raporlar sızdırması, "devletin çözülmesi", "dağılması", "çürümesi" gibi olgularla durumu açıklamayı haklı kılmıyor.

Sistem elbete yozlaşıyor, çürüyor, ama aynı zamanda tehlikeli bir şekilde "yeniden yapılanıyor". Zirve kendisini şimdi yaşadığımız türden skandalların, çatışmaların, çelişkilerin arasından geçerek yeniden örgütlüyor...

Eğer toplumsal muhalefet güçleri siyasal duruma etkin bir biçimde müdahale edemezse, biz çok yakın bir gelecekte, hiç bir askeri darbenin yaratamadığı türden bir devlet iktidarı ile yüzyüze geleceğiz... Bu iktidarın parlamenter bir örtüye ihtiyacı vardır elbette... Zaten, parlamenter rejim ile yayılmacı, hegemonyacı bir kapitalist gelişme sürecini yönlendirmek, militarist bir siyaseti etkinlikle sürdürebilmek, kirli savaşı devam ettirebilmek ve bölgesel çatışmaları göze alabilmek, ancak ve ancak bu parlamenter rejimin arkasında son derecede dar bir zirvenin otoriter iktidarıyla mümkündür.

Şu anda bu iktidardaki istikrarsızlık, islamcı hareketin zirveye güven verme çabalarının sonuçlanmamış olmasıyla sıkı sıkıya bağlıdır.

Kritik bir dönemde olduğumuz açıktır: Kirli savaş sürüyor ve bu savaşın fonunda bölgedeki bütün devletlerin arasında ucu bölgesel bir savaşa açılan, dolaysız savaşlar yürütülüyor. Laik ve anti - laik çatışması her geçen gün biraz daha keskinleşiyor ve bu da kendi başına iç savaş tehlikesini arttırıyor...

İşte bu karmaşık koşullarda ÖDP'nin "Halk süpürecek" sloganıyla başlattığı eylem, "kamyon kazası"yla ortaya çıkan "devlet-mafya-aşiret-korucu" ilişkilerini hedef aldığı için, sermayeye, şövenist-militarist politikalara karşı mücadelenin somut biçimi oluyor.

ÖDP kamyonu nihayet yola çıkmıştır... Bu kamyon sadece ÖDP veya sol için değil Türkiye için de önemli işler başarabilir...

Eski kamyonlar tarih oldu, şimdi sıra yeni kamyonlarda...

ÖDP'nin "Halk süpürecek" sloganıyla başlattığı eylem, "kamyon kazası"yla ortaya çıkan "devlet-mafya-aşiret-korucu" ilişkilerini hedef aldığı için, sermayeye, şövenist-militarist politikalara karşı mücadelenin somut biçimi oluyor.

Binlerce ÖDP'li 5 koldan yürüyor

Hesap sormak için Ankara'ya

Tanya SU

Özgürlük ve Dayanışma Partisi (ÖDP) Susurluk kazasından sonra ortaya çıkan mafya-devlet- siyaset bağlantısını süpürmek için Ankara'ya yürüyor. Yürüyüşe ÖDP'nin örgütlü olduğu tüm iller katılacak. ÖDP'liler pazar günü TBMM'ye giderek "BİLMEK İSTİYORUM"diyecekler. Neleri mi bilmek istiyorlar:

"Kemal Horzum'u, Engin Civan'ı, Alaattin Çakıcı'yı, Tevfik Ağansoy'u, Abdullah Çatlı'yı kimlerin beslediğini, polisin kimin polisi olduğunu, kara para yasasının Meclis'ten çıkmasını kimlerin engellediğini, Bucak'ın hint keneveri tarlalarını bilip, bunda suç unsuru bulmayan savcının kim olduğunu, polisin yurttaşa copunu esirgemezken, mafyaya ne sorduğunu, BİLMEK İSTİYORUM."

'Halk Süpürecek'

Özgürlük ve Dayanışma Partisi Merkez Yürütme Kurulu'nun "Halk Süpürecek" temasıyla başlattığı kampanyanın birinci aşamasını dilekçe hakkı için Ankara'ya yürümek oluşturuyor. Bu yürüyüşle ÖDP'liler, Susurluk kazasında ortaya çıkan devlet- mafya- siyaset bağlantısının, devletin tümüne hakim olma doğrultusundaki ilişkilerini sergileyecekler. Ayrıca bu yürüyüşle bağımsız bir Soruşturma Komisyonu kurulması ve adil-demokratik bir seçimin hızla gerçekleştirilmesi doğrultusundaki talepler TBMM'ye iletilecek. Yürüyüşe, ÖDP'nin örgütlü olduğu tüm illerdeki üyeler katılacak. Tüm illerden beş koldan hareket edecek olan ÖDP'liler, 17 Kasım Pazar günü saat 11.00'de ÖDP Ankara il binası önünde toplandıktan sonra TBMM'ye taleplerini iletecekler.

ÖDP Merkez Yürütme Kurulu adına Genel Başkan Yardımcısı Yıldırım Kaya yaptığı basın açıklamasında, "ÖDP'nin karanlık güç odaklarıyla ve mafyayla çıkar ilişkisi yoktur. Bu nedenle gelişmelere, doğru tasarlanmış bir stratejiyle, hızlı ve etkin şekilde müdahale etmekten başka bir çaremiz yok. 'Halk Süpürecek' temasıyla düzenlediğimiz merkezi kampanyanın amacı budur" dedi.

Çözüm üretecek güç emekçilerde...

Yıldırım Kaya, ülkenin kritik bir dönemden geçtiğini, bunun da Susurluk kazası sonucunda bir kez daha toplumun gözleri önüne serildiğini belirtti. Kaya yaptığı açıklamada, devlet içindeki kimi karanlık ilişkilerin varabileceği boyutun açıkça görüldüğünü, toplumun hemen hemen tüm kesimlerinin buna tepki verdiğini ifade ederek şunları söyledi:

"Ne var ki tepkiler önemli farklılıklar taşıyor. Çözüm için, boğazına kadar kirlenmiş partilerin oluşturduğu bugünkü TBMM'ne güvenen hemen hemen hiç kimse yok. Kimi kesimler, bu olaylara çözüm bulunabileceği umudunu çoktan yitirmiş durumda; kimileri ise çözümü TBMM dışındaki devlet aygıtlarından bekliyor. Çözüm üretecek gücün emekçiler olduğunu, halk olduğunu söyleyen kimse yok"

ÖDP Merkez Yürütme Kurulu, ülkedeki ihtiyacın tam da böyle bir müdahale olduğunu Susurluk kazasının basit bir devlet-mafya- siyaset bağlantısından çok daha önemli gerçekleri açığa çıkardığını belirtti.

Böyle bir müdahalenin sadece kirlenen politikayı temizlemekle kalmayacağı, daha baskıcı ve karanlık bir rejime doğru hızla sürüklenişin önünde önemli bir engel oluşturacağını ifade eden Yıldırım Kaya "Hatta tersinden bir söyleyişle bu sürüklenişi engellemenin tek yolu budur. Politik arenada böyle bir müdahaleyi gerçekleştirebilecek güç partimizdir" dedi.

Bu nedenle "Halk Süpürecek" temasıyla merkezi kampanya başlatıldığı belirtildi. Bu kampanyanın güç bir çalışma olacağını ifade eden Kaya şöyle devam etti:

"Kampanya, bize ve daha önemlisi emekçilere, politikaya daha güçlü katılma şansını verecektir. Bu, yıllar süren suskunluğumuzu ve kabuğumuzu yırtmanın bir adımı olacaktır. ÖDP örgütü bunu başaracak güçtedir. Partiyi var etmekte gösterdiğimiz kararlılık ve fedakarlığı bugüne taşımamız yeterlidir. Yaygın bir kitle çalışması sürdürmeli, ülkenin her yanında eşzamanlı politik faaliyeti gerçekleştirmeliyiz."

Bağımsız Soruşturma Komisyonu talebi

Yürüyüşün ÖDP'nin bağımsız bir eylemi olarak sürdürüleceği, ancak emekten, özgürlükten, demokrasiden ve adaletten yana tüm güçlerle birlikte yapılması için uğraşılacağı, Bağımsız Soruşturma Komisyonu fikrinin sivil bir inisiyatf olarak gerçekleştirilmesine çaba harcanacağı vurgulandı.

Kampanya boyunca tüm il ve ilçelerdeki ÖDP örgütleri, örgütlenme düzeylerine ve yerel koşullarına bağlı olarak kendi bağımsız politik çalışmalarını sürdürecekler. İl ve ilçelerdeki çalışmalar merkezi kampanya ile aynı tema etrafında sürdürülecek. İl ve ilçe örgütleri bölgelerindeki halka ve toplumsal muhalefet örgütlerine devletin durumu hakkında bilgi vererek, bağımsız soruşturma ve seçim talebini anlatacak.

'Bilmek İstiyorum; mafya ne kadar devletin içinde..'

Kampanya çerçevesinde, il ve ilçe örgütlerinde şu çalışmalar yapılacak. Büyük deterjan kutularına "Bu pisliği ÖDP temizler", "Haydi temizliğe" yazılı maketler yapılacak, süpürgeler hazırlanacak. Yerel gazetelere ilanlar verilerek, "BİLMEK İSTİYORUM" başlığı altında şu temalar işlenecek:

"– Mafyanın ne kadar devletin içinde olduğunu - Meclis'in ne kadar mafyanın içinde olduğunu - Ekmeğimizi kimin küçülttüğünü- Eğitimi kimin paralı yaptığını- İşçiyi, öğrenciyi, memuru kimin dövdürdüğünü- Hukukun niye hak dağıtmadığını- Güneydoğu'daki savaştan kimin çıkarı olduğunu- Silahı, uyuşturucuyu kimin kaçırdığını- Devlet ihalelerinin kimlere peşkeş çekildiğini- Hapishanelerin niye ağzına kadar dolu olduğunu- Kemal Horzum'u, Engin Civan'ı, Alaattin Çakıcı'yı, Tevfik Ağansoy'u, Abdullah Çatlı'yı kimlerin beslediğini- Polisin kimin polisi olduğunu -Kara para yasasının Meclis'ten çıkmasını, kimlerin engellediğini- Bucak'ın Hint keneviri tarlalarını bilip, bunda suç unsuru bulmayan savcının kim olduğunu- Polisin yurttaşa copunu esirgemezken, mafyaya ne sorduğunu, BİLMEK İSTİYORUM."

'Demokrasiye yeşil pasaport'

Ayrıca kampanya çerçevesinde hazırlanacak dövizlere ise şu sözler yazılacak: "Bu pisliği ÖDP temizler- Bağımsız bir yargılama komisyonu- Ne birinci, ne de ikinci Cumhuriyet! Yaşasın Özgürlükçü Demokratik Cumhuriyet!- Sadece bugünün değil, geçmişin de hesabını istiyoruz- Mafya vekilleri yargılansın- Devlet-mafya-aşiret, bu ne rezalet.

Adalet hemen şimdi- Barış hemen şimdi-Demokrasi hemen şimdi-

Adalete yeşil pasaport- Barışa yeşil pasaport-Demokrasiye yeşil pasaport- Zam, zulüm, yalan; İşte Erbakan- Pisliğe karşı; söz, yetki karar, iktidar halka- Zama, zulme, kire karşı, Yaşasın Özgürlük Dayanışma.

'Namusluların da namussuzlar kadar cesur olduğunu gösterelim'

DİSK ve Türk-İş üyesi sendikalar son dönemde gerçekleşen karanlık ilişkilerin aydınlığa kavuşturulması talebiyle geçen hafta ortak bir basın toplantısı düzenledi. Toplantıya Harb-İş, Petrol-İş, Tarım-İş, T. Maden İş, Tez Koop-İş, Selüloz-İş, Deri-İş, Ağaç-İş, Basın-iş, Kristal-İş, Bank- Sen, Birleşik Metal-İş, Genel-İş, Gıda-İş, Lastik-İş, Oleyis, Tekstil Sendikası, Yol-İş, Nakliyat-İş, Sine-Sen, Devrimci Sağlık-İş, Emekli-Sen, Yol-İş, Genel-İş sendikaları katıldı.

Sendikaların toplantı sonunda yayınladıkları ortak basın açıklamasında 73 yıllık cumhuriyet tarihinde eşi görülmemiş olaylar yaşandığı belirtilerek şu görüşlere yer verildi:

"Artık güvenlik örgütlerinin içinde illegal silahlı çeteler açığa çıkıyor. Bunun en somut örneği Susurluk'ta bir trafik kazası sonucu ortaya çıktı. Bu olay devlet içindeki örgütlenmenin hangi boyutlara ulaştığının ve kimlerin neleri amaçladığının çok çarpıcı bir örneğini oluşturdu.

Ancak bu yalnızca buzdağının görünen bir yüzüdür ve yalnızca radikal sağın bir kesiminin devlet içinde nasıl örgütlendiğinin somut bir örneğidir. Bizler emeğin temsilcileri olarak siyasal kirliliğe, emekçi halk yığınlarının yoksullaşmasına, Anayasa ve yasalardaki antidemokratik hükümlere, yargı bağımsızlığının yürütme organı tarafından kontrol edilmesine sessiz kalmamakta kararlıyız. Çünkü susmanın onaylamak olduğunun bilincindeyiz.

Bu nedenle sorumluluk taşıyan tüm kişi, grup, kurum ve örgütlerin bir araya gelerek seslerini daha da yükseltmeleri gerektiğine inanıyoruz. Bu nedenle cumhuriyet savcılarını, yargıçları göreve çağrıyoruz. Gelin elbirliği ile ülkemizin üzerindeki karanlığı dağıtalım. Aydınlık, demokratik ve özgür bir ülkeyi yeniden yaratalım.

Gelin Türkiye'de namusluların da namussuzlar kadar cesur olduğunu gösterelim.!

Türkiye genelinde beş koldan Ankara'ya gerçekleştirilecek olan "Halk süpürecek" yürüyüşüne katılacak hareket noktalarındaki iller 17 Kasım Pazar günü saat 11.00'de Ankara ÖDP il binası önünde olacak şekilde hareket edecekler.

Her ilde rezalet süpürülecek

Yürüyüşe katılacak olan ÖDP'nin il ve ilçelerdeki üyeleri yürüyüş güzergahında bazı illerde basın açıklaması yapacak. Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli'nden gelecekler İstanbul'da, Balıkesir ve Çanakkale'den ÖDP üyeleri Bursa'da, Bursa'dan hareket eden konvoy İzmit'te İstanbul konvoyuyla buluşacak, burada kitlesel karşılama, basın açıklaması ve uğurlama yapılacak. İstanbul'dan hareket eden konvoy önce Gebze'de karşılanacak, basın açıklaması ve uğurlama yapıldıktan sonra Kocaeli ile buluşulacak. Karabük, Bartın, Zonguldak illeri birlikte Gerede'de, İstanbul'dan gelen kol ile buluşarak yola devam edecekler. Artvin, Rize, Trabzon, Giresun, Ordu, Sinop illerinde ise basın açıklaması yapılarak Samsun'a gelinecek. Samsun'da kitlesel basın açıklaması yapıldıktan sonra şehrin uygun yerlerinde süpürgelerle yürüyüş gerçekleştirilecek ve hep birlikte Ankara'ya doğru yola çıkılacak. Antalya'da ise kitlesel basın açıklaması yapıldıktan sonra Burdur'a gidilecek. Daha sonra Burdur'daki üyelerle birlikte İzmir'den gelen kol ile buluşulup Ankara'ya devam edilecek. Antakya, G.Antep ve Adıyaman illerinde basın açıklaması yapıldıktan sonra Adana'ya geçilecek. Pazar günü ise saat 10.30'da Ankara girişinde bütün ÖDP'liler hazır bulunacak.

'Yürüyüş, yasal hakkımız'

ÖDP il ve ilçe örgütleri kendi örgütlülüklerini sağlayıp, konvoylarını oluşturarak kendi binaları önünde veya kendilerinin uygun göreceği yerlerde cumartesi günü basın açıklamaları yapacaklar ve Ankara'ya doğru yürüyüşe geçecekler. Ankara'ya ulaştıklarında ÖDP'liler son günlerde ortaya çıkan "devlet, mafya, aşiret ve çete" ilişkileri ile ilgili olarak dilek ve şikayetlerini TBMM'ne yazılı olarak iletecekler. TBMM'ye gidip dilekçe haklarını kullanmalarının anayasal ve hukuksal dayanakları konusunda ÖDP Genel Başkan Yardımcısı Atilla Aytemur bilgi verdi. Aytemur, yürüyüşün 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu kapsamına girmediğini belirtti. Aytemur "Dilekçe verme hakkının ve düşünce ve kanaatleri topluca ifade etme hürriyetinin ve seyahat özgürlüğünün kullanımı kapsamında siyasi bir faaliyettir. Bu nedenle 'mülki amirliklerle yapılan görüşmelerde, yürüyüş, miting' gibi ibareler kullanılmamalıdır.

Eylem sırasında polis, jandarma ve diğer resmi makamlarla parti yöneticileri ve avukatları muhatap olmalıdır" dedi. ÖDP'liler, topluca dilekçe verme eylemi hakkında bütün örgütlerin dikkat edeceği noktalar hakkında bir bildiri yayınladılar. Bildiride, eylem sırasında eyleme zarar verecek herhangi bir olumsuz davranışa kesinlikle meydan verilmeyeceği, kendi dışlarındaki herhangi bir siyasi güç ya da tek tek kişilerle gerilim yaratacak tutumlar*dan uzak* durulması gerektiği vurgulandı.

Rezalete karşı: ÖDP

ÖDP Genel Başkanı Ufuk Uras, Susurluk faciasından sonra toplumda infial oluşsa da bu düşüncelerin mırıldanmalar halinde olduğunu belirtti. Uras, son olaylar ve ÖDP'nin kampanyası ile ilgili şunları söyledi: "Bu kamuoyu tepkisinin vicdanını bir siyasi kanala akıtmak gerektiğini düşündük. Aslında bize göre olaylar son derece net. Türkiye'deki kontrgerilla örgütlerinin bir şekilde ortaya çıkması sonucu yaşanan panik ve bir anlamda konuyu örtbas etme telaşı ile karşı karşıya kalındı. Toplumun, yozlaşmış, çürümüş, pisleşmiş rezaletleri karşısında ÖDP'nin özel bir sorumluluğu olduğunu düşünüyorum. Bu kirlenen partiler karşısında ÖDP bu toplumsal tepkiyi siyasi alana yansıtmak zorundadır. Geçtiğimiz günlerde yapılan, sifon eylemi, siyasi partilerin üzerinde bir denetim mekanizması yarattı. Olumsuzlukların dışlanma mekanizmasının olmadığının altını çizdik. Özgür, demokratik bir toplum için siyasi tepkinin önemli bir ivme kazandığını düşünüyorum. Amacımız bu yürüyüşle halkın tepkisini siyasal bir hedefe yöneltmek. İki nokta önemli, birincisi devletten bağımsız bir komisyonun oluşturulması, ikincisi demokratik ve adil bir seçim. Kuruluşundan bu yana 9 ay geçen ÖDP bu sürede örgütlendi. Bu cumartesi ÖDP örgütlenmesinin nasıl ete kemiğe büründüğünü göreceğiz."

'Rejim krizde'

ÖDP Genel Başkan Yardımcısı Erdal Kara ise ÖDP'nin başlattığı "Halk Süpürecek" kampanyasıyla ilgili şunları söyledi: "Susurluk kazası rejimin içine girdiği krizi tüm açıklığıyla tekrar ortaya koydu. Daha önce de benzer olaylarla yüz yüze gelmiştik. Ancak bu vaka devlet- mafya- polis ilişkisini ve bu ilişkinin mahiyetini gözlerden saklanamaz hale getirdi. Burjuva siyasal partilerin olay karşısındaki tutumları bir diğer gerçeği ortaya koyuyor. Hiçbirisi rejimin krizini çözme iddiasına sahip değiller ve rejimi yeniden yapılandırma konusunda ne bir kararlılığa, ne de bir ufka sahipler. Aslında tümü benzeri ilişkilere bulanmış ve benzeri ilişkiler tarafından kuşatılmışlardır. Gerçekler mafya-devlet-polis ilişkisinin ortaya koyduğu rezalete bulaşmamış partinin ÖDP olduğunu gösteriyor. Bundan dolayı ÖDP düzenin eleştirisiyle temellendirdiği mücadelesinde rejimin krizini emekçilerin lehine çözmeye talip olacak tek partidir. Ankara yürüyüşü buna olan inancın ve bu doğrultudaki kararlılığın ürünüdür."

ÖDP Genel Başkan Yardımcısı Bülent Forta ise son çete vakalarının Türkiye'nin ne kadar pisliğe bulandığının göstergesi olduğunu belirtti. Forta "Aslında yıllardır devrimcilerin, sosyalistlerin söylediği bir kamyon tarafından doğrulandı. Bu ülkenin nasıl yönetildiğini, bu işbirliğini ortaya çıkardı.

Bir taraftan aşiret reisleri, mafya, ülkücüler, polis yıllardır bu ülkede sürdürülen gizli kontrgerillayı doğruladı. Organize suçlarla, 20 yıldır sürdürülen cinayetler, kayıplar, yasadışı uygulamaların sorumluları, devlet içinde yuvalanarak en üst makamlarla ilişki içindeler. Savaş isteyenlerin, niçin savaş istediği çok net ortaya çıktı. Savaşın karanlığı bunlar.

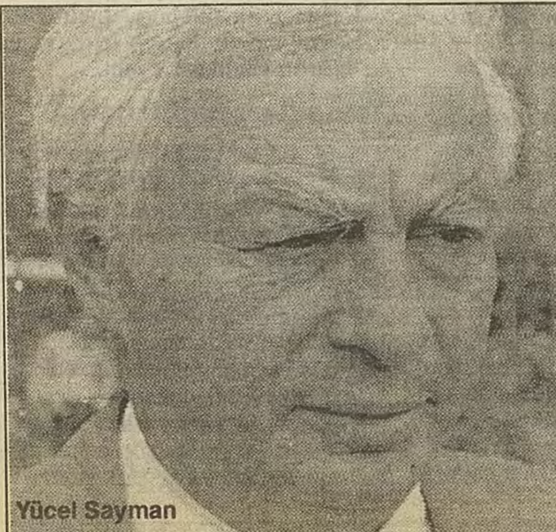
Aşiret reisleri, *korucular bu ülkede* cinayetler işliyorlar. Bunların niye demokrasiye karşı olduğunun göstergesi. Kamuoyu barış, özgürlük ve demokrasi istiyor. Susurluk önemli bir vesile" dedi.

Susurluk'a giden İstanbul Barosu Başkanı Yücel Sayman:

Belki de Türkiye yeni bir aşamaya geldi...

Ayla ÖNDER

Susurluk'ta meydana gelen kaza ile birlikte ortaya dökülen pisliklerin üstünün kapanmamasında kararlı olan avukatların meslek kuruluşları barolar, gazetecilerle birlikte Susurluk'a giderek, hem olayı yerinde incelediler, hem de Susurluk Savcısı'nın çalışmalarına destek olacaklarını belirttiler. İzmir, Bursa, Balıkesir ve İstanbul barolarının yöneticileriyle birlikte Susurluk'a giden İstanbul Barosu Başkanı Yücel Sayman yaptığı açıklamada, şimdiye kadar ortaya çıkan çeşitli çete olaylarının hep birlikte ele alınmasını isterken, Mesut Yılmaz'ın da elindeki bilgileri ve belgeleri barolara teslim etmesini istedi. Sayman bu olayla birlikte belki de Türkiye'nin yeni bir aşamaya geldiğini ve birçok sorundan kurtulma şansını yakalayabileceğini belirterek herkesin üzerine düşeni yapmasını istedi. Sayman şöyle konuştu:

Yücel Sayman

"Bu olayın altındaki gerçeklerin ortaya çıkması için elimizden geleni yapacağız. Bu bizim görevimiz. Ancak olayın siyasi boyutları önem taşıyor ve öncelikle bu alanda yapılması gerekenler var. Milletvekillerinin dokunulmazlığıyla ilgili düzenlemeyi siyasal faaliyetleri kapsayan bir sınıra derhal çekmek ve yargı bağımsızlığını güvenceye almak şarttır. Olaya karışan aşireti reisi milletvekilinin 'milli kahraman' olarak ilan edilmesi ve devletin en üst kademesinde yer alan yetkililer tarafından ziyaret edilmesi bu olayın üzerine gidilmesini engelleyen bir durum yaratıyor. Bu durumda olayla ilgili doğru-dürüst bir soruşturmanın yürütülmesini nasıl beklersiniz? Öte yandan, ülkedeki özgürlüklerin ve demokrasinin sınırları bu olayın ele alınma derecesini, ne kadar derinliğine inilebileceğini de belirliyor. Olay çok boyutlu. Burada eroin kaçakçılığından tutun, yargısız infazlara, adam kaçırmalara kadar varan iddialar var. Bunun içinde kimlerin yer aldığını bölük börçük her olay için açılmış ayrı davalarla değil, bütün davaları birleştirecek şekilde bir araştırmayla ortaya çıkarmak mümkündür. Mesut Yılmaz dahi elinde belgeler olduğunu, ama bu belgeleri Meclis'e vermeyeceğini, çünkü bu soruşturmalardan bir sonuç çıkacağına güvenmediğini söylüyor. Gerçekten de şimdiye kadar bir sürü komisyon raporları hazırlandı milletvekilleri tarafından, ama ne bunlar ciddiye alındı, ne de bir sonuç alındı. Onun için bu olayın üzerine çeşitli kurum ve kuruluşlar ciddi biçimde gitmeli ve mutlaka aydınlığa kavuşmalıyız. Belki de Türkiye açısından önemli bir aşamadayız. Belki tesadüfi bir kaza sonucu ortaya çıkan ilişkiler çok şeyin aydınlatılmasında aracı olacaktır ve bu ülkede bir sürü şeyin sonu gelecektir. Herkes üzerine düşen görevi yaparsa, aydınlanma ihtimalinin yüksek olduğunu düşünüyoruz, ama büyük engellerin olduğunu da görüyoruz. Görüyorsunuz burada Susurluk'ta bile insanlar olayın uzağında durmaya, bulaşmamaya çalışıyorlar. Çünkü hem korkuyorlar, hem de olayın aydınlığa kavuşacağına güvenmiyorlar. Dolayısıyla bu olayın aydınlanması hem vatandaşın korkularını aşması ve siyasi alana müdahalesi açısından, hem de kendine güvenini kazanması açısından büyük önem taşıyor.

Burada gördüğümüz kadarıyla tahkikatın sınırları bir hayli dar tutulmuş.

Ölenlerin üzerinden çıkan tozların ne olduğunun şimdiye kadar araştırılmamış olması bile ciddi bir gecikme. Bucak'ın korumalarının kim oldukları belli değil ve dolayısıyla ifadeleri alınmış değil... Ortalıkta dolaşan çanta iddiaları da açıklığa kavuşmuş değil...

Sonuçta Türkiye bu olayın üzerine gidip altında yatan gerçekleri ortaya çıkarabilirse, dolayısıyla siyasal ve hukuksal sistemini de buna uygun olarak yeniden düzenleyebilirse düzlüğe çıkar.

Bunun için hepimiz uğraşmak zorundayız ve bu kazayı bunun için, Türkiye'nin düzlüğe çıkması için bir imkan olarak değerlendirmeye çalışmak zorundayız."

Beşinci Parti Meclisi Toplantısı Yalova'da yapıldı

ÖDP'de yeni dönem, yeni görevler...

Seyfi ÖNGİDER

Özgürlük ve Dayanışma Partisi'nin Beşinci Parti Meclisi (PM) toplantısı 8-9-10 Kasım günlerinde Türk Harb-İş Sendikası'nın Yalova'daki eğitim ve dinlenme tesislerinde yapıldı. İlk kez üç gün olarak gerçekleşen toplantının ana gündemi "Çalışma Tarzı ve Siyaset Yapma Anlayışı" idi. Bunun yanı sıra siyasal durumun değerlendirilmesi, kuruluştan bugüne partinin genel değerlendirilmesi ve yayın projeleri de ele alındı. Yayın konusunda bir karar alınamazken, kongre ve konferans seçim yönetmeliği ise zaman yetersizliğinden dolayı bir sonraki toplantıya bırakıldı.

İl başkanları veya temsilcilerinin de çağrılı olduğu toplantıya 30'un üzerinde il başkanı ve temsilcisiyle birlikte bazı kurucular da katıldı. PM, ÖDP'nin yeni bir döneme girdiğini ve yeni görevlerle yüz yüze bulunduğunu ortaya koyarken, yayınlanan Sonuç Bildirgesi'nde "Sol, geçmişte olanların ve bugün yaşanan pisliklerin hesabını sormakta kararlıdır" denerek "Bu pisliği ÖDP temizler" vurgusu yapıldı ve şu görüşlere yer verildi:

"Çağrımız emek güçlerine, sendikalara, meslek örgütlerine, demokratik örgütlere, sivil inisiyatiflere, toplumda emekten, özgürlükten, demokrasiden, barıştan yana olan ve bugüne kadar seçenek olmadığı için kirli partileri seçmiş olan herkesedir. Kirli partileri değiştirelim. Artık ÖDP var. Bu ülkede pisliğin üzerine gidebilecek, özelleştirme yağmasından pay alabilmek için birbirleri ile çatışan çıkar çevreleri ya da savaş lobileri ile hiçbir ilişkisi bulunmayan, onlarca yıldır özgürlük ve demokrasi için mücadele edenlerin oluşturduğu Özgürlük ve Dayanışma Partisi ile yan yana gelin. Hep birlikte özgürlükçü ve demokratik cumhuriyeti gerçekleştirelim."

Siyasi durum değerlendirmesi

Refahyol hükümetine karşı nasıl mücadele edilmesi gerektiğinin ele alındığı siyasal duruma ilişkin tartışmalarda şeriata karşı mücadele adı altında ve cumhuriyet rejiminin temeli olduğu iddia edilen laiklikten vazgeçmemek için demokrasinin gözden çıkarılabileceği gibi eğilimlerin varlığına dikkat çekildi. Rejimin bugünkü durumundan sorumlu olanların, baskıcı ve anti-demokratik bir zihniyeti taşıyanların laikliği kullanarak şeriatçı, gerici akımların gelişmesini önlemelerinin mümkün olmadığına vurgu yapıldı. Dolayısıyla Refahyol ve ona mevcut laiklik anlayışı ve ilkeleri çerçevesinde karşı çıkanların iki yanlış cephe oluşturduğu, sol için doğru olanın bu iki yanlışın dışında kalmak ve bir başka cephe açmak olduğu üzerinde duruldu. Diğer burjuva partilerin yürüttüğü yanlış muhalefetin RP'yi güçlendirdiği belirtilirken RP ve MHP'nin artık siyasal sistemin 'merkez'ini oluşturmaya başladıkları, rejimin bu bağlamda yeniden şekillenmekte olduğu ifade edildi. Parlamentonun tümüyle işlevsizleşmekte olduğuna dikkat çekilen tartışmalarda parlamentonun yapabileceği en hayırlı işin nisbi temsile dayalı milli bakiye sistemini benimseyen yeni ve demokratik bir seçim ve siyasal partiler yasası yaparak erken seçim kararı almak olduğu belirtildi. Ekonomideki sıkıntıların arttığına işaret edilen tartışmalarda 1997 bütçesinin bir borç ve faiz bütçesi olduğu dile getirildi. Kürt sorununu askeri yöntemlerle çözüm yolunda ısrarın ülkeyi tehlikeli bir mecraya sürüklediğine dikkat çekilen tartışmalarda Türkiye'nin PKK'yi tecrit etme adına Kuzey Irak'taki Türkmenler'in hamiliğine soyunması ve bu konum üzerinden bölgeye müdahale etme hakkını kalıcılaştırmaya çalışmasının hem Türkiye, hem de bölge için olumlu sonuçlar vermeyeceği vurgulandı. Avrupa'nın baskılarının bir 'demokrasi makyajı' ile göğüslenmeye çalışılmasının bir işe yaramayacağı ifade edilirken, bütün bu gelişmeler karşısında sosyal demokratların çaresiz ve çözümsüz olduklarının altı çizildi. Bu koşullarda solun, devrimcilerin ve dolayısıyla ÖDP'nin gerçek bir toplumsal muhalefetin önüne düşmesi, siyasal olarak daha inisiyatifli davranması gerektiği ifade edilerek özgürlükçü ve demokratik bir rejim için geniş bir işbirliği zemini ve mücadele hattı yaratılması gerektiği vurgulandı.

Kuruluştan bugüne ÖDP...

ÖDP'nin geride kalan yaklaşık 10 ayının değerlendirilmesinde ise artık ilk kuruluş dönemi ve sorunlarının geride kaldığı belirtilerek, partinin yeni bir döneme geçmesi gerektiği üzerinde duruldu. Geride kalan aylarda daha çok, partinin iç örgütlenme sorunlarıyla uğraşıldığı, parti örgütünün içe dönük bir hayat sürdüğü ifade edilen tartışmalarda gelinen noktada 54 il ve 245 ilçede örgütlenmenin tamamlandığı, 12 il ve 150 ilçede de çalışmaların sürdüğü bildirildi. Yaklaşık 20 bin üyeye ulaşıldığı belirtilirken, partinin artık yüzünü dışa dönmesi ve bu üyeleri yeniden örgütlemesi gerektiği üzerinde duruldu. ÖDP içinde bir araya gelen farklı geleneklerin, grup ve çevrelerin giderek birbirlerini anladıkları, birlikte yürütülen mücadele içinde yakınlaşıp kaynaştıkları belirtilirken, farklılıkları meşru gören çoğulcu anlayışın parti açısından bir sorun oluşturmadığına vurgu yapıldı. Çeşitli sivil inisiyatifleri ve eylemleri patronajı altına almamaya özen gösteren bir anlayışın izlenmeye devam edeceği belirtilen tartışmalarda bu arada ÖDP kimliğini tümüyle görünmez kılmak veya bastırmak gibi abartılı tutumlara kaymamanın da önemine dikkat çekildi. Geride kalan aylarda zaman zaman ÖDP'nin bütünsel bir mücadelenin örgütü olduğunu gölgeleyen, buna tam da uymayan bir eylem çizgisinin görüldüğü belirtilen tartışmalarda bu nedenle partinin kimi zaman amaçları belli alanlarla sınırlı olan kurumların konumuna düştüğü ifade edildi. Bir tür 'emekleme dönemi' olarak ifade edilen ilk 10 ay, topluma açıklanan doğrultuda çalışmaların yapıldığı, ama kimi yapısal, kimi konjonktürel, kimi de yetersizliklerden kaynaklanan sorunların yaşandığına dikkat çekildi. Emekçi sınıfların ve toplumsal muhalefet kesimlerinin ÖDP'nin şahsında geleceğe ilişkin beklentilerinin sürdüğü de vurgulandı.

21 Ocak'taki kuruluştan bugüne geçen 10 aylık sürenin değerlendirildiği, çalışma tarzı ve siyaset yapma anlayışının ele alındığı üç günlük toplantıda tüm partinin sahipleneceği haftalık bir yayın konusunda karar alınamadı.

Çalışma tarzı ve siyaset yapma anlayışı

Parti Meclisi üyelerinin yanı sıra bu gündem maddesindeki tartışmalara katılmaları için çağrılan il başkanlarının da söz aldığı bu bölüm üç günlük toplantının yarısından fazla zamanını kapsadı.

Artık partinin yeni bir döneme girdiği vurgulanan tartışmalarda bu dönem açısından kavranması gereken temel halkanın ÖDP'nin biriktirdiği güçleri bütünlüklü bir politik hat etrafında birleştirebilmek için kendini düşünsel ve örgütsel anlamda inşa etme olduğu vurgulandı. Tekil sorunların ve çeşitli alanlardaki gündelik gelişmelerin tümünün içinden ifade edileceği, tüm sorunların bağlanacağı bütünsel bir siyasal hedefe- slogana ihtiyaç olduğu belirtilirken ÖDP'nin politik kimliğinin de ancak ülkenin temel sorunlarına verilecek bütünlüklü bir yanıt üzerinden oluşturulabileceğinin altı çizildi. ÖDP'nin var olan avantajlarını politik bir iddiaya dönüştürmek ve bu iddiayı iletebilecek bir dile ve eylem pratiğine aktarmak bu yeni dönemin esas işi olarak ele alındı. ÖDP'nin kendine güvenen bir parti olması ve bütün Türkiye'ye seslenen politikalar ortaya atması, bu politikaların ardına sabırla adım adım güç biriktirmesi zorunluluğuna dikkat çekilirken, ÖDP'nin ölçeklerini tüm toplumsal süreçlerde iddiası olan, ezilenler lehine karar süreçlerini değiştirmeye kararlı bir büyük gücün düzeyine yükseltmesi gereğine işaret edildi.

Bu bağlamda partinin birinci kuruluş yıldönümüne de dönük biçimde bir çalışma ve eylem planı üzerinde de durulurken, Merkez Yürütme Kurulu tarafından hazırlanan bir taslak da görüşüldü. Aralık ayının başında düzenlenmeye başlanacak forum ve konferansların ardından 25-26 Ocak'ta Ankara, Bursa, İzmir, Mersin ve Trabzon'da mitingler yapılmasını içeren bu eylem planı aynı zamanda partinin kuruluş yıldönümüne ilişkin bir kampanya tarzında yürütülecek. Aralık ayında başlayacak forum ve konferanslar Ankara, Kocaeli, Trakya, İstanbul ve İzmir'de düzenlenecek ve şu konularda olacak: Güvenli bir gelecek için; Çalışanların cumhuriyeti için; Tarım yağmalanıyor; Çok kimlikli, çok kültürlü, çok inançlı bir cumhuriyet için; Demokratik bir cumhuriyet için; Özgür ve laik bir cumhuriyet için...

Yayın üzerine tartışma

Yeni dönem, çalışma tarzı ve siyaset yapma anlayışı üzerine yapılan tartışmalar ve saptamalar yayın projelerinin önemini iyice artırmıştı. ÖDP'nin önüne koyduğu görevler ya da sahip olduğu misyonu nedeniyle altına girmek zorunda olduğu yükümlülükler nasıl, hangi araçlar aracılığıyla veya desteğiyle gerçekleşecekti? Dolayısıyla bu açıdan akla gelen ilk konu yayın projeleri oluyordu. Ancak üç günlük yorucu bir toplantının son saatlerine sarkan bu

önemli konuya yeterince zaman kalmaması ilk sorun olarak ortaya çıkıyordu. İkincisi toplantı öncesinde ve toplantı sırasında konuyla ilgili olarak çeşitli görüşmeler, tartışmalar yapılmasına karşın yine de projelerin Parti Meclisi tarafından rahatça ele alınabilecek düzeyde olgunlaştığını söylemek zordu. Ama sadece bu kadar değil. Üçüncü olarak ise, daha önceki çalışmaların olgunluğunun ötesinde PM de konuyu cesur ve sağduyulu bir tarzda ele almak ve daha önceki gündem maddelerinde yapılan saptamalara yanıt verecek bir tarzda sonuçlandıracak bir yaklaşımı ortaya koyamadı. Çeşitli kaygılar, tedirginlikler, kuşkular harekete geçince sorunun sağlıklı bir şekilde tartışılması ve karar alınması mümkün olmadı.

Konuyla ilgili olarak iki somut öneri üzerinde tartışıldı. Birincisi daha önce MYK'ya sunulan ve görüşülerek PM'de karara bağlanmasının daha uygun olacağı düşünülen bir parti içi haberleşme aracı idi. MYK tarafından çıkarılması gereken 'Bülten' in yerine önerilen 4 sayfalık gazete boyutundaki bu yayın önerisi aslında fazla itiraz görmedi. Ancak böylesi bir yayın için önerilen yayın kurulunun sadece teknik sorumluluklar üstlenmesi, hiçbir editoryal yetki taşımaması pek mümkün görünmedi ve çeşitli tartışmalara yol açtı. MYK'nın sorumlu olacağı bir yayının sonuçta yine MYK'nın denetim ve yönlendirmesi üzerinden çıkması gerektiği gibi görüşler dile getirilirken, görüşmelerin sonucunda bu yayınla ilgili son karar MYK'ya bırakıldı.

İkinci olarak ise bir haftalık yayın önerisi üzerine tartışma yapıldı. Haftalık bir yayın konusunda PM toplantısından önce İstanbul'da aralarında MYK ve PM üyelerinin de bulunduğu çeşitli kişiler arasında bir dizi görüşmeler ve tartışmalar olmuştu. Haftalık bir yayına olan ihtiyaç pek çok kişi tarafından kabul ediliyordu, ama bu yayının nasıl olması gerektiği ve partiyle ilişkileri noktasında farklı görüşler vardı. Bu bağlamda görüşmeler ve tartışmalar Yalova'da da devam etti ve ortak bir çerçeve üzerinde anlaşma çabaları sürdü. Ama bu kolay değildi. Sonuç olarak yukarıda sözü edilen nedenler dolayısıyla oldukça geri bir noktada anlaşılabileceği ortaya çıktı ve haftalık bir yayın ihtiyacına dikkat çeken ve bunun nasıl bir yayın olması gerektiğine ilişkin parti örgütü içinde bir tartışma açılması önerisi ele alındı. Bu tartışmanın sonuçlarına göre parti örgütünün de eğilimleri görülecek ve ona göre bir yayın tasarlanacaktı. Ancak bu da birtakım dağınık tartışmalara ve sorulara yol açınca bu öneri de geri çekildi. Sonuçta iyice daralan zamanın baskısı altında bu alanda projesi olanların MYK'ya iletmesi istenerek PM tarafından herhangi bir karar alınmadan toplantı sona ermiş oldu.

Aslında bu durum yeni dönem tahlilleri ve bu dönemin partiye yüklediği görevler açısından bir sıkıntı yaratmadı değil. Ama PM'nin konuyla ilgili olarak bu toplantısında sağlıklı bir karar vermesinin mümkün olmadığı görülünce daha fazla olayın üzerine gitmek anlamlı değildi... Ve sorun şimdilik bir kenara konmuş oldu.

Yeni döneme ilişkin yapılan tahliller ve saptamalar karşılıksız kalmayacaksa nasıl olsa bu konu yeniden gündeme gelecek ve herhalde bu partinin tümünün sahiplendiği etkili bir haftalık yayın yaratılacaktı... Belki biraz gecikerek de olsa atılacak bu adımın zorunluluğunun farkında olanlar 'geç olsun da güç olmasın' diyerek Yalova'dan ayrıldılar...

Sonuç...

Bu PM'nin esas olarak 'Çalışma tarzı ve siyaset yapma anlayışı' konusunu ele almak üzere ilk kez üç gün ve ilk kez PM'nin sürekli bir arada olacağı özel bir tesiste toplanması parti örgütünün gözünü bu toplantıya dikmesine ve çok şey beklemesine neden olmuştu.

Aslında toplantının verimsiz olduğu da söylenemez. Siyaseten oldukça yararlı bir toplantı gerçekleştirildi. Ancak yayın konusunda somut bir adım atılamaması toplantıya biraz gölge düşürmüş oldu.

Şimdi artık ÖDP'yi yeni mücadeleler bekliyor. Bu mücadelelerin ne ve nasıl olması gerektiğine ilişkin siyasi tahliller ve perspektifler de büyük ölçüde ortaya kondu.

Ve tabii bu mücadelelerin en iyi biçimde yürütülmesi ve tahlillerin gereğinin yerine getirilebilmesi için uygun ve etkin araçların yaratılması da bekleniyor...

ÖDP Genel Başkanı Ufuk URAS'ın Parti Meclisi'ni açış konuşması

'Düzene karşı olmamız, partimizin de düzensiz olmasını gerektirmiyor'

Özgürlük ve Dayanışma Partisi V. PM özel bir tarihsel uğrakta gerçekleşiyor. Yüzünü topluma dönen partimiz, bu üç güne mahsus yüzünü kendine dönerek, kendisini aşabildiği ölçüde kendiyle ilgileniyor. "Az zamanda çok büyük işler yapa-rak" gerçekleştirdiğimiz siyasi tahkimatı ve önümüzdeki görevleri değerlendirerek 1997 yılında emekten yana muhalif güçlerin siyasi inisiyatifini gerçekleştirmek sorumluluğu ile karşı karşıyayız.

Yeni liberalizmin iflasıyla birlikte, dünyada ve Türkiye'de yeni bir sürece doğru evrilme arayışları sürerken, uluslararası sermayenin yeniden yapılanmasına ve kendi perspektifini insanlığın perspektifi gibi sunmasına karşılık; bu yol ayrımında, sol güçler önemli bir sınavdan geçiyorlar.

Evsahibi gibi davranmaktan vazgeçmeyen DSP ve CHP gibi devletin yedek gücü, resmi sosyal demokratlar, iktidarda da, muhalefette de rejimin ve düzenin payandası olarak siyaseten tükendiklerinden, bu siyasi boşluk ortamında ÖDP devasa bir görevle karşı karşıyadır.

Türkiye, bugün bırakınız kriz durumunu, tam bir felç halinde. Kazan patladı, rejim hurdalık halde ve herşey zıvanadan çıkmış durumda. Yeni liberalizmle siyasal islamın izdivacıyla oluşan şimdiki koalisyon da üçüncü ayının sonunda iflas etmiş gözüküyor. Hiç bir skandal artık bizi şaşırtmıyor. Varolan rezillikler karşısında siyasilerin istifa etmesi ya da öğrencilerin YÖK'ü özgürce eleştirmesi gibi normal işler bile olağandışı hale geldi. Bu ülkenin eli kanlı faşist katillerini rehabilite edip, allayıp pullayıp, resmi işlerde ve siyasi kadrolarında kullanmak üzere ortalığa salan egemen güçler, suçüstü yakalanmanın şaşkınlığını üstlerinden atamıyorlar. Diyelim Çatlı gibi bir resmi katilin "aslında Ankara'ya götürüleceği" gibi pişkince iddialar bile kimseyi artık şaşırtmıyor. Muhtemeldir ki, bu devlet delikanlısının yeşil pasaportunun siresi dolmuştu ve yenilenmesi gerekiyordu.

Komedi bununla da bitmiyor, ülkede 15 yıldır süren savaş karşısında, askeri bürokrasi, insan hakları ve demokrasiyi karşı gerekçe olarak ileri sürebiliyor. Üç bin köyün yakıldığı, yargısız infazlar, kayıplar cenneti olan ülkemizde, bir de kendilerince güya insan haklarına ve hukuk devletine saygılı olmasalar neler olacak, kestirmek güç.

Açıkça söylemek gerekir ki, bu pisliği, bu mafya/kontrgerilla egemenliğini ancak ÖDP çözer ve temizler. Umudun partisi ÖDP, bu konjonktürde en devrimci tutum olan solun siyasal birliğini gerçekleştirdikten sonra, emekçilerin, politik olarak da mülksüzleştirildiği bir ortamda siyasal kitleselleşmeyi, toplumsal muhalefeti örgütlemeyi ve egemenlerin ezberini bozmayı önüne koymuştur. Burada neyi nasıl yapacağımızı detaylandırarak, partimizin formel inşasını gerçek bir inşaya dönüştürmek durumundayız. Doğal olarak bu uzun soluklu bir süreçtir. Frenklerin deyimiyle, "slowly but surely", yavaş ama emin, adımlarla ilerliyoruz. Yine de 21. yy.'ın sosyalizmini kurma iddiamızın yüzyılın sonlarına sarkmamasında yarar var.

(...)

Bu süreçte kendi iç işleyişimizde de farklılıklarımızı çelişkiye dönüştürmeden, herhangi bir sorunda düğümlendiğimizde, İskender yöntemlerine başvurmaksızın, düğümü, uçları geriye doğru çeke çeke açmayı öğrendik. Kabul etmek gerekir ki, yeni bir politik kültür yaratmada belli bir hazmetme süreci ve bazı hazım sorunlarını yaşamamız doğaldır. "Empatie" dediğimiz, kendimizi karşımızdakinin yerine koyarak anlama yöntemini benimsemek ilişkileri rahatlatıyor.

Herkesin kendi başının çaresine bakmasına dayanan bireyci değerlere karşı kendi dayanışma ağlarımızı ve değerlerimizi örmemiz de önümüzdeki asli hedeflerden biridir. Bu yüzden bazı hassasiyetlerimizi somut hedeflere kilitlememiz gerekiyor.

(...)

İnşa ettiğimiz partiyi, yani bu kolektif özneyi, tekil öznelerin kendini gerçekleştirmelerinin önünü açacak şekilde kurgulamamız gerekiyor. Herbir öznenin toplamının dışında ayrı bir kolektif özne tanımlanmamalı. Bireysel inisiyatifleri kadük hale getiren, emekçileri nesneleştiren, kararı alan ile kararı uygulayan rollerini üreten anlayışları sorgulamalı, yatay işbölümünün dikey hiyerarşiye dayanan avantajlar üretmesini engellemeliyiz. Tabii bu arada bizim düzene karşı olmamız, bizatihi düzensiz olmamızı da gerektirmiyor. Ya da testiyi kıranla götüren herhalde bir addedilmemeli. Parti işlerinde tembellik hakkını kullananlara karşı, bizim de vicdani red hakkımız olabilir. Şaka bir yana bireyselleşme ile dayanışmanın bir şekilde ilişkilendirilmesi gerekiyor. Artık bireyin kurtuluşunun, bireycileşmeden, yani başkalarının bireyselliklerini ezme pahasına geliştirilmiş bir bireycilikten kurtuluş olduğunu biliyoruz.

Geleneksel politika tarzının, yani siyaset yaparken yaşamdan nasıl yararlanırım, onu nasıl araçsallaştırırım ve amacıma tabi kılarım anlayışı yerine, yaşarken siyaset yoluyla yaşamı nasıl dönüştürürüm tarzına ve kıvraklığına sahip olmalıyız. Belki böylece teori, kimlik, vs. gibi kavram ve terimleri ikide bir tekrarlamak yerine, günübirlik yaşantımızda ete kemiğe büründürmek ve bunu başkalarına hissettirmek durumunda olabiliriz ve böylece siyasi fosilleşmeye yönelik sorunlarımızı da geride bırakabiliriz.

Arkadaşlar, kendi sözcüklerimizin tutsağı olmadan hızla sözümüzü çoğaltmamız gerekiyor. ÖDP'nin siyasi ağırlığı arttığı ölçüde böylesi bir lojistik desteğe ihtiyacı vardır. Partimiz şimdiden krize emekten yana yanıtlarıyla egemen güçlere hodri meydan demektedir. Egemenlere ve kamuoyuna açıkça deklare etmekteyiz ki, sizin çözemediğiniz, çözmek bir yana, parçası olduğunuz her sorunu bir-iki ayda hemen çözeriz.

Biz Türkiye'ye hemen demokrasiyi getirir, barışı temin eder, insan haklarını ve hukuk devletini teminat altına alır, kaynakların yeniden paylaşımını toplumun temel gereksinimi çerçevesinde, emekten yana çözeriz.

(...)

İnsan aklını, yüreğini kapitalizmin boyunduruğundan kurtararak, iktisadi/siyasi köleliğe mutlaka son vermeliyiz. Yaşadığımız iktisadi, politik, ahlaki depremi emekçilerden yana bir avantaja dönüştürmeliyiz. Son sözü siyaset dışına itilen, emeğiyle geçinen kesimler söyleyeceklerdir. Emek güçlerinin siyasi iktidarını mutlaka kuracağız.

Mafyanın ve sermayenin iktisadi, siyasi egemenliğini ÖDP derdest edecektir.

Pastırma yazını kocakarı soğukları izleyecek!

Yavuz ALOGAN

Bu yıl pastırma yazı kasım ayının ilk yarısına rastladı. Solgun güneş hafifçe pembeleşerek, sonbahar yapraklarının kahverengiden kızıla, limon sarısından küf yeşiline kadar değişen bütün renklerini loş bir ışıkla aydınlattı. Yirmi beş yıl kadar önce Ankara'da bulvarlara yığılan sonbahar yaprakları Güven Park'ta toplu-ca yakılırdı. Parlak bir ateş çevreye kıvılcımlar saçar ve yükselerek akşamın sisine karışan dumanlar bütün kente çok hoş bir kuru yaprak kokusu yayardı. Artık bu koku duyulmuyor. Belki yaprakları kentin dışında yakıyorlar. Belki bizim koku alma yeteneğimiz zayıfladı. Belki de çevrede yaprak kokusunu almamızı engelleyecek daha güçlü kokular var.

Kamyon, aralarından mı, yoksa üzerlerinden mi geçti?

Susurluk'taki trafik kazasının yarattığı dalgalanmalar ve yaydığı kokular çok ilginç bir gerçeği ortaya koydu. Kirli savaş sadece çalışanların cebinden alınan paralarla değil, aynı zamanda devlete bağlı gladyonun uyuşturucu trafiğinden sağladığı gelirlerle finanse ediliyormuş. Yani devletin topladığı gelirin yetersiz kaldığı noktada, aşiret reisleri, uyuşturucu kaçakçıları, kumarhane patronları ve devletin gladyatörleri yasadışı yollardan devreye girerek savaş maliyesinin açıklarını kapatıyormuş. Bu olgu, Abdullah Çatlı'nın bayrağa sarılı tabutunun ardında saf tutan binlerce faşistin abartılı öz-güvenini; Drej Ali gibi tiplerin bütün ekranlardan, devlet de dahil herkese nasıl posta koyabildiğini pek güzel açıklıyor. Adamlar kendilerine güveniyorlar ve taşeron olarak hizmet ettikleri, içini dışını safteron aydınlardan çok daha iyi bildikleri devletin ve meydanın kendilerini "mafya" diye aşağılamasına artık tahammül edemiyorlar. Nitekim Ağar da, istifasını açıkladığı basın toplantısında, "Bu işler babayiğitlik ister" diyordu.

Gazete binalarını havaya uçuruyorlar

Bu tür işleri böylesine göstere göstere yapan ve bunca babayiğit besleyen bir devlet daha görülmemiştir. Babayiğitler, gazete binalarını havaya uçuruyorlar, yüzlerce kişiyi gizlice kaçırıp kurşunluyorlar, komşu ülkelerde darbe tezgahlıyor ve uyuşturucu trafiğinden nemalanıyorlar, "şehitler"ini bayrağa sarılı tabutlarla gömüp, ekranlardan herkesi tehdit ediyorlar.

Bu arada Erbakan, Müslüman devletleri bir araya getirmek için düzenlemeye çalıştığı "M-8 Zirvesi"nin hazırlık toplantısında uluslararası bir İslam önderi gibi konuşuyor. Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle birlikte insanlığın bir beklenti içine girdiğini, ancak Batılı ülkelerin bu beklentiyi karşılayamadıklarını, insanlığın ancak İslam ülkelerinin birleşmesiyle kurtulacağını anlatıyor. Ne var ki bu güzel sözler Müslüman ortakları pek etkilemiyor. Endonezya, Malezya, Mısır ve Nijerya temsilcileri, kendi devlet başkanlarının kasım ayında çok meşgul olduklarını ve Türkiye'ye gelmelerinin kesinlikle mümkün olmadığını bildiriyorlar. Bunun üzerine G-7 ülkelerine karşı bir alternatif gibi gösterilen M-8 zirvesi, bir tür "Bandung Konferansı"nın bu ilkel, gülünç ve anakronik karikatürü, önümüzdeki yıla erteleniyor.

Susurluk olayından sonra, yüzü ekranlara yansıyan Erbakan'ın çene kaslarının biraz daha gergin olduğu görülüyor. Toplumdaki kamplaşma artarken, 2. Zırhlı Tugay Komutanı, RP'li Belediye Başkanı'nın itirazına rağmen Sultanbeyli ilçesinin en işlek yerine müşir üniformalı bir Atatürk heykeli dikmeye karar veriyor. Eliyle Müslümanlara, gidilmesi gereken istikameti gösteren heykel, askeri birliğin parasıyla dikiliyor ve muhtemel tecavüzlere karşı koruma altına alınıyor.

Bu arada ABD'de üretilip ithal edilen "light İslam" görüşünün Pentagon'a yakın pratik Amerikalılar tarafından pek dikkate alınmadığı anlaşılıyor. ABD'nin eski Ankara Büyükelçisi Morton Abramowitz, Newsweek'teki makalesinde, Erbakan Çiller'den kurtulup tek başına iktidara gelirse ne yapacaksınız, diye soruyor. Abramowitz kesin konuşuyor: "RP Türkiye'nin sorunlarını çözemez. ... Yeni bir uzlaşma yaratamaz. Sadece değişimi erteleyip, dışa dönük problemler doğurur." RP'nin tabanının yüzde 25'inin şeriat istediğini, Kürtlerin ülkenin siyasal hayatından dışlandığını ve insan haklarıyla ilgili sorunların ve Kıbrıs sorununun çözülemediğini belirten Abramowitz, "Türkiye'de küçük, ama genişleyen" bir grubun (II. Cumhuriyetçileri kastediyor olmalı) kökten kurumsal değişiklikler, bölgeciliğe ve çeşitliliğe uygun bir yerinden yönetim istediğini söylüyor. Bu insanlar, "Laik devletteki dini unsurların daha iyi yer edinmesini, siyasetçinin bürokrat ve askerden daha muktedir olmasını istiyorlar." Abramowitz bu noktada ilginç bir uyarıda bulunuyor: "Bu değişiklikler çabuk olmaz ve bunu yapan da Refah olmaz." Abramowitz'e göre Türkiye, özellikle bu aşamada kendi dostlarının sabır ve yardımına ihtiyaç duyuyor.

Sifonu çekin

Ve ÖDP bütün pislikleri temizlemek için sifonu çekiyor! ÖDP görülmemiş yenilikte bir parti; lidersiz, hiyerarşisiz, özgürlükçü bir ortam içinde kararların aşağıdan yukarıya doğru alan ve inşa olan, seçilmiş kurullarının sadece partinin işleyişini kolaylaştırdığı, genel başkanının sadece bir telefon santrali gibi çalıştığı bir parti. SÖZ dergisinin sayfalarında parti üyeleri haftalardır döne döne partinin siyaset oluşturamadığını ve kadrolaşamadığını söylüyorlar. Buna rağmen parti sosyalizm bayrağını Meclis'in bağrına dikme umudunu asla kaybetmiyor ve sloganlarını halka gazete ilanlarıyla, bir siyasal partiyi değil de piyasaya yeni çıkmış bir ürünü tanıtır gibi duyuruyor ("değiştirin" ya da "sifonu çekin" gibi sloganları acaba reklam sektöründe çalışan, "eskimiş buzdolaplarınızı değiştirin" veya "bu pisliği ancak Tursil temizler" gibi reklam spotları yazan parti üyeleri mi icat etmektedir?) ÖDP deneyinin başarıları ve başarısızlıkları çok şey öğretecek, sosyalist birikime büyük bir katkıda bulunacaktır.

Her şeye rağmen ÖDP, bir kimlik ve bir çağrı olarak önümüzdeki karanlık dönemin yegane umut kaynağı olmaya devam etmektedir. Ne olursa olsun, sonbaharı kış, onu da ilkbahar izleyecek ve bu topraklarda geleceğin sosyalist hareketi ÖDP'nin saflarından çıkıp gelişecektir. Ama şimdilik pastırma yazını sert rüzgarlar ve kocakarı soğukları izleyecek ve zemheri ayında ağaçların bütün yaprakları dökülecektir. Mücadele şartları muhtemelen değişecektir. Bu koşullarda, dünya çapında yepyeni bir sosyalist örgüt modeli söyleminin ve halkı sifon çekmeye çağırmanın yanı sıra, belleklere yerleşecek sosyalist bir kimlik oluşturmanın önemi daha da artmaktadır.

Ülke'den mektup var

İzmir Savaş Karşıtları Derneği (İSKD) geçtiğimiz 6 Kasım günü valilik kararı gerekçe gösterilerek kapatıldı. İSKD Başkanı Osman Murat Ülke kapatmayı "boşa kürek çekmek" olarak niteledi.

Halkı askerlikten soğutma "suçu"nu düzenleyen TCK 155. maddeden tutuklu bulunduğu Mamak Askeri Cezaevi'nde askeri yaptırımlara karşı çıkarak başladığı açlık grevine, 24. gününde talepleri kabul edildiğinden son veren İSKD Genel Başkanı Osman Murat Ülke bir basın açıklaması yaparak, derneğin kapatılmasını kınamadığını, devletin kendisine yakışanı yaptığını ifade etti.

Ülke'nin açıklaması şöyle:

"Açlık grevimin 24. gününe girmişken, kısaca "tecrit hücresinde koğuş koşullarının ikame edilmesi" olarak özetlenebilecek alternatif öneri paketim kabul edildi ve açlık grevini sonlandırdım. Moralim de, sağlığım da çok iyi.

Açlık grevinin bitiminden az sonra ise derneğimizin İzmir Valiliği'nce Emniyet Müdürlüğü'nün "tavsiye"si üzerine kapatıldığını öğrendim. Bu, devletin gelişen duyarlılık ve dayanışma üzerine panaklediğinin ifadesinden başka bir şey değildir.

Oysa ordu tabusunun çizik içindeki kabuğu artık iyiden iyiye çatlamıştır. Altı kentte örgütlenen dayanışma komiteleri ve kampanyamıza çok çeşitli kesimlerden gelen olumlu tepkiler antimilitarist mücadelenin artık bir zemine sahip olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte mücadelemiz daha yeni başlıyor sayılır. Bu mücadele, net iradesi doğrultusunda eyleyen ve örgütleyen bireyler üzerinde yükselecektir.

Bu yüzden İSKD'nin kapatılması boşa kürek çekmekten başka bir şey değildir. Yeni İSKD'ler ve farklı formda örgütlenmeler için hamur çoktan yoğrulmuştur ve militarizm kaba mekanik yöntemleri ile bunlarla baş edemeyecektir.

Derneğimizin kapatılmasını kınamıyorum bile; çünkü devlet kendisine yakışanı yapmıştır.

Buradan bütün dayanışma komitelerine, komite üyelerine ve duyarlı herkese, bu aşamaya kadarki çabaları için teşekkür ediyorum.

Önümüzde yarın var ve yarın bugünden başlıyor."

Çoğunluğun, egemenlerin kimliği gizli

Teşhir edilen azınlık kimliği

Yelda

Beni kendine aşık etti diye suçladığı kızı öldürenin kimliği neydi? Niye yazılmadı? Sakat kızını döverek öldüren adamın dini-milliyeti niye yazılmadı? Futbol maçı ertesi ortalığı kana bulayanlar kim? Sivas-Madımak, Maraş katliamını yapanlar TİS (Türk-İslam-Sünni) değil miydi? Manisa'da çocuklara işkence yapanların dini- milli kimliği? Metin Göktepe'yi öldürenler? Gönüllü komandolar? Köyleri yakanlar egemen çoğunluk din ve milliyetinden değil mi yoksa? Asmayalım da besleyelim mi diyen Kenan Evren Rum mu?

Namus cinayetlerini işleyen katiller TİS dışında bir kimliğe sahip olduklarında öğreniveriyoruz hemen, nedir bunların kimliği. Sadece egemen çoğunluk dışındaki insanların değil, tüm suçluların kimliği teşhir edilmelidir demiyorum. Tersine, suçluların etnik-dinî kimliğini teşhir etmek, insanların davranışlarını bu kimliklerine bağlamak anlamına gelir, ki bu da ırkçılık olur diye düşünüyorum.

Güneydekiler, Doğudakiler, her yerdekiler

Banka şubelerinde türeyen şık giyimli Çingene çetelerine karşı dikkatli olun! Bir banka içinde geçen bir hırsızlık olayından yola çıkan Meral Tamer bu uyarıyı yaparak kamu hizmetinde bulunuyor. (Tüketici Gözüyle, 31.10.1996, Milliyet) Olayın geçtiği bankanın yetkilileri, "bu işi yapanlar, şık giyimli çingeneler (Çingeneler küçük harfle yazılmış). Şubeye sanki bir müşteri gibi giriyorlar. Etrafı kolaçan edip, kendilerine bir kurban seçiyorlar" demiş. Buraya dikkat: Neden Çingeneler "sanki bir müşteri"?.. Çingenelerin neden bankalarda hesabı olamıyor? Neden işe alınmıyorlar? Benim gibilerin, Çingenelerin aklının alamayacağı miktardaki paralarla bankaların hatırı sayılır mudileri olanlar, sırdaş hesaba ihtiyaç duyanlar, yolsuzluk yapanlar kim?

Çingene olmadıkları, Siyah olmadıkları kesin. Uyuşturucu mafyasını elinde tutan, sevk ve idare eden değil ama, yoksulluğun alt sınırlarında yaşayan, bu işe bulaşmış bulaşmamış bütün Siyahlar suçlanıyor. Yakıştırılan sıfatlar: Zenciler, yamyamlar, aşağılık, örümcek, serseriler, pisler... Sabah gazetesi, İstanbul Eki'nde koskocaman başlık attı: "Pis Yamyamlar Defolun!"... Ve ama hemen devamında şunu eklemeyi de ihmal etmedi: "Irkçılık yapmıyoruz"... Böyle bir cümleyi çoğunlukla ırkçılar kullanma ihtiyacı duyar. Libya lideri Muammer Kaddafi'yi "çöl bedevisi" diyerek aşağılayan (11.10.1996, Milliyet) Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Tansu Çiller'e de soracak olursanız, hâşâ, şu bayrak ve ezan şahidi olsun ki, o asla ırkçı değildir! Ortadoğu ve Kuzey Afrika topraklarının ellerinden gitmesini bir türlü hazmedemeyen, o topraklardaki halkların Osmanlı'dan-Türklerden bağımsızlaşmasını kabullenmek istemeyen yetkililer ve yetkisiz milliyetçiler resmî Türk tezleriyle çelişen Arapları aşağılıyor: Geri kalmış, cahil, pis Araplar... "Ne Şam'ın şekeri, ne Arabın yüzü" ise bu işin besmelesi. Yüzyıllarca bizim hakimiyetimizde yaşadıklarını unutmasınlar!.. Müslüman dünyasının lideri olmaya soyunduklarında ise, bütün Müslümanlar en iyi, en doğru, en haklı...

Irkçılık suçu tanımlanmamış ve müeyyidesi de konmamış olduğundan en yetkili ağızlardan ırkçı cümleler duymak sürpriz olmadığı gibi, böyle memleketin büyük basını da kendinden bekleneni yapıyor. En çok satan gazetelerden Sabah'ın İstanbul Eki'ne göre, Afrikalı Siyahlarmış çocuklarımızı zehirleyen: "Daha çok Nijerya, Tanzanya ve Kongo gibi Afrika ülkelerinden gelen serseri zenciler, İstanbul'daki uyuşturucu pazarını ele geçirdi. İstanbul'u mekan tutan ve şehri bir örümcek ağı gibi saran zenci ordusu ile neden başedilemiyor."

Gazetenin hedef gösterdiği yoksul Afrikalıların ev demeye bin şahit isteyen kaldıkları mekânlara polisin baskınları televizyondan gururla gösteriliyor. Her Siyah suçlu! Delil: Renkleri! İsnat edilen suçlara ilişkin delillerin olmadığı, ancak kimlik, pasaport sorunları olan Siyahlar, renklerine bakılarak suçlu olarak teşhir ediliyor. Gazete, egemenlerin, çoğunluğun hislerine tercüman: "Toplanmakla bitmeyen ve sayıları her geçen gün artan Afrikalılara kim arka çıkıyor? (Korkmasın, kimse arka çıkmıyor.) Ülkemize ellerini kollarını sallayarak giren, havaalanında, 'neden geldin' diye bile sorulmayan Afrikalı serseriler, İstanbul'da da istedikleri kadar kalıp, aşağılık işler yapabiliyor. İstanbullular, gencecik çocuklarımızı zehirlemekten başka bir şey yapmayan bu pis serserilerin bir tekini bile şehirlerinde istemiyor. Bir an önce sınırdışı edilmelerini ve bir daha ülkemize girmemeleri için her türlü tedbirin alınmasını bekliyor." Bir Siyah erkeğin fotoğrafının altına yazılan: "Haritada yerini bile bilmediğimiz Tanzanya'dan gelen bu pis yamyam, gencecik çocuklarımızı uyuşturucu batağına çekiyor. Üstelik bizim ekmeğimizi yiyor, bizim suyumuzu içiyor." Paylaşmak, ırkçıların kitabında yeri olmayan sözcük... Aynı günlerde, Nijeryalı futbolcular Amokachi, Uche ve Okacha'ya itiraz yoktu, çünkü onlar Türk futboluna hizmet ediyorlar...

Uyuşturucudan (ve kumarhane piyasasından ve muhtemelen kadın ticaretinden) para kazananlar egemen çoğunluktan değil mi yoksa? Fırsatını bulduklarında mal bulmuş gibi atlıyorlar üstüne: İşte, Kürt mafya!.. Geçenlerde, antika işiyle uğraşan Kürt mafyasının Beyoğlu'nda oturan Rum ve Ermenilerin evlerini basıp talan ettiğine, soyduğuna dair bir haber çıktı. Yalan doğru bilmem; ama azınlıkların malında gözü olan Çukurcuma çetesinin etnik kimliğini duyuran aynı haberde adı geçen Milli Emlak'ın etnik kimliğinin ne olduğu niye düşünülmedi acaba? Milli Emlak değil midir, azınlık mallarını Hazine'ye katan? "Güneydoğulu" denen insanlar, mafya söz konusu olunca "Kürt" oldular... Üniformalı mafyanın kimliği nedir? Azınlık sayılan ve sayılmayan Hıristiyanlara, Yezidilere, Yahudilere üniforma verilmediğine göre?.. Biliyorsunuz, Türk bir babanın çocuğu bile, Gülhane Askeri Tıp Akademisi'ne alınmadı annesi Alman diye (23.9.1996, Hürriyet). Atilla Tiryaki'nin askerî doktor olma hayali suya düştü.

"Maddi durumunun oldukça iyi olduğu öğrenilen Musevi asıllı işadamı, et tüccarı Sami Manisa'dan 25 bin dolar fidye istendi" (21.10.1996, Hürriyet). Neden, oğlu kaçırılan işadamının Museviliği belirtildi ki?.. Kaçırılan İsak'ın babası TİS olsaydı, Türk işadamı veya Müslüman işadamı denmeyecekti. Benzeri bir haber daha: "Musevi asıllı işadamı Mateo Almazlino'ya Boğaz manzaralı lüks bir otelde işkence yapılarak belgeler imzalatıldı ve hisseleri elinden alındı" (21.10.1996, Hürriyet). Egemen çoğunluktan olanların kimliğinin belirtilmemesi, bu kimliğin normal sayılmasından. Ayrıca bu tavır, mesela "Musevi asıllı işadamı", şu önyargıyı da beslemeye yarar: Yahudiler, azınlıklar işadamıdır, zengindir, sömürücüdür... Talihsiz bir örnek de bizim Demokrasi gazetesinden. Balıkesir'de intihar eden askerin ailesinin savaş karşıtı sözlerine yer verirken (11.10.1996) etnik-dinî kimlik belirtmeye ihtiyaç duymamıştı. Bütün Balıkesirlilerin Türk olduğunu düşündüklerinden değildi herhalde. Ama yine savaş karşıtı sözlerin sahibi İzmirli Çelebi Alberk'in (Zibolon Kadranel) Musevi olduğunun altı çizildi. "Türkiye'de Yahudiler hep zengin bilinir ya, Zibolon Kadranel onlardan değil"... Niyet kötü olmayabilir ama, haberi "İzmir'de savaş karşıtı bir Musevi" başlığıyla verdiğinizde (5.10.1996), ister istemez şunu demiş olursunuz: Bakın, bakın, Musevi BİLE savaş karşıtı. Hiç istemediğiniz halde, "İsrailliler BİLE isyan etti" başlığıyla haber yapan (30.9.1996) Hürriyet gazetesiyle aynı noktada buluşmuş olursunuz. Vay be, Yahudi bile!..

Suçlular TİS değilse, etnik-dinî kimliği belirtiliyor diyorum ya, bu kadarla da kalmıyor. Kimi zaman da, onaylanmayan işler mesela Ermenilikle bir tutuluyor: Telekız çalıştırdığı iddiasıyla gözaltına alınıp, nöbetçi savcılık tarafından serbest bırakılan Müşkünaz Bayraktar "Bursa'nın Manukyan'ı Müşkünaz" başlığıyla teşhir edildi kamuoyuna (23.9.1996, Hürriyet). Fuhuş demek Manukyan demek, Manukyan demek fuhuş... Opera sanatçısı Alis Manukyan'ın başarısı ise Ermeniliğe değil, Türklüğe mal edilir...

Çevre için, dünya için çalışan, 12 Eylül'ün, YÖK'ün ayağına dolandığı, geçenlerde yitirdiğimiz Prof. Kriton Curi Türk değildi, buralıydı, Rum, Elen, Yunanlı idi!

Pis yamyamlar DEFOLUN!

Irkçılık yapmıyoruz. Şehrimizdeki bu Afrikalılar çocuklarımıza zehir satıyor

Daha çok Nijerya, Tanzanya ve Kongo gibi Afrika ülkelerinden gelen serseri zenciler, İstanbul'daki uyuşturucu pazarını ele geçirdi. İstanbul'u mekan tutan ve şehri bir örümcek ağı gibi saran zenci ordusu ile neden başedilemiyor.

Arka çıkanlar mı var?

Daha çok Beyoğlu ve Aksaray'da faaliyet gösteren zenciler, diskotek, bar, cafeterya ve gece kulüplerinde peynir ekmek gibi uyuşturu satıyor. Toplanmakla bitmeyen ve sayıları her geçen artan Afrikalılar'a kim arka çıkıyor?

"Neden geldin?" diye soran yok

Ülkemize ellerini kollarını sallayarak giren, havaalanında "Neden geldin?" diye bile sorulmayan Afrikalı serseriler, İstanbul'da da istedikleri kadar kalıp, aşağılık işler yapabiliyor.

Hepsi sınır dışı edilmeli

Tanzanya nere, İstanbul nere?

Hırsızlar içindeki Çingene azınlık hakkında uyarılıyoruz. Peki, haklarındaki yolsuzluk iddiaları ayyuka çıkan çoğunluk hırsız uğursuzların etnik kimliği neden açıklanmıyor? Uyuşturucu piyasasındaki Siyah azınlık hakkında, Kürt mafya hakkında dikkatli olmaya çağrılıyoruz. Peki, bu piyasanın en tepesini tutan çoğunluğun kimliğinden ne haber?..

İstanbul Barosu Genel Sekreteri İsmai

Susurluk olayı Emniyet'in elinden alınmalı, bir savcı

Susurluk'taki kamyon kazasından sonra gelişen mafya ve çete olaylarıyla ilgili olarak İstanbul Barosu'nda konuyu ele aldınız mı? Bu olayı ve ilişkileri nasıl değerlendiriyorsunuz? Nasıl yorumluyorsunuz ?

Tabii öncelikle biz hukukçuyuz ve savunma örgütünün yöneticileriyiz. Bu konuya en önce bizlerin duyarlı olması gerekir. Şimdi şöyle bir üçgenden söz ediliyor: Devlet-mafya-aşiret işbirliği. Devlet içinde bunların yansımasından söz ediliyor. Önce bu ilişki nasıl kuruldu, nerelerden geçerek, nasıl işbirliği noktasına geldi? Gözlemlediğimiz kadarıyla onu ortaya koymak gerektiğini düşünüyorum. Bence biraz gerilere gitmek gerekir. 1980'den sonra Güneydoğu'da sisteme karşı artan muhalefet sonrasında bu muhalefeti bastırmak için koruculuk müessesesi geliştirildi. Bu koruculuk müessesesinde aşiret reisleri devreye sokuldu. Yani onların maiyetinde korucu birlikleri oluştu ve bu korucuları da devletten sonra aşiretler kontrol eder oldu. Her ne kadar şimdi inkar edilse de somut sonuçları görülmekte. 'Ülkücü' kesim devletin içinde kadrolaşmaya başladı gene aynı tarihlerde. Yani MHP'ye bağlı kesimleri... Bunların bir kısmı devlet içerisinde kadrolaştı, bir kısmı dışarıda kaldı. Dışarıda kalanla içeride kalan arasında geçmişte olan bağ sürdü, bugüne geldi.

Şimdi korucular vasıtasıyla aşiret, ülkücüler vasıtasıyla devlet içerisindeki kadrolaşma ve onların dışarıdaki bağları işte bu aşiret-devlet-mafya üçgenini oluşturdu. Bir kere bunu iyi saptamak lazım. Böyle olunca da bir şeyler tıkanmaya başladı. Sistem kendini tıkamaya başladı. Yani sistemin kendi mantığıyla da olsa, kendi koyduğu koşullarla da olsa, bazı şeyler iyi gitmemeye başladı. Çünkü o, devletin içerisinde örgütlenen, kadrolaşan kesimler artık bir şeyleri tıkamaya başladı.

Türkiye'yi 12 Eylül'e getiren olaylardan somut bir örnek vereceğim size. 16 Mart 1978'de İstanbul Üniversitesi önünde bir bombalama olayı oldu. Hukuk Fakültesi'nden çıkan öğrencilerin üzerine bomba atıldı. Olayın ardından suç duyurusunda bulunuldu. Ve 15 yıldır dava açılamadı. Daha sonra baromuza bağlı, bu konuda duyarlı, hatta olayın içinde bulunan avukat arkadaşlar yılmadan bu işin üzerine gitti. Ve nihayetinde bir yıl önce bu dava açıldı. Orada bombayı atan şahıs tespit edildi. Onunla polisin ilişkisi tesbit edildi. Ayrıca bombayı atan şahsın Ülkü Ocakları'ndan olduğu da tesbit edildi.

7 kişinin ölümüne yol açan bu olay üzerine açılan davada, Ülkücülerle, Emniyet'te görevli olan bazı polislerin organize bir şekilde hareket ettiği anlaşıldı... Yani iddia bu. Bu olay esnasında Hukuk Fakültesi'nde görevli olan bir komiser muavini hakkında görevi ihmalden dolayı açılan dava ve sonuçlanan bir hüküm var. Şimdi bu şahıs İstanbul'da Emniyet'in en üst birimlerinden birinde.

Şimdi asıl önemlisi gene bu olayın organizasyonunda, İstanbul Emniyeti'nde o gün itibariyle görevli olan polislerin olduğu, açılan davada ortaya çıktı. Bu bir iddia. Tabii biz hukukçuyuz, açılan bir davayla ilgili çok fazla konuşmak doğru değil, ama maddi vakalar var. Bugüne gelen vakalar var. Örneğin 16 Mart davasında polis memuru Mustafa Doğan sanık. Yani ülkücülerle birlikte bu eylemi organize etmiş ve eylemin içinde. Bunu, eylemin içinde yer alan ülkücünün anası, babası, kardeşi söylüyor. Onların evinde konuşulmuş çünkü. Polis Mustafa Doğan'ın da bulunduğu bir sırada konuşulmuş. Ve Mustafa Doğan bu davada sanık olarak aranıyor. Fakat bir yıldır bu şahıs hakkında bilgi edinilemiyor. Mahkeme tezkereler yazıyor, bilgi toplama, delil toplama safhasında... Ama Emniyet bu delil toplama işine çok ciddi eğilmiyor. Bu görevini yerine getirmekte alabildiğine gecikiyor bize göre. Şimdi niye bunları anlattım? Devletin içerisinde yer alan bu üçgenin ayağının birisi bu işte. Başta aşiret-mafya-devlet ilişkisinden söz etmiştik. Devletin içerisine bunlar yerleştiği zaman işte adalete de böyle yansıyor...

Baro olarak bu 'kaza'yı değerlendirdiniz mi?

Evet, değerlendirdik. Öncelikle ortaya çıkan ortak kanı şu: Mafya, ülkücü kadrolaşma ve aşiret ilişkisi artık devletin içini ören bir yapı, bir ağ gibi gözüküyor. Ve tabii bu sistemi çürüten, işlemez hale getiren, yani bu sistemin mantığını bile artık ortaya koyamayan yapılar ortaya çıkıyor. İşte bu son olayda bunun somut örneği de ortada. Birkaç gündür açıklama yapılıyor. MHP lideri, genel başkan yardımcısı, Ülkü Ocakları açıklama üstüne açıklama yapıyorlar, bir ilişkimiz yok diye. Ama bir yandan da cenaze törenlerine katılıyorlar. Ordu gibi örgütlenmiş cenaze törenleri... Sahipleniliyor. Hatta "bu, vatan kahramanıdır" denerek "böyle mi tören yapılır" diyorlar. Tabut bayrağa sarılmış vaziyette, herkes izliyor... Sistemin bunun özeleştirisini yapması gerekir. Biz ne hale gelmişiz, bunu nasıl düzeltiriz desinler. Kimse örtmesin...

Ama inkar etmekten başka ne yapabilirler? Bunun üzerine gitmeleri çok zor değil mi?

İnkar ettiklerini sanıyorlar. Ama sırıtıyor. Başlarını kuma sokuyorlar, her yeri açıkta. Sistem bunların ortaya çıkarılması için hiçbir çaba sarfetmiyor. Ama cerahat kendiliğinden aktığı halde hala inkar etmeye kalkıyorlar. Yalanın böyle büyüğü olamaz. Tedavi edin ki çürüme öldürmeye gitmesin hiç değilse...

İçişleri Bakanlığı'na kadar uzanan iddialar var. Şimdi bana göre bakanın istifa etmesi de yetmez. Yani bizim sorunumuz kişiler değil. Sistemin içindeki o çürüme bizim sorunumuz. Çürüme devam ederse asıl o zaman bizim kaygımız büyür.

Bence biraz duyarlılık varsa, Ağar'ın hemen aynı gün çekilmesi gerekirdi. Şimdi bakıyorum böyle bir üçgenin içerisindeki parlamenter hala resmi görevliler tarafından geniş bir ilgi çemberine alınmış durumda.

Eee tabii parlamenterdir, ziya-

Olay kazada üç kişiye mezar olan Mercedes otomobil kamyonun altına girmişti.

ret edilecek, korunacak... Ama bir şey var. Parlamenterin korumaları ve kendi yandaşları diyor ki "Biz valinin üstündeyiz", yani devletin üstündeyiz diyorlar. Açığa çıkan olaya rağmen adamlar cesaretle bu çürümüşlüğü ortaya koyuyorlar. Ama buna bir tavır yok

Çekinmeleri, gerilemeleri için bir neden görmüyorlar... Siz Baro olarak bu konunun üzerine nasıl gideceksiniz?

Biz parlamento değiliz. Yasa çıkaramayız. Ama Baro olarak bunu çok yakından ve hassas bir şekilde takip edeceğiz. Öncelikle derhal bu parlamenterin dokunulmazlığının kaldırılması ve soruşturma kapsamı içine alınması gerekir.

Dokunulmazlık bizde çok ters işliyor. Oysa dokunulmazlık dünya hukukunda, çağdaş hukukta parlamenterin siyasi eylem ve söylemlerine güvence getirilsin diye konmuş bir müessese. Ama bu bizde böyle işlemiyor. DEP örneğini vereceğim. DEP milletvekilleri kürsüde konuşmaya kalktılar. Veya başka yerlerde k[o]nuşmaya kalktılar. Hemen dokunulmazlıkları kalktı. Ama adli suç işleyen veya adli eylemde b[u]lunanın dokunulmazlığı kaldırılmıyor. Yani bizde mekanizma tam tersine işliyor.

Siyasi faaliyetlerin güvencesi olarak getirilen bir mekanizma örneğin bu son olayda, mafyanı[n] içinde olduğu iddia edilen bir d[u]rumda neden milletvekilini kor[u]sun?

Her şeyden önce bunun düzeltilmesi lazım.

Aslında yıllardır bu konu üzerine konuşuluyor, partiler değiştir-

> Dolayısıyla süper savcıdan çok yargıç bağımsızlığının güven[c]... alınması lazım. Bu gerçekleşti[...] çürümeye karşı mücadele edec[...] ve yargıçlar olacaktır...

me kararlılığında olduklarını sö[y]lüyorlar, ama o kadar. Laf olarak ortada duruyor... DEP milletvekillerinin nasıl hemen dokunulmazlıklarını kaldırdılar ve tutukladılar. Ama Sedat Bucak'a dokunamıyorlar, tersine "kahraman" olduğunu söylemekten geri kalmıyorlar.

DEP milletvekillerinde derhal aleyhte çalışan mekanizma Bucak'a gelince duruyor... Burada siyasi tercihler söz konusu tabii. Devletin çöktüğünü, çürüdüğünü söylerken bu duruma müdahale etmeye niyet varsa, işte bu işe başlayacakları en uygun olay bu değil mi? Haydi, yapsınlar herke[s] destek olsun...

Hakkı Karaca:

...lar kuruluna verilmeli

Yasal olarak nerelerde, nasıl değişiklik yapılmalı?

Anayasa'dan başlayarak hemen bütün yasalarda köklü bir değişikliğe ihtiyaç var. Parlamentoda çeşitli partiler tarafından yapılmış öneriler de var. Öte yandan gerek Polis Vazife ve Selahiyetleri Yasası, gerekse Memurin Muhakemat Yasası...

Bu ve buna benzer olaylarda savcıların elini kolunu bağlayan yasalardır. Yani savcıların derhal soruşturma açmak gibi yetkileri yok. Süper savcı deniliyor. Bir kere sen adama süper görev yapma yollarını aç...

Önce Memurin Muhakemat Yasası'na göre kendi içinde soruşturma yapılıyor.

Bu memur hakkında dava açılması gerekir mi diye...

...savcı ve ...altına ...inde şu ...savcılar

Bu soruşturmanın sonuçlarına göre savcılar harekete geçiyor. Bu arada memurun yargılanması kararı çıksa bile Danıştay'a dava açma hakkı var. Danıştay'da da onaylanırsa dava açılıyor o zaman. Böylece savcılar ve mahkemeler bütün bu süreci ve işlemleri bekliyorlar.

Bu arada dava açılsa bile o memur görevine devam ediyor..

Evet, bir de o var. Polis Vazife ve Selahiyetleri Yasası'na göre polisin yargılanmasına neden olan eylem ne olursa olsun, tutuklanması söz konusu değil. Ben buna engel diyorum, çünkü tutuklanma yargılanmayı güvenceye almak, delillerin toplanması, bilgilerin derlenmesi açısından bir tebdirdir.

Karar kesinleşinceye kadar hiçbir şekilde polise dokunulmuyor değil mi?

Tabii... İşte onu söylemek istiyorum. Böyle bir tedbir yok polis açısından. Yani öldürse de yok, vursa da, kırsa da yok.

Dolayısıyla polisin görevini yaparken uyguladığı şiddetin, yani görevinin dışına çıkan şiddet uygulamalarının yasanın bu hükmünden güç aldığını düşünmeye başladım.

Nasıl olsa kafasını kırarsam gene bir şey olmayacak diyor. Kolunu kırsam da gene bir şey olmayacak...

Bu arada yargılanma uzun bir süreçtir. O süreç içerisinde de tedbirini alacak. Yani şimdi bu şiddetin, polis şiddetinin, giderek görev çizgisinin dışına taşan şiddetin artmasını buna bağlamaya başladım. Yani temiz eller falan derken, önce mevcut yasalar iyice bir ayıklanmalı, temizlenmeli... Bunlar olmadıktan sonra süper savcı falan gibi önlemler bir işe yaramaz. Mevcut koşullarda savcıların ve yargıçların güvenceleri yoktur ve kendilerine bazı yetkiler tanınsa bile bir şey yapamazlar.

Dolayısıyla süper savcıdan çok, savcı ve yargıç bağımsızlığının güvence altına alınması lazım. Bu gerçekleştiğinde bu çürümeye karşı mücadele edecek savcılar ve yargıçlar olacaktır... Ben buna inanıyorum.

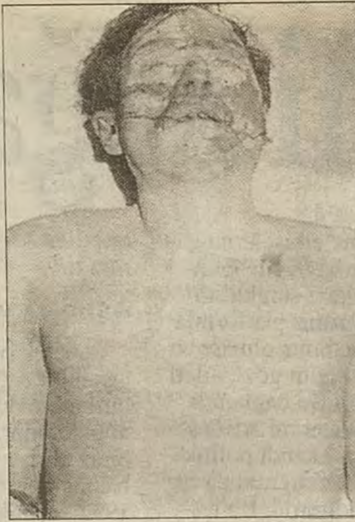
Demin size 16 Mart davasından örnek verdim. Emniyet yazışmalara bir senede cevap vermiyor. Savcının soruşturmasında, delilleri toparlayıp dosyayı hazırlamasında birçok işi Emniyet yapar. Ama bu gibi olaylarda soruşturulacak da, soruşturacak da Emniyet olunca işin içinden çıkılamıyor. Dünyanın hiçbir yerinde böyle bir şey olamaz. Yine yıllardır adli kolluk kuvvetleri kurulmasından söz ediliyor, ama bir türlü olmuyor. Bunun da derhal kurulması gerekir.

Belki o zaman durum biraz farklılaşır.

Doğrudan savcıya bağlı olarak çalışacak adli kolluk, adli zabıta delil toplamayı, soruşturmayı Emniyet'ten bağımsız bir şekilde yapmalıdır. Çağdaş hukuk sistemini benimsemiş ülkelerdeki mekanizma budur. Bizde de bir an önce kurulmak zorundadır.

Bunu kurmak zaman alacağına göre, şu Susurluk olayı mutlaka derhal Emniyet'in elinden alınmalı ve örneğin bir savcılar kuruluna teslim edilmeli.

Belki böyle bir adım atıldığında da iş biraz hızlanabilir.

Polis okulu müdürü Kocadağ (solda), 17 yıldır aranan katliam sanığı Çatlı (ortada) ve Gonca Us. Pandoranın kutusundan Susurluk'ta çıkanlar sadece onların cesetleri değil...

Dosyaya İstanbul DGM'nin el koyması kuşku yarattı

Asya DERELİ

Bir kamyon ki, devlete çarpıyor ve devletin bütün kirli ilişkilerini ortaya döküyor. Son on gündür bütün gözler bu kazadan sonra ortaya çıkan devlet-mafya-aşiret üçgeni üzerine çevrilmişken, İstanbul Barosu bir gezi düzenledi. İzmir, Bursa ve Balıkesir baroları da aynı saatlerde yola çıkmıştı. Dört baronun düzenlediği bu yolculuk malum kazanın olduğu Susurluk ilçesineydi. Amacı açıktı. Susurluk Savcılığı tarafından yapılan soruşturmanın ne aşamada olduğunu öğrenmek. Acaba Susurluk Savcılığı'nda ne gibi incelemeler yapılmış, deliller tam toplanmış mı? Çıkan belgeler değerlendirilmiş mi?

Ancak Susurluk Cumhuriyet Savcısı'yla yapılan görüşme delillerin dar bir çerçeve içinde toplandığını ortaya koymuştu. Savcı esas olarak trafik kazasıyla ilgilenmişti. Olayın diğer boyutlarını ortaya çıkarmak üzere ayrıntılı bir inceleme yapılmamıştı.

Üstelik soruşturma İstanbul DGM'ye gönderilmişti. Bunu kuşkulu karşılayanlar vardı.

Geçen salı gecesi İstanbul'dan saat 20.00'de yola çıktığımızda birçok gazeteci Susurluk'ta yeni gelişmeler olabileceğini tahmin ediyordu.

Böyle bir umutla çıkılan yolculuk sırasında yapılan espriler hayli ilginçti. "Kamyon" esprisi de iyi tutmuştu. Hatta bizim otobüsümüze de bir kamyon çarpabileceği kuşkusu ağır basıyordu.

'DGM'de Ağar'ın adamları var'

Gece yarısı Balıkesir'e vardığımızda konakladığımız yerde kamyon şoförünün avukatıyla buluştu baro yöneticileri. Avukattan davanın dosyasının kopyasını incelemek üzere aldılar. Dosyada görülen şey şuydu; Balıkesir Barosu artık bu olayın "kaza" boyutuyla ilgileniyordu. Olay İstanbul DGM'ye intikal etmişti.

O gece Balıkesir'de bir otelde konakladığımızda kuşlar bize "DGM'de Ağar'ın adamları var!" sözünü fısıldadı. Akla da yatkındı hani... Sabah ilk iş günlük gazeteleri almak oldu. Birinci sayfalara göz gezdirirken herkesin ortak kaygısı vardı. Gazete manşetlerinde gündem değişmiş miydi? Taşra baskılarına bakılırsa değişmişti. Bir uçak kazasıyla bir intihar olayı taşra baskılarının manşetine oturmuştu. "Çete" haberleri ikinci sayfalara kaymıştı.

Fezlekeyi okuduktan sonra hem avukatların, hem gazetecilerin en çok sözünü ettiği ve merak ettiği "kahverengi ve beyaz tozlar"dı.

Kocadağ'ın üzerinde "rengi belli olmayan kahverengimsi bir toz" çıkmıştı. Çatlı'nın üzerinde ise jelatine sarılı beyaz bir toz çıkmıştı. Şimdiye kadar basına yansıtılmamış bu tozlar büyük bir ihtimalle uyuşturucuydu. Fezlekede ise "Niteliği belli olmayan toz" diye geçmişt. Susurluk Savcısı, ne yazık ki merak etmemiş ve laboratuvara göndermemişti bu maddeleri.

'Rengi belli olmayan toz'

İstanbul Barosu Başkanı Sayman da "Kimsenin üzerinde rengi belli olmayan bir toz bulunmasın sakın" diye espri yapıyordu.

Ve en ilginç gelişme; Erdek'te yapılan araştırma sonucu ortaya çıkan bir haberdi. Çatlı orada bir olay sırasında, silahla yakalanmış, ancak soruşturma yapıldıktan sonra silah kendisine iade edilmişti. Baro yöneticileri buna "Bu kadar da olamaz" diye öfkeleniyorlardı.

Susurluk'a geldiğimizde tüm ilgi üzerimizdeydi. Yolda gördüğümüz lise öğrencileri "meşhur olduk ya" diye espri yapıyordu.

Susurluk Adliyesi'ne geldiğimizde bizim dışımızda medya ordusu da oradaydı. Adeta bir medya hücumu yaşamıştık. Adliye'de yerel basının muhabirleriyle tanışma oldu ilk işim. Onlar bu olayı nasıl izliyordu?

Engeller çıkıyor muydu karşılarına? Ne var ki görüştüğüm yerel muhabirlerin hiçbiri adını vermek istemiyordu. Bu olayı araştırmak üzere gittikleri her yerde kapıların yüzlerine kapandığını anlatıyordu hepsi.

Herkes ürküyordu. Bütün resmi yetkililer "yorum yok" diye yanıtlıyordu yerel muhabirlerin sorularını.

Bir gazeteci "Bir arpa boyu yol katedemedik" diye anlatıyordu. Sanki gizli bir el onlara bilgi verilmesini engelliyordu. İçlerinde böyle bir kuşku vardı muhabirlerin.

Bucak'ın "milli kahraman" ilan edildiği sırada bu olayın üzerine gidenler azalıyordu ilçede. Baro yöneticileri en çok buna öfkeleniyorlardı.

Susurluk'ta sokaktaki halk şaşkındı. Kimi "Biz yabancıyız" diye yanıtlıyordu sorularımızı. Kimi susmayı tercih ettiğini söylüyor, "Bizim de aynı şeyler başımıza gelir" diyerek açıkça korktuğunu söylüyordu.

Sokakta bu sorumuza sert bir ses tonuyla yanıt veren bir genç şöyle diyordu;

"İlginç tarafı yok. Bir tanesi ASALA'yı çökertmiş. Yani bir Ermeni örgütünün on seneden beri ismini duymuyoruz. Kötülekdikleri bu adamın sayesinde on seneden beri bu örgütün ismini duymuyoruz. Öbürü PKK'ya savaş açmış.

Diğeri de başarılı bir emniyet müdürü. Bir arada olmaları bence çok doğal. Çatlı'nın hükümleşmiş herhangi bir suçu yok. İspatlanmış hiçbir şey yok." Sokakta başımızı yukarı kaldırdığımızda, söyleşiyi Susurluk MHP İlçe Örgütü'nün önünde yaptığımızı farkettim.

Otobüsümüz Susurluk'tan İstanbul'a doğru yol aldığında günlük gazete muhabirleri haberlerini yetiştirme telaşındaydı.

Ertesi gün gazete manşetlerine bakmak oldu ilk işim.

Gazeteler ısrarla çete olayını işliyordu. Kirli ilişkiler her gün yeni boyutlarıyla ortaya çıkıyordu, ama Ağar'ın ve Bucak'ın dokunulmazlığı hala yerindeydi...

ABD seçmeni sağa mı kaydı?

Ergin YILDIZOĞLU

Genel kanıya göre, 5 Kasım 1996 başkanlık seçimleri, ABD'de 1992'den bu yana seçmenin tutumunda büyük bir değişiklik olduğunu gösteriyor. 1992'de seçmen, çok canlıydı, reform ve değişiklik istiyordu. 1980'ler boyunca ABD'yi kasıp kavuran Reagan yönetimine ve "yeni sağ"a karşı bir tepki vardı. Bu tepki Cumhuriyetçi Parti başkan adayı George Bush'un, Körfez savaşını daha yeni kazanmış olmasına rağmen, seçimleri kaybetmesine yol açtı. Çok uzun bir zamandır ilk defa hem Devlet Başkanlığı, hem de Kongre (meclis ve parlamento) Demokrat Parti'nin eline geçmişti.

Gerek 1996 seçimlerinden önce yapılan kamuoyu yoklamaları, gerekse de seçim sonuçları seçmenin ruh halinde ciddi bir değişikliğin gerçekleştiğini gösteriyordu. Örneğin CBD/ New York Times ortak kamuoyu araştırması Amerikalıların sadece yüzde 16'sının kendilerini liberal olarak nitelediklerini, yüzde 44'ünün ılımlı ve yüzde 34'ününse muhafazakar olarak tanımladığını gösteriyordu. Aynı kamuoyu yoklamasına göre, halkın yüzde 62'si devletin toplumsal sorunlara gereğinden çok fazla müdahale ettiğini düşünüyordu. Demokratlar'ın da seçim kampanyası bu eğilimlerle uygunluk halinde gelişti. Rakiplerini muhafazakar değil, aşırı uç olarak eleştirmeyi tercih eden Demokratlar bu seçimlerde, rakiplerini muhafazakar, kendilerini ise reformcu olarak sunmadılar. Demokrat Parti, sağlık hizmetleri, yoksullara yönelik destek yardımları, bütçe açığı, piyasa ekonomisi, eğitim, aile, ahlak, suç ve ceza gibi konularda görüşlerini, Cumhuriyetçiler'e, adeta aradaki fark görülmez olana kadar yaklaştırdı. Clinton rakibinin "elbiselerini çalarak" seçimlere girdi. Özetle Clinton, statükodan yana ve sürekliliği savunan muhafazakar bir platformla seçimlere girdi. Kazanmış olması bu noktaya kadar aktardığım gözlemleri doğrular nitelikteydi. Bu bağlamda İngiliz İşçi Partisi yönetimi ABD seçimlerinin sonuçlarını kendi politik sağa kaymalarının haklılığının da bir doğrulanması olarak gördü. Bu tespitler acaba ne kadar doğru?

Seçim sonuçları daha karmaşık

Dikkatli bir bakış, ABD seçim sonuçlarının, öyle zannedildiği gibi tek ve açık bir mesaj (sağa kayan -piyasa ekonomisi, küreselleşme, din, ahlak, toplumsal disiplini benimseyen-kazanır mesajı) vermediğini gösteriyor. Birincisi, Bill Clinton'ın zaferi tam ve kesin bir zafer olmadı. Demokrat Parti, 1994'te elden kaçırdığı Kongre'yi tekrar ele geçiremedi. Kongre'nin kontrolü Cumhuriyetçiler'in elinde kaldı. İkincisi, seçimlere katılım sadece 1992'den değil, 1924'ten bu yana en düşük düzeydeydi. Seçmenin yarısından azı, sadece yüzde 49'u başkan adaylarına oy vermeye gitti. Kongre seçimlerine katılımlar geleneksel olarak, hep 5–10 puan daha geri olduğuna göre, burada da katılımın yüzde 40 civarında olduğu düşünülebilir (kesin rakamlar henüz belli değil). Demek ki ABD halkının yarısından fazlası, adaylara ve temsil ettikleri görüşlere inanmıyor ve güvenmiyor. Araştırmalar, seçime katılmama oranının esas olarak düşük gelir ve eğitim düzeylerinde daha yüksek olduğunu söylüyor. Öyleyse emekçi kesimin, içinde yaşadığı siyasal ve ekonomik rejime ciddi bir güvensizliği olduğu sonucunu çıkarabiliriz buradan. Bu genel "sağa kayış ve statüko isteği" tespitlerine gölge düşüren bir durumdur.

Aslında merkez güçlendi

Buna ek olarak, orta sınıflarda ise genel bir sağa kayış değil, merkezde birikme olduğunu ileri sürmek dahi mümkündür. Bunu görebilmek için biraz geriye gidip, 1994 seçimlerine bakmak gerekir. Bill Clinton'ın, 1992 seçimleri öncesinde verdiği hiçbir sözü tutamaması, emekçilerde genel bir hayal kırıklığı yaratırken, sağlık reformu, orduda eşcinsellere özgürlük gibi konularda büyük medya tekellerinin saldırısına uğraması orta sınıfları muhafazakarlara yaklaştırdı. 1994 seçimlerine yoksul kesimlerden katılım son derecede düşük olurken, muhafazakar seçmen seçimlere tüm gücü ile asıldı. Sonuç: Cumhuriyetçi Parti'nin "müthiş zaferi". Hem Senato, hem de Meclis Cumhuriyetçiler'in eline geçti.

Bu seçimlerin ekonomik arka planına da kısaca bakalım. ABD ekonomisi bir toparlanma yaşıyor, ancak işsizlik azalmıyor, orta sınıflar ve küçük burjuvazi, kan kaybetmeye devam ediyordu. İşsizlik Beyaz orta sınıfı ve vasıflı işçileri de sarsmaya başlayınca bunların, büyük şirketlere, dış yardımlara, merkezi hükümetin vergilerine karşı tepkisi yükseliyordu. Ekonominin tahrip ettiği yerel kasaba toplumları, dine ve yabancı düşmanlığına sığınıyorlardı. Bu ortamda sağ (ırkçı) popülist/ anarşist, hatta faşist hareket hızla gelişmeye başlamıştı. Bu Beyaz- Hıristiyan ve aşırı sağcı kesimin oylarını, Cumhuriyetçi Parti içindeki sağcı-faşist bir kesim partiye getirdi ve bunun üzerinden önemli bir seçim başarısı kazandı. ABD'de çok kullanılan bir terimle ifade edersek: "Toplumsal muhafazakarlar" arasında bir ittifak oluştu. Bu başarı Newt Gingrich gibi aşırı sağcı siyasetçilerin etkilerini artırdı, hatta "devrimci programlarını" serbestçe uygulayabilecekleri yanılgısını getirdi. Ekonomik muhafazakarlar bu dalgaya binerek, refah devletini tasfiye edeceklerini düşündüler. Adeta tekelci burjuvazi, faşizme gerek kalmadan, küçük burjuva tepkileri yedeğine almıştı.

Bu durum çok sürmedi. Newt Gingrich'in aşırı sağcı, işçi ve kadın haklarına, azınlıklara, refah devletine açıkça saldıran "Amerika ile Kontrat" platformu orta sınıfların, hatta Cumhuriyetçi Parti'nin büyük şehirlerdeki orta sınıftan taraftarlarının, kadınların korkmasına ve bir karşı tepkiye yol açtı...

Liberal ve solcu basın ve sivil toplum örgütleri, toplumun dikkatini, aşırı sağcıların yarı askeri "milis" hareketlerinin artmakta olan etkinliğine ve gücüne; "BM ve Enternasyonal Yahudi Lobisi, ABD'yi Yeni Dünya Düzeni'ni uygulamak için işgale hazırlanıyor"; "tanrının sevgili kulları Beyazlardır, diğerleri çamurdan yapılmıştır" türünden deli saçması görüşlerine çektiler. Tam bu sırada Ohio hükümet binası bu milisler tarafından uçurulunca, kamuoyundaki korku panik düzeyine yükseldi. Sivil toplum örgütlerinin propagandaları ve taraftarları arttı ve Demokrat Parti'ye ilgi yeniden canlanmaya başladı. Özetle, ekonomik krizin ve toplumsal çözülmenin yarattığı "anti-sistem" bir radikalleşme söz konusuydu yoksul kesimler arasında. Bu, kendini sağ popülist olarak gösterdiği için de, orta sınıflarda bir tepki yaratarak merkezi de güçlendirdi.

Sağ popülizmin çelişkili özelliği

Diğer taraftan, bu anti-sistem radikalleşmenin çelişkili bir özelliği dikkati çekiyordu. Bu radikalleşme, bir taraftan, büyük şirketlere, bunlarla iç içe olan federal (merkezi) devlete ve küreselleşmeye bir tepki oluşturuyor, diğer taraftan da, tarihsel olarak emperyalist ve kapitalist kampı güçlendiren ideolojilerle kendini ifade etmeye çalışıyordu. Sınıfsal olarak işçi sınıfının bir kesimiyle (Beyazlar'ın) küçük burjuvazinin farklı çıkarlarının, bir de ırkçılık çimentosu ile birbirine yapıştırılmasıydı bu. Bu çelişki en iyi şekilde kendini, Cumhuriyetçi Parti başkan adaylarının seçilmesi sırasında gösterdi. "Toplumsal muhafazakarlarla", "ekonomik muhafazakarlar" arasındaki ittifak çatlamaya ve küçük burjuvazi tekelci burjuvaziden desteğini çekmeye başladı.

Bu süreci Pat Buchanan'ın yükselişi– çöküşü sırasında izledik. Cumhuriyetçi Parti başkan adayı Buchanan sağ popülist bir platformla ortaya çıktı. Temsil ettiği kesimlerin görüşlerini seçim platformuna yansıtmaya başlayınca da ortalık karıştı. Buchanan, büyük şirketlerin yaptığı devasa kârlara, uluslararası ticaret anlaşmalarına saldırmaya başladı; şirketlerin (özellikle borsa şirketlerinin- bankaların) bu kadar kâr ettikleri bir dönemde ücretlerin düşüklüğüne, yoksulluğa ve işsizliğin artmaya devam etmesine dikkati çekti: "İşsizliğin her artışında borsa neden böyle

Yardımcısı Al Gore ile görülen Clinton, rakibinin 'elbiselerini çalarak', statükodan yana ve sürekliliği savunan muhafazakar bir platformla seçimlere girdi.

İşçi hareketinin ve yoksulların taleplerini dile getiren bir hareketin olmaması, bu taleplerin olmadığı anlamına gelmiyor. Bu talepleri ifade eden, bu kesimlerin sesini duyuran bir siyasi hareketin olmaması ise ABD'deki demokrasinin sınırlarını bize gösteriyor.

yükseliyordu?" Pat Buchanan'a bunları söyleten, arkasındaki işçi sınıfı basıncı ve küçük burjuvazinin yoksullaşmasıydı. Doğal olarak sol bir partinin söyleminde olması gereken bu muhalefet ekseni, böyle bir parti olmadığı için, toplumsal muhafazakarların platformunun bir parçası olarak kalmaya mahkumdu, özellikle köleci bir tarihe ve zayıf bir sosyalizm geleneğine sahip bir ülkede.

Ancak bu tepki esas olarak anti kapitalist bir yönelime sahip olduğu için, Cumhuriyetçi Parti içindeki büyük sermayeyi çok rahatsız etti. Muhafazakar basın, örneğin Wall Street Journal bile, Pat Buchanan'a, içi kan ağlayarak tavır almak zorunda kaldı. Neticede Buchanan tasfiye oldu, "bankaların dostu" Bob Dole adaylığı kazandı.

Pat Buchanan'ın tasfiyesi Demokrat Parti'nin de işine yaradı. Çünkü Buchanan tüm adayları ve partileri, hem işçi hakları, hem de milliyetçilik– ırkçılık konularında da tutum belirtmeye, daha fazla siyasallaşmaya zorluyordu. Demokrat Parti ister istemez işçi hareketinin muhalefetine, ırkçılığa ve kadın haklarına vb. sahip çıkmak zorunda kalacaktı. Bu hiç istemediği bir şeydi. Buchanan tasfiye olunca, bu basınç kalktı. Kalktı ama, işçi hareketinin talepleri de, küreselleşme ve ırkçılık da gündemden çıktı. Meydan muhafazakar Cumhuriyetçiler'le muhafazakarlaşmış Demokratlar'ın seçim platformuna kaldı. Genel bir sağa kayış görüntüsü buradan kaynaklandı.

> Araştırmalar, seçime katılmama oranının esas olarak düşük gelir ve eğitim düzeylerinde daha yüksek olduğunu söylüyor. Öyleyse emekçi kesimin, içinde yaşadığı siyasal ve ekonomik rejime ciddi bir güvensizliği olduğu sonucunu çıkarabiliriz buradan.

Demokrasi değil, oligarşik devlet

İşçi hareketinin ve yoksulların taleplerini dile getiren bir hareketin olmaması, bu taleplerin olmadığı anlamına gelmiyor. Bu talepleri ifade eden, bu kesimlerin sesini duyuran bir siyasi hareketin olmaması ise ABD'deki demokrasinin sınırlarını bize gösteriyor. (*) Burjuva toplumunda, demokrasiden bahsedebilmek için en azından, sermaye sınıfının yanı sıra işçi ve emekçilerin de, kendi çıkarlarını ifade eden, reform taleplerini ileri sürebilecek, siyasi kurumlarının olması ve bunların yasama organlarına ulaşabilmesi, Meclis'te bulunması gerekir. Emekten yana partilerin bulunmadığı ortamlarda, ABD'deki Demokratlar, İngiltere'deki İşçi Partisi gibi partiler, bu oylar nasılsa çantada keklik diyerek, istedikleri gibi sağa kayabilirler. Emekçilerin tepkisi var olmaya devam ederken, temsil araçlarının sürekli sağa kayması ciddi bir temsil boşluğu yaratarak, Pat Buchanan gibi garip yaratıklara da zaman zaman yaşam alanı açabilir. Diğer taraftan, işçilerin ve yoksulların temsil sisteminin dışına atılması ile yasama organını hepten büyük sermayenin, tekellerin temsilcilerinin eline bırakır. Burada artık bir avuç tekelden oluşan bir azınlığın demokrasisinden, bir oligarşinin egemenliğinden bahsetmek hiç de yanlış olmaz sanırım.

ABD seçimleri genelde bir sağa kayışı değil, siyasi partiler ile emekçiler arasındaki uçurumun daha da açıldığını, "demokrasinin" daha da bir hayalete döndüğünü gösteriyordu. Rekor düzeyde düşük katılım bunun en iyi kanıtıydı.

(*) ÖDP'nin, kuruluşunu izleyen canlılığının ve yüksek profilinin CHP ve DSP üzerinde yarattığı etkiyi, bunları o zamana kadar etmedikleri türden emek yanlısı sözler sarfetmeye zorladığını belki hatırlatmak faydalı olabilir. Konuşan ve ilgi çeken, emek yanlısı bir partinin, bırakın hükümet olmasını, varlığı bile sadece emekçiler açısından değil, genel olarak da demokrasinin sınırlarını genişletebilir.

Perakende siyaset ülkesinde başkanlık seçimleri

Yücel DEMİRER

Alabama– Nashville– Okumaya başladığınız satırlar 6 Kasım günü yazılıyor. Masamın yanıbaşındaki açık televizyondan Bill Clinton'ın zaferi yinelenip duruyor. Seçim sonuçlarına ilişkin yorumlar birbiri arkasına sıralanıyor. Oy dökümleri, istatistikler, tarihsel karşılaştırmalar...

Aslında bu yazıya ilişkin notlar neredeyse üç ay önce alınmaya başlandı. ABD başkanlık sistemine ilişkin kitaplar karıştırıldı. Amerikan seçmeninin oy verme alışkanlığına ilişkin ülke çapında yapılmış geniş bir araştırma ve birkaç makale okundu. İzlenen gazete ve dergilere, semt halk kitaplığına her gün uğranarak birkaç tane daha eklendi. Fiyakalı bir seçim yazısı için birkaç sahifeliğine bilgisayar klavyesi tıkırdatıldı bile. Ama bir akşam, bir hain sonbahar akşamı her şeyin akışı değişti. Bundan on gün önce yerel akşam haberlerinde yer alan sakin, sıradan bir haber yazımın kurgusunu yerle bir etti. O gün de tıpkı diğerleri gibi haber bülteni her zamanki sıradanlığı ile sürüp, şablona uygun haberler ardarda sıralandı. Haber aralarında bir sonraki günün bülteninde yer alacak haber dosyalarının reklamlarını izledik uslu uslu. Başkanlık seçimi yarışlarına ilişkin iktidar ve muhalefetin en az vergiyi kendilerinin salacağı, en çok sosyal güvenlik yardımını kendilerinin yapacağı ve benzeri ABD iç politikasına ilişkin karşılıklı atışmalarına denk, her iki partiye de aynı uzunlukta zaman ayrılarak yer verildi. Bir yandan haberlerin sesine kulak verip, diğer yandan yazmayı sürdürürken, spikerin kulağıma gelen sesiyle irkilip bakışımı ekrana çevirdim.

Entelektüel yanı ile kamuoyunda saygınlığı olan ABD'nin ilk siyah genelkurmay başkanı Powell'ın yarışa katılmaması Cumhuriyetçi aday Dole'u rahatlattı.

Haber akışında sırayı farklı bir konu almıştı. Spiker hanım uzun uzadıya o günden bir sonraki gün nereden en güzel sararmış yaprak manzarası seyredilebileceğini anlatıyordu. Evet, mevsim sonbahardı. Evet bu şehirde İstanbul'daki kadar olmasa da rengarenk ve güzel dökülürdü yapraklar sokaklara. Haber, mevsim itibariyle sararan, daha doğrusu renk değiştirerek dökülmekte olan yaprakların ürettiği güzel görüntülerin nerelerde yakalanabileceğine ilişkin ayrıntılar vermekteydi. Kızararak dökülen yapraklarıyla ünlü A tepesi sabah gündoğumunda, B gölü civarı yedi ayrı renkte yaprağın birden görülebilmesi için önerildi. Haber metni yığınla zaman ve mekana ilişkin ayrıntılar içermekteydi. Üstelik en azından çok yaklaşan başkanlık seçimleri kadar yer tutmuştu bütünün içinde.

Sonbahar yapraklarını seyretme hazzı

Kadın koğuşu olmayan bir cezaevinde, Diyarbakır'da "kadın mahkumlarla yan yana olmayı talep edip isyan çıkaran" ve çoğunluğu kafalarına denk gelen darbelerle katledilen onlarca siyasi mahkum ve tutuklu ile aynı nüfus kağıdını taşıyan birisi olarak sonbahar yaprakları haberini anlamam zor idi. Daha da zor olan, ABD denilen ve dünyaya hükmeden bir gücün seçimlerine hakim olacak olan halet–i ruhiyeyi görmekten uzak bir seçim yazısını SÖZ'e fakslamanın riskini üstlenmekti. Kulağımdan, Türk malı beynime güç bela ulaşan uyarımın onda yarattığı cızırtı, Frenkçe bilgimi alarma geçirerek, gelmekte olan dalgaları bir daha denetlememe neden oldu. Hayır yanılmıyordum. Duyduklarım doğruydu. Bu, ABD sınırları içindeki iklim ile onun dışarıya dönük yüzü arasındaki farkı göz önüne seren pek çok örnekten yalnızca biriydi.

Durdum ya da kalakaldım demeliyim belki de. Masamın üzerinde ve kafamın içinde ABD başkanlık seçimlerine ilişkin alınan notlar anlamını yitiriverdi. Sonbahar yapraklarını seyretme hazzının bir tüketim tarzı, TV istasyonunun bu çok özel alana yaptığı tüketici davranışını yönlendirme kılığındaki müdahalesi, sayıların ve istatistiki dökümlerin ışıtamadığı, yöntembilimin hiçbir bacağının ulaşamadığı koca bir alanı açıkta bırakıverdi. Hal böyle olunca, bir haricinin gözlemlerini aktarmaktan daha mantıklı bir yol kalmadı önümde. Okumaya başladığınız bu satırlar ayın karanlık yüzünü aydınlatma iddiasında değil. Amerikan toplumunun müthiş karmaşık ve çok hassas dengelere dayanan var oluşunu ve onun üzerinde yükselen seçmen davranışını tablet haline getirip size sunma iddiası gülünç olurdu doğrusu. Ama, seçimi izleyen dönemde Türk–MGK basınında yığınla örneğine rastlanacak "Türk dostu", "ABD'deki Yunan lobisi" ve "PKK terörü" kavramları ile bezenmiş yazılardan ayrı bir platformda durmaya çalışacak bir şeyler de yazılmalı. Değil mi?

Yarış başlıyor

ABD başkanlık seçiminin ayak sesleri 1995 ortalarından itibaren hissedilmeye başlandı. Bill Clinton, teamüllere uygun biçimde Demokratlar'ın tek adayı olarak ortaya çıktı. Cumhuriyetçi Parti'de adaylık yarışı bu kadar sıkıntısız geçmedi Bob Dole için. Önseçimlerde Pat Buchanan'dan Lamar Alexander'a, Cumhuriyetçi tabanın farklı kategorilerine yaslanan adaylar arasından kolayca sıyrılan Dole'e en büyük sıkıntıyı, seçimlere katılmamasına rağmen, eski Genelkurmay Başkanı Colin Powell yaşattı. ABD tarihindeki ilk siyah genelkurmay başkanı oluşu, klasik general sınırları dışındaki görev yapış şekli ve entelektüel yanı ile kamuoyu indinde saygın bir yere sahip olan Powell'ın yarışa katılmayı düşünmediğini açıklaması Dole'u rahatlattı. Powell kısa sayılmayacak bir değerlendirme döneminden sonra eşinin rızasını alamadığını belirtip yarışta yer almayacağını açıkladı. General Powell'ın bu kararı yalnızca Dole'a Cumhuriyetçiler'in adayı olma şansını değil, belki de Clinton'a da kolayca ikinci kez başkan olma imkanını sundu. İzak Rabin'in suikaste uğradığı döneme denk düşen bu açıklama Amerikan kamuoyunca yeterli bulunduysa da, "dünyanın bir numarası"nın henüz Siyah bir başkana hazır olmadığı yolundaki önkabulün yabana atılmaması gerektiğini düşünüyorum. Başkan Clinton'ı zorlayabilecek tek kişinin de çekilmesinden sonra, neredeyse sonucu bilinen bir seçim dönemi başladı.

Nasıl politika yaptılar?

Politik kariyeri "tekkeyi bekleyen" formatına uygun olan II. Dünya Savaşı gazisi Dole, kişisel kariyerini ülkesinin yükseliş çizgisine eklemleyerek adım adım yükseldi. Memleketi olan Kansas'ta ilçe basında başlattığı politik kariyerini, Senato'da ☞

Cumhuriyetçi çoğunluk lideri olarak bitirene dek stratejik görevlerde sürdürdü. Seçim kampanyasında, ardılı olduğu tutucu ve dindar siyasi çizginin rasyonellerini sonuna dek gözeten bir propaganda ekseni tutturdu. Devletin özel alana ilişkin düzenlemelerini en aza indireceği sözünü verdi, vergileri azaltacağını söyledi, eşcinsellerin taleplerine sırt çevirdi. Propagandasını Beyaz, erkek, tutucu ve dindar değerlere dayanan bir temele oturttu.

Bill Clinton, kampanyasını özde Cumhuriyetçiler'in stratejik ve taktik hatalarına, sözde "ABD'yi 21. yüzyıla taşıyacak başkanda bulunması gereken yeni fikirler ve dinamizme" dayandırdı. Son kısmi seçimlerde Temsilciler Meclisi ve Senato'da çoğunluğu alan Cumhuriyetçi Parti'nin tüm yoksul kesimler, Afrikalı Amerikalıları ve göçmenleri hedef alan yıkıcı ultra-liberal politikalarına karşı onların hamiliği misyonu ile ortaya çıkan ve anılan yasa tasarılarını veto eden Clinton, bir de iki ay önce Irak'a yönelik hava saldırısı emri ile, gerektiğinde "Kuveyt'in ve demokrasi idealinin kurtarıcısı Bush" kadar şahin olabildiğini de gösterince,.ipi göğüslemesi hiç de zor olmadı.

Seçim kampanyasına ilişkin anmayı istediğim iki ayrıntıdan birincisi, tv reklam kampanyalarının izlediği inişli çıkışlı grafik. Ulusal düzeyde verilen ve çok pahalı bir ses duyurma aracı olan tv ilanlarını her iki aday da bolca kullandılar. Dole, kaynaklarının kısıtlılığından yakınmasına rağmen, Clinton'dan hiç de geri kalmadı bu mecrada.

Başlarda sakin ve efendice kaleme alınan metinler, kamuoyu araştırmalarının Clinton'ın kazanacağını işaret etmeye başlamasıyla değişti. Dole ekibinin Beyaz Saray yönetiminin kirli çamaşırlarını didikleyen, iktidar katında "karakterli bir başkan"ın en önemli ihtiyaç olduğunu vurgulayan radyo ve tv ilanlarına; Clinton ekibi bu iddialara doğrudan cevap vermek yerine, parlamentodaki Cumhuriyetçi çoğunluğun hatalarını öne çıkaran, Dole'un modası geçmiş bir politikacı örneği olduğunu ve ülkenin bugün dört yıl öncesinden daha iyi durumda olduğunu vurgulayarak cevap verdi. Dole'un, çelişkileri keskin, politik ayrışmaları net, iktisadi ve toplumsal koşulları daha geri bir coğrafyada işlevli olabilecek tarz-ı siyaseti, ABD'nin ılıman iç siyasetinde fazla radikal kaldı.

Kampanyaya ilişkin değinmeden geçilmemesi gerektiğini düşündüğüm bir diğer konu, adayların bütün ciddi kanallardan naklen yayınlanan televizyon tartışmaları oldu. Seçmeni ikna etme ve karşı tarafı mat etme esasına dayalı demagojik laf kalabalığının mesajın önüne geçirdiği bu "gösteri"ler, bana bizim liselerde bir dönem pek yaygın olan münazaraları hatırlattı. İlki Hartford'da, ikincisi de San Diego'da yapılan "maç"larda, adayların sahnedeki teatral adımları, doğaçlama paketi içindeki konserve cümleler doğrusu görülmeye değerdi.

Memleketimin program sıkıntısı çeken seçkin elektronik medya erbabına tavsiye ederim. İyi "reyting" yapar.

Diğer adaylar

Amerikan basın tekellerinin dar eleğini geçip de kitlelere ulaşabilenler yalnızca yukarıda adı geçenler ile, oluşum halindeki Reform Partisi lideri işadamı Ross Perot oldu. Bunlar dışındaki sosyalist ve diğer radikal adaylar kitlelere ulaşamadılar. Bir önceki seçimlerde oyların yüzde 20'sini alan Perot, bu seçimlerde milyonlarca dolar ödeyerek ulusal tv kanallarında saatlerce boygösterdi. Perot'nun dört yıl öncesinin aksine, başkan adayları arasında yapılan ve tüm tv kanallarından naklen yayınlanan tartışma toplantılarına alınmaması da, ABD'deki iki parti sisteminde ısrar konusunda belki de anlamlı bir mesajdı. Seçimlerde aktif kampanya yürüten partilerden bazıları şunlardı:

• *Reform Partisi:* Başkan adayı Ross Perot. 50 eyalette yarıştı. Bütçeyi denkleştireceğini, sosyal güvenlik harcamalarını artıracağını, eyalet bazında yapılan ve sonra başkanın seçildiği seçim sistemini değiştirip (Elecrotal College), seçmenin doğrudan ABD başkanını seçebilmesini sağlayan değişiklikleri yapacağını belirtti. Partilerin para toplama yöntemlerine çekidüzen vermeyi ve lobi faaliyetlerinin etkinlik alanını daraltmayı vaadetti.

• *Özgürlükçü Parti:* Başkan adayı Harry Browne. 50 eyalette yarıştı. FBI, CIA ve IRS'ı (bizdeki vergi idaresi ile mali polisin bileşimi) lağvederek, kamu harcamalarında ciddi kesintilere gidileceğini iddia etti. Projeleri arasında uyuşturucu kullanımının ve fahişeliğin serbest bırakılması da vardı.

• *Doğa Yasası Partisi:* Başkan adayı John Hagelin. 45 eyalette yarıştı.

Eğitim programlarıyla, uyuşturucu tedavi merkezleri ve transandantal meditasyon ile suçu önlemeyi vaadetti. Kamu kadrolarındaki sadeleşme ve hormonlu sebze ve meyve üretiminin engellenmesi önerisi ilgi topladı.

• *Birleşik Devletler Vergi Ödeyenler Partisi:* Başkan adayı Howard Philips. 39 eyalette yarıştı. İktidarlarında gelir ve kurumlar vergisine son verileceği ve BM ile NATO'dan ayrılınacağı gibi ilginç projeler üretti.

• *Yeşil Parti:* Başkan adayı Ralph Nader. 22 eyalette yarıştı.

Herkese bedelsiz sağlık hizmeti hakkını, aynı cins içinde yasal olmayan evliliğin serbest bırakılmasını, çevrenin zorunlu olarak kirletene temizletilmesini, ormanların korunmasını savundu. Kampanya süresince nükleer enerjiye muhalefet eden tek parti oldu.

İç ve dış boyut

Seçim kampanyasının başından itibaren, olup biteni anlamaya çalışan bir harici olarak seçim tartışmalarının yaşandığı koşu kulvarını kafamda ayıklayıp sınıflandırmaya çalıştım. Bu türden bir seçişin nedeni, dünyanın her köşesine demokrasi dağıtan ABD'nin bir numarasının seçim gündeminde hangi konuların ne kadar yer tuttuğunu anlamaya çalışmaktı. Öncelikle belirtilmeli ki, dünyanın efendisi olma iddiasındaki ABD'nin seçim tartışmalarında kaptan köşküne iç meseleleri oturdu. Kimin yönetiminin daha az vergi salacağı, denk bütçe hedefi nedeniyle sosyal güvenlik harcamalarında indirim yapılıp yapılmayacağı ve gündelik yaşamı müthiş etkileyen suç oranının düşürülmesi tartışmaların omurgasını oluşturdu. Bunda aslında şaşılacak bir şey de yoktu. Seçilmek için oylarına ihtiyaç duyulan, Amerikan vatandaşlarıydı ve ikna edilmesi gereken de onlardı. Nitekim kampanya boyunca iş olsun kabilinden birkaç kez Clinton'ın Haiti, Küba, Irak ve Somali politikalarını eleştiren Dole, Clinton'ın dış politikasını içeriksiz bulduğunu belirtmekle yetindi. Ne demekse? İzleyen cümlelerinde de iktidarı döneminde ulusal güvenlik konularında bir çizgi değişikliği düşünülmediğini belirtti. Türkçesi, Kürt meselesi üzerine Erbakan, Çiller ve Yılmaz ne kadar farklılarsa, Dole ve Clinton da dış politikalarında o kadar farklı.

Kampanyanın iç ve dış boyutuna ilişkin son bir notum, partilerin bağış toplama yöntemlerindeki ahlaki- ahlakdışı tartışmalarına ilişkin olacak. Seçimin arefesinde Demokratlar'ın Amerikan vatandaşı olmayan bir kişi aracılığıyla bağış toplamalarına içerleyen Cumhuriyetçiler'in "yabancı", "vatandaş olmayanın politik faaliyetinin olamayacağı" vb. üzerine başlattıkları tartışma oldu. Yazılı yasaları itibariyle anlaşılır bulunabilecek bu itirazın, dünyanın dört bir köşesinde gizli ve açık faaliyetleri bulunan ABD'de olması komikti.

Bitirirken

Bitirmeden bahsedeceğim son ve yukarıdakilerin tümünü içeren gözlemim, politik ölçek problematiği üzerine olacak. Oy vereninden oy isteyenine, baskı gruplarından delege avcılarına dek, herkesin kanıksamış göründüğü gerçeklik. ABD'de siyaset yapma ölçeğinin müthiş daraldığı. Endüstri ötesi toplumsal ilişkilerin türettiği dokuyu açıklarken kullanılan kompartıman meselini kullanışlı kılacak bu ayrışma temelinde siyasi alan da kendisi yeniden tanımlamakta.

Ekonomik kaynakların genişliği, ideolojik savaşımın düşük düzeyli seyri ABD sınırları içinde bunu olanaklı kılmakta. Vergi giderinde bir birimlik bir azalma, global çevre kirliliğiyle mücadeleyi; semt lisesine alınacak yeni bilgisayarlar, idam cezasının kaldırılması mücadelesini gölgeleyebiliyor.

Sınıfsal gerekçeli enine kesitlere eklenen, ona rağmen olmayıp, belki de onun en yeni formatı olarak karşımıza çıkan boyuna dilimlerle sarihleştirilebilecek bu safhada toplum, her bir çekmecesinden çok ayrı neslerin çıktığı kocaman bir dolap gibi.

Bu parçalanma ABD'de kendi siyaset evrenini de örmüş görünüyor.

Bugün ABD iç siyasetinin anlaşılmasının en kolay yolu, belki de büyük firmaların parekende satıcılarına dağıttığı türden bir el kitabı edinmekten geçiyor.

ABD'de sokaklarda yaşayan milyonlarca insan, kilisenin ve bazı kurumların aşevlerinde karınlarını doyuruyorlar.

Dünyanın efendisi olma iddiasındaki ABD'nin seçim tartışmalarında kaptan köşküne iç meseleleri oturdu. Kimin yönetiminin daha az vergi salacağı, denk bütçe hedefi nedeniyle sosyal güvenlik harcamalarında indirim yapılıp yapılmayacağı ve gündelik yaşamı müthiş etkileyen suç oranının düşürülmesi tartışmaların omurgasını oluşturdu. Bunda aslında şaşılacak bir şey de yoktu.

İstanbul ve Çorlu'daki ÖDP'lilerle yapılan söyleşiler hakkında bir değerlendirme

ÖDP kendisiyle de yüzleşmeli

Vehbi ERSAN

ÖDP ile ilgili bir dizi sohbet-söyleşiler yapmaya karar verdiğimizde amacımız, hem ÖDP'lilere, hem de ÖDP ile ilgilenenlere somut veriler sunmaktı. Sonuçta ÖDP özellikle sol kamuoyunda ilgi yaratmış bir partiydi ve 9-10 aylık bir süreçten sonra ne yaptığı ve ne yapacağı merak konusuydu. Bunu sadece sol kamuoyu değil, ÖDP'liler de merak ediyordu. Bunu bizzat ÖDP'lilerle tartışmanın ilgilenen herkese yararlı olacağını düşündük ve bir dizi söyleşi yaptık. Bu söyleşilerin İstanbul ve Çorlu'yla ilgili bölümünü, dergide ÖDP'ye en uzak duran bir kişi olarak ben üstlendim. İstanbul il yönetiminden 8, Avcılar'dan 7, Kadıköy'den 9, Gaziosmanpaşa'dan 7, Çorlu'dan 7 ÖDP üye veya ilçe yöneticisi toplam 38 kişinin katıldığı bu söyleşiler, yaklaşık 12-13 kaseti doldurdu. Kaset çözümlerinin tümünü aktarmak mümkün olmadığı için, söyleşinin esasını bozmayacak bazı sorular ve yanıtlar çıkarıldı, anlatılanlar yazı dilini de dikkate alarak oldukça kısaltıldı.

ÖDP'liler aslında her konuda tartışma sürdüren, tartışma ihtiyacı duyan ve bu tartışmaları bir sonuca vardırmak isteyen insanlar. Bu söyleşiler ise, tartışmaları bir veya birkaç konuda odaklayıp derinleştirmeyi hedeflemediği için, okuyucu, orada rastladığı görüşlerin açılımını görme imkanına sahip olamadı. Biz yalnızca birkaç temel soru sorarak, bir anlamda, ÖDP içinde çok farklı eğilimlere sahip insanların genel değerlendirmelerini yansıtmayı, böylelikle okuyuculara, ÖDP'de daha çok ne tür görüşler bulunduğu konusunda fikir edinme imkanı yaratmak istedik. Sanıyorum bu söyleşileri dikkatlice okuyanlar, ÖDP'lilerin partinin kuruluşundan bu yana geçen 9-10 ay sonra neleri tartıştığını, sorunlarının neler olduğunu ve ne tür bir ruh hali içinde bulunduğunu anlama imkanına sahip olacaklar. Söyleşilere katılanların, o birimdeki farklı eğilimler taşıyan insanlardan oluştuğunu da ayrıca belirtmek gerekiyor.

Sorunlar açıkça konuldu

ÖDP'liler sorunlarını, eleştirilerini açıklıkla ortaya koyuyorlar ve sosyalist hareket içinde, kendi örgütünü bu kadar rahatlıkla eleştiren bir başka grup veya parti bulunmuyor. "Taraftarlık" kültürünün egemen olduğu sosyalist hareket içinde ÖDP'liler, bu anlamda, olumlu bir ayrılık sergiliyorlar. Buna karşın sorunlar, eleştiriler ve görüşler ortada kalıyor; yine onların deyimiyle "fikirler uçuşuyor, havada kalıyor." Parti, mekanizmalarını yaratamadığı için, bu fikirleri özümseyemiyor; bir sonuca ve somut bir eyleme dönüştüremiyor.

Görüştüğümüz ÖDP'lilerin hemen hemen tümü, partinin ilk kuruluş dönemini kapatması gerektiği düşüncesinde. Farklı eğilimlerdeki sosyalistlerin, çoğulcu bir parti içinde bir araya gelmesinin önemli olduğunu, ÖDP'nin bunu başardığını söylüyorlar; ama artık bununla yetinilemeyeceğini, topluma yüzünü dönerek, gündemi belirlemesini, politika üretmesini istiyorlar.

Partinin iç işleyişi de en çok eleştirilen konulardan birisi. Merkez-yerel ilişkilerinin sağlıklı kurulamadığı, bir dağınıklık yaşandığı belirtiliyor. İlçe örgütlerinde bulunanlar parti merkezinin yeterince iyi çalışmadığı düşüncesinde. Partinin topluma net politikalarla gitmesi gerektiğini düşünen ÖDP'liler, bu konuda asıl görevin parti merkezinde olduğu görüşündeler.

Parti içindeki "dağınıklık", "elimizde büyük bir potansiyel ve birikim var, bunu açığa çıkaramadık" tespitiyle dile getiriliyor. Partinin henüz kendisini örgütleyemediği, kendisini örgütleme gibi temel bir sorunla karşı karşıya bulunduğu görüşü de ÖDP'lilerin hemen hemen hepsi tarafından paylaşılıyor.

Parti içinde grupların, farklı eğilimlerin varlığı ÖDP'lileri rahatsız etmiyor, tersine bir övünç kaynağı olarak dile getiriliyor.

Bu konudaki temel rahatsızlık, zaman zaman ortaya çıkan önyargıların varlığı ve eski alışkanlıklar olarak sıralanıyor. Görüştüğümüz ÖDP'lilerin çoğunluğunda, grup kimliğinin ötesinde bir üst kimlik, ÖDP kimliği oluşturulması gerektiği görüşü hakim. Bu üst kimliğe zaman içinde ulaşılacağı inancı bulunuyor.

ÖDP'lilerin ikilemi

"Yan yana gelmek çok zordu, yan yana gelmeyi becerdik, aylardır da yan yana durmayı beceriyoruz. Bugüne kadar parti binalarına tıkıldık, birbirimizle tartıştık. Artık bu dönemin sonu geldi; yüzümüzü topluma dönmeliyiz." Aşağı yukarı görüştüğümüz her ÖDP'linin vardığı bu sonuç, partililerin artık toplumsal mücadeleye doğru adımlar atma isteğini dile getiriyor. ÖDP'liler bugüne kadar yaşananlara doymuş görünüyorlar, ancak bunun ÖDP'de nasıl olacağı konusunda net bir yanıtları bulunmuyor. Eski mücadele ve örgüt tarzına dönmek istemeyen ÖDP'liler, "yeni"siyle ilgili görüşler sunamıyor ve gösteremiyorlar.

Topluma müdahale isteği, hareketli ve müdahaleci bir merkezi yapı, disiplinli bir iç işleyiş ve ideolojik netlik arayışını, bir anlamda "klasik örgüt modeli"ne doğru bir eğilimi gündeme getirirken, öte yandan, eski tarza duyulan tepki bunu frenleyen bir işlev görüyor. Bu çelişki, ÖDP'de açığa vurulmamış iki eğilimi yansıtıyor: Toplumsal muhalefetin gereklerini yerine getirecek bir parti ile yeni bir sosyalizmin, yeni bir hayatın ilişkilerini inşa edecek bir parti. Teorik olarak karşı karşıya gelmeyeceği düşünülen bu iki olgu, aslında bugün ÖDP'de var olan iki eğilimi ifade ediyor. Her iki eğilim teorik olarak diğerini reddetmediği için, tartışmayı mantıksal sonuçlarına götürmüyor ve ideolojik hesaplaşmasını erteliyor. İdeolojik hesaplaşmanın ertelenmesi, bir bölünme korkusundan çok, "eski"yle yüzleşme korkusundan ileri geliyor. Korku ise, hareketsizliğe ve somut bir adım atamamaya neden oluyor.

Yüzleşme zorunluluğu

ÖDP'yi dışarıdan dikkatlice izleyen bir insan, onun bir çelişkiler yumağı olduğunu görecektir. Her görüşün ve eylemin zıddını ÖDP'de görmek mümkündür. Ama bu, onun çok gruplu, çok sesli, her kafadan bir ses çıkan yapısından ileri gelmiyor. ÖDP, sosyalist hareketin bugün yaşadığı olumlu-olumsuz bütün özelliklerini; kafa karışıklıklarını ve arayışlarını simgeliyor.

Bu nedenle ÖDP'yi toplumsal muhalefetin toparlayıcısı ve öncüsü olabilecek yeni bir TİP gibi görenler de onu sosyal demokrat bir burjuva partisine benzetenler de aynı ölçüde yanılıyorlar.

ÖDP'yi var eden koşulların başında geçmiş sosyalizmin teori ve pratiğine duyulan tepki ile toplumsal mücadele isteği yer alıyor. Onu bir sosyal demokrat partiye benzeten geleneksel sol, ÖDP'de bir araya gelmiş insanların, eğer hepsi değilse çoğunluğunun, toplumsal mücadele isteğini gözardı ediyor. Onu, toplumsal muhalefetin odaklanacağı yeni bir TİP gibi görenler ise, yine ÖDP'de bir araya gelmiş insanların, eğer hepsi değilse çoğunluğunun, geçmişin sosyalizm anlayışına duydukları tepkiyi gözardı ediyorlar.

Bu nedenle ÖDP ne bilinen bir sosyal demokrat partiye, ne de bilinen bir sosyalist partiye dönüşebilir. ÖDP'nin sönümlenip gitme olasılığı, diğer iki olasılıktan çok daha güçlüdür. Sönümlenme olasılığı ise, ÖDP'nin bizzat kendi içinde de bir eğilim olarak var olan bu iki görüşün siyasi başarısızlığı anlamına gelir.

ÖDP, geleneksel solun yapmadığını yaptı ve geçmiş sosyalizmle yüzleşti. Geçmişin alışılagelmiş teori ve pratiğinin dışına çıkan bir oluşuma girdi ve böylelikle yeni bir sosyalizm arayışının yolunu açtı. Ama orada kaldı. Neyin eski, neyin yeni olduğunun belirsiz olduğu bu süreçte ÖDP'nin, şimdi kendisiyle yüzleşerek, "yeni"ye doğru somut bir adım atması gerekiyor.

ÖDP'nin kuruluşundan yaklaşık 2 ay sonra 13 Mart 96'da ÖDP Antalya il yönetimi resmiyet kazandı. Merkez ilçe ve Manavgat, Gazipaşa, Kumluca, Alanya, Kaş ilçelerinde örgütler kuruldu. Serik ve Elmalı ilçelerinin başvurusu yapıldı. Böylece Finike, Demre, Akseki, Gündoğmuş, Kemer ve Korkuteli ilçeleri dışında ilçe örgütlenmesi tamamlandı. Üye sayısı 600'ü aştı. 31 Mayıs'ta Antalya Açıkhava Tiyatrosu'nda yapılan şenliğe bugüne değin hiçbir partinin sağlayamadığı çoğunlukta 5 bin kişi katıldı. Yaz döneminde her 15 günde bir eğitim seminerleri yapıldı. 1 Eylül'de Antalya'da gerçekleştirilen barış zinciri Antalya tarihinde ilk kez yapılan bir eylem biçimi oldu.

Söyleşiyi Fevzi CEYLAN yaptı.

'Dayanışma yanı eksik kaldı'

ÖDP'ye neden katıldınız?

Ömer ÖZTÜRK (Lokantacı): Bu röportajı çok olumlu buluyorum. Çünkü farklı alanlardan ÖDP'ye gelen bir yığın unsur ortak davranışı, ortak kültürü oluşturamıyor. Bu tür tartışmaların sık sık yapılarak ortaklıklar belirlenmeli. Ben ÖDP'ye kuruluşta ana eksen olan BSP kimliğiyle geldim. 12 Eylül'den sonra dağılmış sosyalist, devrimci güçleri bir araya getiren bir unsur olarak, heyecan verici, çok sesli, şeffaf bir örgütlenme olduğu için tercih ettim.

Cengiz GÜLTEKİN (işsiz): Tamamıyla birbirinden farklı olmayan, ama ayrı ayrı yerlerde bulunan sosyalistlerin bir araya gelmiş olması. Öte yandan insanlara doğrudan bir politik kimlik sunmak değil de insanların yaşadığı sorunlara yaklaşıp, onları politik bir hatta çekeceğine inandığım için ÖDP'ye katıldım. Farklı durmayı kıracağına inandığım için ÖDP'deyim.

Mustafa ÇOKBİLİR (reklamcı): Ben gençlik yıllarında siyasetle uğraşıyordum, 12 Eylül'de tutuklandım. Aşağı yukarı 7-8 sene siyasetin dışında kaldım. Bu biraz kırgınlıkla yapılan bir tercihti. Kırgınlığın temel kaynağı da siyasi grupların özde ortak noktaları olmasına rağmen, hep ayrılıkların öne çıkarılmasıydı.Tabii programı okudum, benim söylemek istediğim birçok şeyi orada buldum.

Nazlı EDEBALİ (Terzi): Bir bayan olarak birçok nedenden dolayı siyasetin dışında kaldım. BSP'ye üye olmuştum, bir yerden başlamam gerekiyordu. Özellikle ulusal ve sınıfsal kurtuluş mücadelesine bir nebze de olsa katkıda bulunmak için, kadın olarak derdimi anlatmak için ÖDP'ye üye oldum.

Şükrü Arıkan (esnaf): Bu sistem içinde benim gibi emeğiyle yaşayan insanların bir araya gelip sorunlarını çözebileceği, dengeli, adaletli biçimde yaşamasını birlikte örgütleyip, yan yana yaşamalarını ve sorunlarını birlikte çözmelerini istiyorum. Bunun için ÖDP'liyim. Bu sorunları halkımızın, sınıfın ve emeğiyle geçinen insanların sorunlarını emekten, haktan, alınterinden yana olan insanların bir araya gelmesiyle çözebileceği için ÖDP'liyim.

Edip KARATAŞ (üniversite öğrencisi): 80 sonrası başlatılan apolitikleştirme politikası vardı, insanlara siyasetle uğraşmayın, her koyun kendi bacağından asılır gibi zihniyetler dayatıldı. İnsanlar siyasetten koptu. Devletin yönetimini elinde bulunduranlar ne yaparsa yapsın halk bununla ilgilenmiyor. Nasıl olsa hepsi aynı, hiçbiri beş para etmez, her gelen yiyor diyorlar. Kanıksamış insanlar, herhangi bir tepki duymuyorlar. Bu noktada insanları tekrar siyasetin içine, kendi sorunlarına sahip çıkmaya çağırabilmek için bir örgütlenmeye ihtiyacım vardı, karşılarına bir örgütlenme koymak zorundaydım. Bunu da ÖDP'de gördüm.

Bugüne kadar neler yapılabildi?

Cengiz: Antalya'nın özel koşullarından dolayı dar bir pratiği var, İstanbul gibi büyük şehirlerin sıcak pratiklerinden çok uzak. ÖDP bu süreçte düzenlediği etkinliklerle, şenliklerle, ayrıca Türkiye'deki etkinliklere Antalya'daki katılımıyla ayrı bir hava getirdi. Birçok etkinliği üstlendi. Olumsuzluğu, diğer demokratik kitle örgütlerinden, partilerden destek alamadı. Ama ne zaman işbirliğine kalkıştıysa bunda başarısız oldu.

Mustafa: Ben partinin çalışmalarına işimden dolayı aktif katılamıyorum, şu anda izleyiciyim diyebilirim. Sadece il örgütünü değil genel olarak partiyi de izliyorum, SÖZ dergisini her hafta okuyorum. Genel olarak olumlu. Yetersizliklerin başında; çalışma tarzı olarak hep bildiri dağıtma, konser düzenleme benzeri şeylerle uğraşmak yerine bir bir insanlarla ilişki kurmak gibi bir yöntem uygulamak gerektiğine inanıyorum. Bu konuda partinin gerekli çalışma yapmadığı kanaatindeyim.

Nazlı: Partim sınıfsal mücadeleye sıcak bakıyor, birçok şeyler de yapıyor, ama ulusal kurtuluş mücadelesine pek bir şey yaptı diyemem. Kadın sorununda da kadınları siyasete katacak ciddi çalışmalar göremiyorum.

Ömer: Devrimcilerin, sosyalistlerin üzerinde 12 Eylül darbesinin büyük bir yıkımı yaşandı. Bu yıkım sonucunda bir deformasyon yaşandı, kimse kendi örgütüne ve değerlerine inanmaz hale geldi, etik değerlerini kaybetti. Tam bu noktada ÖDP'nin çıkışı, bu bahsettiğim güçlere umut verdi. Olumlu yanlarından birisi bu. Olumsuzluklarına gelince. Barış konusunda yetersiz. Barış bloku çabaları var, ama bu yetmiyor. Savaş karşıtı güçlerin bir platform derdi var. ÖDP siyasal yelpaze içerisinde öncülük yapabilecek konumdadır, ama çok geride kaldı. Yine bugüne kadar Türkiye'nin temel sorunlarına yönelik politikalar yaratamadı, hep günlük politikalar yürüttü, böylece de bir sönümlenmeye doğru gitti. Emek inisiyatifine dayalı politikaları belirleyip, bu eksende faaliyetlerini yürütmelidir. Bunu başaramadı.

ÖDP'de sizce en önemli sorunlar nelerdir?

Mustafa: Bence ÖDP'de en önemli sorunlardan biri grupların ve insanların yeterince kaynaşamaması. Bu insanların doğasından olabilir, bilemiyorum. İnsanlar farklı şeyler düşünebilirler, farklı kimliklere sahip olabilirler, tüm bu farklılıklarıyla insanları sevmek lazım. Bu sorunu aşmanın en önemli yolu, günün sorunlarına projeler üreterek cevap vermek. Örneğin özel okulların, özel dershanelerin geliştirilmesine, eğitimin paralı olmasına karşıyız. İyi de biz neden yanayız. Bunların ortaya çıkarılması lazım. Parti bu sorunlarla ilgilenen insanları veya toplum kesimlerini harekete geçirmeli, onlara program üretmeli, ilgili olanlara dağıtmalı, bu konuda çözüm neyse, toplumsal kesimler kendi sorunlarına yönelik nasıl bir çözüm istiyorsa parti o konuda mücadele etmeli. Diğer sorun yetersiz iletişim sağlayamıyoruz. Bir medyamız yok, bir an evvel bunu oluşturmaya gayret etmeliyiz. Ayrıca olayların peşinden sürüklenmemeliyiz

Nazlı: En çarpıcı sorun halkla bütünleşememek... Bizim onların sorunlarıyla ilgilenmemiz lazım. Bire bir onlarla yeterince ilişki kuramıyor. Onlarla bire bir ilişki kurmanın yollarını bulmalıyız. Bu işi halkla yapacağımıza göre bunun yollarını bulmamız lazım.

Ömer: Büyük sorunlarımız var. Bir yandan da sosyalizmi amaçlıyor bir yandan sınıf perspektifli politikalardan uzaklaştırmaya çalışan bir yönü var. Ortak bir kültürü, ortak bir ideolojiyi yaratamadık. Düşünün ki daha Kürt sorununda bu partide ortak bir tavır geliştiremiyoruz. Kirli savaş sona ermeden demokrasi kotarmak mümkün değil. Partide Kürt sorunu açıldığı zaman tansiyonları düşen insanlar var veya sorunlara daha liberal bakan burjuva anlamındaki kitle partileri kapsamında bakan insanlar var. Bu parti örgütsüze, kimliksize kimlik ihtiyacı için kurulmadı. Bulunduğumuz her yerde örgütlü bir mücadele geliştirmeliyiz. ÖDP içinde yerimizi aldıysak, ortak diller, ortak duruşlar saptamak zorundayız. Temel sorunlarımız, Türkiye'nin temel sorunlarıdır. ÖDP'nin öncülük yapması gereken sorunlardır. Bu anlamda baktığımda çok ayrı duruşlar görüyorum, bu duruşların bir an önce ortak duruşlara dönmesi lazım. İlelebet farklılıklardan yana olmamız mümkün değil. Bir an önce MYK'sından tabanına kadar değişik kurullarca tartışmalar geliştirilip ortak politikaların ve tavırların gündeme getirilmesini diliyorum. İkin-

cisi kendimizi kitlelere ifade edemiyoruz. 20 bine yakın üyemiz var; yayınımız yok. Farklı kanaldan, bir SÖZ var, bir de Yeniden. İkisi de özünde ÖDP'nin faaliyetlerini anlatıyor, ama toplumun önünde ayrı duruş sergiliyorlar. ÖDP'nin en ciddi sorunu olan günlük bir yayının oluşturulması lazım.

Cengiz: Bence ÖDP'de en büyük sorun ideolojik bir birliğin olmaması. Kürt sorunundan bahsetti arkadaşlar. Kürt sorununda barış istiyoruz ama nasıl barış istiyoruz, konulamıyor. ÖDP kendi içinde görüş birliğini sağlamak zorunda. Bu tabii bir çatı altında birleştirebildi. İnsanlar partileri aynı düzlemde görüyor. İşte sol partiler ne yapar, bağırır çağırır, devlete karşı gelir, ama ona karşı herhangi bir çözüm üretmez, geçinir giderler. Mevcut sol partilerin insanların gözündeki değerleri bu. Bu noktada ÖDP'nin yaratmaya çalıştığı bazı şeyler var; birey hukuku, özgür birey, insanların vatandaş olma hakkı... Mevcut sol geleneklerin anlayışı vardı, biz halkımızın öncüsüyüz, biz savaşırız, yaparız, ederiz halkımız da arkamızdan gelir. ÖDP'nin yapması gereken bu değil. Devletle bire bir muhatap olan halktır, bu noktada

süreç içinde olacak, ama bu süreci hızlandırmamız gerekiyor. Ortak konularda, ülkeyi, süreci iyi tahlil edip ortak bir ideolojik birliği ortaya çıkarmamız gerekiyor. Yayın bununla ilişkili. İdeolojik birliği olmayan bir partinin ortak bir yayın organı çıkarması imkansız. Ne diyeceksiniz? Kitlelere iki tane çözüm sunamazsınız. Partinin görüşlerini kitlelere ulaştıracak bir yayın organı olabilmesi için o partinin ideolojik birliğinin olması lazım, zaten yayın organının amacı partinin politikalarını kitlelere sunmasıdır.

Şükrü: ÖDP ilk çıkışıyla aidiyet duygumuzu geliştirdi. Bugüne kadar yapılanlar geniş bir kamuoyu oluşturdu, insanlar ÖDP çatısı altında biraraya geldiler. Toplumdaki sorunları su yüzüne çıkarıp tartışmaya başladı, ÖDP'nin bugüne kadar en büyük yararı buydu. Biz birçok bileşeni olan yeni bir partiyiz. Bileşenlerden kaynaklı birtakım sorunlarımız var, ama bunları aşabileceğimizi, ÖDP kültürünü oluşturabileceğimizi sanıyorum. Net bir ideoloji oluşturamadığımız için kitlelerle henüz yüz yüze gelemiyoruz. Henüz ÖDP aydınlar çerçevesi içinde kalmıştır, halka kitlelere nüfuz edememiştir. Yüzünü halka dönmesi, kendi içinde kısır döngüye düşmemesi gerekir. Bugün ÖDP içe dönük kısmi olumsuzluklar taşıyor. Ayrıca merkezden gelen olumsuzluk taşrayı çok daha kötü biçimde etkiliyor. Merkezin daha bir efor sarfetmesi, illerdeki ve taşralardaki aidiyet duygusunu geliştirmesi gerekir.

Edip: ÖDP şu ana kadar çeşitli geleneklerden gelen eski kuşakları halkı sistemin karşısına çıkarmak ÖDP'nin görevidir. Yaşamın içinde olmak, insanların direkt sorunlarıyla ilgilenebilmek önemli olan.

Ali İhsan GÖRMEZ (öğretmen): Özgürlük ve dayanışma düşüncesi Türkiye'nin her tarafina yayılmak istenen bir proje taslağı olarak ortaya çıkmış, ana hatları çizilmiş bir proje. Adından da anlaşılacağı gibi iki yanı var: Özgürlük yanı öncelikle insanların sonuna değin düşüncelerinde özgür olması, özgürce kişilik geliştirmesi ve her ortamda ülkesinin, çevresinin, insanlığın yararına düşüncelerini korkmadan söyleyebilmesi. Diğer yanı dayanışma... Özgürlük yanı parti içinde ve bu projenin bu ülkede dile getirilmesinde epeyce aşama kaydetti, ama dayanışmayı tam anlamıyla gerçekleştiremedik. Zaten dayanışma yanı, partinin yaşamıyla ilgili. Özgürlük ve dayanışmayı hayatın içerisine sokabildiğimiz zaman daha çok büyüyen bir proje olacak ve hayatın her kesimine müdahale etme şansı olan bir parti durumuna dönüşecek.

ÖDP yukarıdan aşağıya değil, aşağıdan yukarıya örgütlenmeye çalışan bir parti. Bunu becermek de öyle kolay değil. ÖDP'lilerin de geçmişten getirdikleri ve bu ülkede yaşamaktan kaynaklanan bir sürü zaafları var, bunlar da kaçınılmaz. Bunları aşmak partinin dayanışma ayağını adım adım gerçekleştirmekle mümkün. En önemli sorun kuruluş aşamasındaki o heyecanın ardından partiyi ülkenin her tarafında, her evde, sokakta, yolda, okulda, her yerde bir kitle partisi haline getirebilecek aşamayı gerçekleştirmemek. Sermayeye dayanmayan, emek hattında bir partinin 7-8 ay içinde, Türkiye gibi bir ülkede ikinci halkaya ulaşması pek kolay değil.

Antalya'daki çalışmalarınızdan da esinlenerek partinin geleceğine yönelik önerileriniz nelerdir?

Nazlı: Türkiye savaş ortamında. Partilerin Kürt sorununu ele alıp tartışmaları lazım. Yapabilecekleri en iyi şekilde destek vermeleri veya katkıda bulunmaları lazım. Çünkü Kürt sorunu çözülmeden demokrasi olmaz. İkinci olarak gerçekten sınıf mücadelesi için öncülük yapacak güçte hissetmeli kendisini.

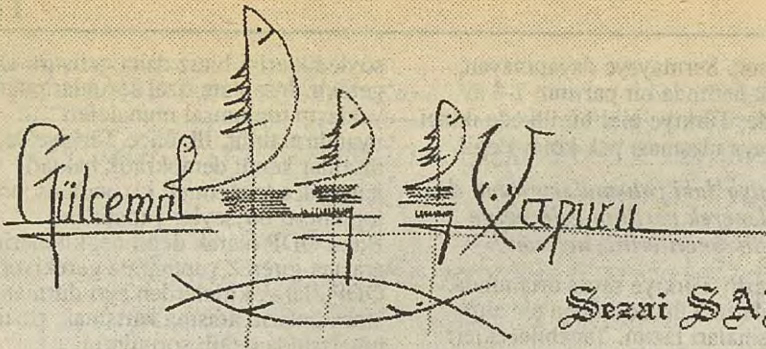
Ömer: ÖDP'nin gündeminde duran ve geleceğine yönelik çok ciddi bir seçim taslağı tartıştık. Parti içi demokrasinin çalışması, herkesin kendini ifade etme hakkı, azınlıkların çoğalma ve örgütlenme hakkı dediğimiz hakları da içeren bu seçim taslağı ciddi bir sınavdır. ÖDP önümüzdeki kongrelerde iç bütünselliğini bu adımla sağlayacaktır. Çünkü bu duruşlar ortak bir noktaya kanalize edilemezse, önümüzde gelişen gerici-faşist hareketi durdurma noktasındaki ÖDP'nin dışımızdaki güçlere de bir öncülük misyonu yüklenebileceğini sanmıyorum. Bu anlamda seçim taslağını bütün partili arkadaşlar iyi gözden geçirmelidir. Arkadaşlara katılmıyorum, Türkiye'de temel sorun olarak savaş sorunu var, demokrasi sorunu var, fakat örnek alınacak bir çalışma da var. SÖZ'den takip ediyorsanız, Mersin'de bir Partiler Platformu var, bir de Sendikalar Platformu var, bu örnek alınmalıdır, Türkiye'nin her yerinde ÖDP buna öncülük yapmalı ve bunu geliştirmeli.

Antalya'da ne partiler platformu çalışıyor, ne de sendikalar platformu şu anda.

Ömer: Bu örnek alınmalı ve geliştirilmeli. Ayrıca çeşitli konularda farklı bakışlar ortaya çıktığında alınan kararların altını doldurmama tavrından vazgeçilmeli. Figürlerin eşitliğine katılmıyorum. Bir ayağı mezarda, bir ayağı da mirasta sınıf öncülüğü yapılmaz veya bir sosyalizm kurulmaz. Eğer sınıf eksenli bir politika üstlenmez, bunu temel politika haline getirmezse ne emek güçlerine, ne demokrasi güçlerine, ne de barış güçlerinin öncülüğünü yapıp bu toplumu değiştirip dönüştürmeye gücü yetmez.

Cengiz: ÖDP'nin başlarken söylediklerini biraz daha geliştirmesi gerekir. İnsanlara özel sorunlarından yaklaşıp toplumsal muhalefeti uyandırmalıdır. İlk önce Türkiye'de insanlar kendi demokratik hakları için mücadele etmeli ki, ondan sonra toplumsal bir şeyler yapabilsin. Bunu ÖDP olarak değil de, kitlelerin arasına girerek yapmamız gerekiyor. ÖDP olarak kitlelerden ayrı durmaktansa onların arasına karışmak, parti binalarında değil, sorunların yaşandığı yerde sorunları çözmek gerekir.

Mustafa: Her sorun karşısında ne istediğimizi koymak zorundayız. Mesela Kürt sorunu, bu konuda nasıl bir çözüm sunulabilir? Savaşa karşıyız, barıştan yanayız, ama barışla sorun çözümlenmeyecek, sadece savaş duracak. Peki Kürt sorunu nasıl çözümlenir? Bu konuda somut projeler üretilmesi gerekir. Bu projeler kimlerle yapılabilir? Herhalde daha çok Kürtler projenin sahibi olacaktır, Kürtlerle diyalog kurmak lazım. Kürtlerin temsilcisi kimdir, barış masasına kimler oturacak, barıştan sonra nasıl bir yönetim oluşacak, bunların tespit edilmesi gerekiyor. Diğer alanlar için de geçerli bu. Parti yardımcı olmalı, önayak olmalı, sorunların sahipleri tarafından çözüm projeleri üretilmeli ve sahipleri girişimlerde bulunmalı. Biz Robin Hood değiliz, toplum bizzat çözüme katılmalı. Bunları sağlamak için toplumun her kesimine ulaşabilecek bir medya sistemi lazım. Bu TV olabilir, radyo olabilir, iyi bir gazete olabilir. Çok farklı grupların farklı yayınlarını devam ettirmesini olumlu bulmuyorum. Bu farklılıklar bir yayın organında tartışılırsa herkes daha iyi anlama şansına sahip olur. Bir de nasıl bir sosyalizm, nasıl bir gelecek gibi konularda herkesin farklı düşünceleri, projeleri var. Bunlar olsun, çok önemli değil. Ben bir sosyalistim, ama şu anda sosyalizmi kurma gibi bir imkanımız yok, toplum buna hazır değil. Şu anda bizim somut çözümlere ihtiyacımız var. Eskiden devrim olsun biz her şeyi çözeriz, derdik; çok yanlış, tehlikeli bir düşünce. Bunun önüne geçmenin yolu bugünden sosyalist birimleri, hayat tarzını, düşüncesini, felsefesini inşa etmektir. Şimdiden okullarımızı, işyerlerimizi kurabiliriz, sosyalist üretime, paylaşmaya yönelik işlere şimdiden başlayabiliriz. Devleti ele geçireceğiz sonra sosyalizmi kuracağız, buna inanmıyorum. Sovyetler'de bu yapıldı sonucu belli. Önce kendi kafamızda devrim yapmak zorundayız.

Sezai SARIOĞLU

ÇİNGENE GECESİ

Demirci dükkânında / oynarlar
kırmızı al kömürle / büyü yaparlar
ocaklardan / ak ruhlar uçar
çalınan arap atı / kaçmış arpa tarlalarına
benden üzengi ararlar
(Radovan Pavlovski)

Yakındoğu'nun sıcak ve çılgın esperantosu: Pazaryeri

Çocuklar, kavram değil tekerlemedir... En cin sözleri bile, dilleriyle çember çevirerek tekerleyerek, tekerlemece söylerler. Büyükler, "hem teori hem de pratik"tir. Çocuklar ise düşpratiktir... Kavramlar büyüklerin keşfidir... Belki de bu nedenle çocuklar, kavramların tekerine tekerleme sokarak büyüklerin iktidarını bozmayı pek severler, "büyüklerden masallar"daki Kaf Dağı'nın ardındaki Kof Dağı'nı hemen ortaya çıkarırlar...

Çocuklar düşleyen, büyükler yorumlayan ve hizaya sokandır... Çocukların büyümesi için masallar, büyüklerin büyümesi için kavramlar gereklidir.

Büyüklerin, kavramların freni vardır... Çocukların, masalların (kıssadan hissesi olsa da!...) freni yoktur... Çocuklar; varsa yoksa lirizmdir...

1993 Nisan... Gülcemal, "tek taraflı 2. Ateşkes ilânı vesilesiyle" Lübnan'ın Bar Alias kasabasında demir atmış bekliyor... Bar Alias, sözcüğün gerçek anlamıyla, "Yakındoğu'nun sıcak ve çılgın esperantosu: pazaryeri" (Cemal Süreya) gibi...

Burada her halk bir şeyler söylüyor, ama herkes birbirinin sesini duymuyor gibi... Her halkın kendi sesiyle sarmaşdolaş olduğu bir pazaryeri... Yüksek siyasetin çokça yapıldığı, gizli istihbarat örgütlerinin cirit attığı, tek devlet içinde pek çok devletin olduğu, insanların çoğunun gerçek adını kullanmadığı Lübnan'ın bu küçük kasabasında, sokağa çıktığınız andan itibaren kitleler halinde çocuklara rastlarsınız...

"Ve KAOS dede oldu/ Çocuk Tanrılara" (Muvaffak Sami Onat) sözü en çok buralar için söylenmiştir.

Sokakta çocuklara rastlıyorum... Düş koşturuyorlar... Yoruldukça ayak değiştiriyorlar... Dinlendikçe masal değiştiriyorlar. Hep sokakta görüyorum onları, geceyi yürürlükten kaldırmış gibiler... Sokağa çıktıkları anda büyümeye, zamandan gün almaya başlıyorlar...

Bu coğrafyanın huyundan ve suyundan olsa gerek, çocuklar oldukça politik... Belli ki, büyükler, "büyük ve yüksek siyaset" yaparken, çocuklar da, "küçük ve alçak siyaset" yapmayı öğrenmişler. Çocuklar; dudaklarında, kendi halkına ait sloganlar, yaşayan ve ölen önderlerinin isimleri ile halkların pazaryeri olan bu küçük kasabanın en çılgın esperantoları gibiler... Muhabbeti biraz koyulaştırdığınızda, koynundan küçük pankartlar ve resimler çıkarıp, zafer işareti yapıp siyah–beyaz poz verenlere bile rastlıyorsunuz...

Çocuklar, avare avare dolaşan birini görüp, "yabancı" olduğunu anlayınca önce, "aralarına karışan bir sivil" olup olmadığını iyice kontrol ettikten sonra uyarıyorlar: "Dikkat; şu gördüğünüz insanlar sivildir... Burada, Lübnan'ın, Suriye'nin, İsrail'in sivilleri var... El Muhabbarat'a dikkat edin... Hafız Esad bile korkar... "

Çocuklar, kitaplardaki devlet kavramını bilmiyorlar, ancak devleti ve en gizli işleyişini sınama–yanılma yoluyla "sokak bilgisi" yoluyla çoktan öğrenmişler... Kaç yıldır seke seke yatay/dikey akıyorlar sokaklara, pazaryerinin bütün sırrını biliyorlar...

Lübnan'da "gözle görülen devlet" devletin küçük bir kısmıdır. Modern anlamda devlet/toplum olarak örgütlenememiş "çeyrek" bir devletten/toplumdan söz edilebilir. "Esas devlet(ler)" gözle görülmeyen ama her daim hissedilenlerdir burada... Devlet; yakından gördüğünüzde uzakta, uzaktan gördüğünüzde yakındadır... Savaşın kıyısında insan olmak zor, çocuk olmak daha da zordur... Büyümekle büyümemek arasında bir sıkıntı gibidirler. Yaprakla dal, dal ile çiçek, çiçek ile meyve arasına sıkışmış zamanın bilgisi, göstergesidirler... Her biri "süreç" değil "an", gibiler... Uzun boylu bir savaşın içinde, gölgeleri uzamış ölümlerin içinde hayata sokakların içinden göz atan çocuklar..."Şiddet/korku devletten çıkmadır" sözdeyişi'ni bilmediklerinden, "korkusuzlar..."

Tam tutacakken, elinizden kaçan her şeyin simgesi olan çocukları görünce Melih Cevdet Anday'ın "Lirism" şiiri geliyor aklıma:

"Lirism her şeyden önce lirism/ Maddeden tarihten İsa'dan önce/ Soldan önce sağdan önce/ Aç karnına bolca lirism

Şu çorbanın/ tuzu biber iyi,/ Yağı âlâ çok âlâ/ Peki hani lirismi"

Çocuklar; Yakındoğu'nun pazaryerinin lirizmi... İnsan onları görünce kıskanıyor; "hani şu büyüklerin lirizmi" diyesi geliyor...

Filistinli, Arap, Kürt çocukların, sokak aralarında birbirlerinden yalıtılmış halde, sadece kendi kümeleri içinde oynamaları dikkatimi çekiyor... Her nedense, oyunlara birbirlerinden, komşularından başlamayı unutuyorlar... Her nedense, oyunlara parmak uçlarını, seslerini birleştirerek başlamayı unutuyorlar... Sanki, büyükleri ödüyorlar... Sanki savaşı ödüyorlar...

Kendilerini, en okunaklı yerlerinden okutmuyorlar...

Sokaktaki her dili konuşmayı beceren tercümanımla dolaşmaya çıkıyoruz. Ondan, önceden kafamda işaretlediğim, "mahsus mahaller"e götürmesini istiyorum...

Birkaç dakika sonra miting yapar, yürüyüş eyler gibi sloganlar atarak oynayan Kürt çocuklara rastlıyoruz. Lübnan'ın orta yerinde bir Akdeniz lirizmi gibiler. Cemal Süreya'nın güzel imgesiyle, "Yakındoğu'nun dallı İspanyolcası: Kürtçe" konuşuyorlar. Ne Gürcüce, ne de "Yakındoğu'nun kırık Portekizcesi: Lazca" bilmediğimden, resmi dilim olan orta derecede Türkçe(m) ile, "Filistinli çocuklarla neden oynamıyorsunuz?" diyorum.

Elcevap, "hınzırca" çatkapı yanıtlıyorlar; "onlarda bit–pire var..."

Filistinli çocuklar biraz ilerde oynuyor... Her an yola çıkmaya hazır bir halde, tetikte bekleyerek oynuyorlar... Filistinli çocuklara da aynı soruyu soruyorum. Cevabi nakaratı yürürlüğe sokarak ; "Kürt çocuklarda bit–pire var" diye fısıltılı bir fasıl halinde yanıt yetiştiriyorlar.

Arap çocuklar daha ilerde oynuyor... Gerçekten de bir pazaryerinin karmaşık çığırtkanlığı içinde, "Yakındoğu'nun zengin Fransızcası: Arapça" konuşuyorlar... Soruma aldığım yanıt aynı; "Filistinli ve Kürt çocuklarda bit–pire var oynamıyoruz işte..."

Daha ilerde, biraz uzakta, daha yalıtılmış bir sahada, Çingeneler mekan tutmuş. Bildiğimiz çadırlar içindeler. Burası adeta çocukistan... Rehberim, yanlarına gitmeye nazlanıyor, kafasında "onlar halk değil ki" gibi inceden inceye bir küçümseme, belki de siyasal/tarihsel bir aşağılama var gibi!.. Bunu hissediyorum... "Onlar hiç kimsenin akrabası bir halktır, hiçbir yerde otururlar, vatanları hiçbir yerdir, yokülke'ye kayıtlıdırlar" diyerek ısrar ediyorum... Sonunda Çingene çocukların oynadığı yere gidiyoruz... Her birinin işaret parmağında bir oyun, penceresiz büyüyorlar. Biraz ilerde, büyükler çalgıları akort ediyor. Biri ayağa kalkıp, devlete bakar gibi bakıyor, devlet olmadığımızı anlayınca ise şenliği başlatıyor: "Bir kan oluyor bir kıyamet bir çalgı/ Ve zurnanın ucunda yepyeni bir çingene" (Cemal Süreya).

Zurnanın ucunda yepyeni bir Çingene, zurnanın Akdeniz kenarında Çingene turfandası çocuklar... Sokakların parasız yatılı öğrencisi çocuklara; "Neden Kürt, Filistinli, Arap çocuklarla oynamıyorsunuz. Sadece kendi aranızda oynamaktan sıkılmıyor musunuz?" diyorum...

Geceleri çok kısa, gündüzleri uzun, molaları çok kısa, yolculukları çok uzun, miniminnacık minör bir Çingene kız; "Yakındoğu'nun bindallı düşçesi: Çingenece" ile şöyle yanıtlıyor:

"Ama onlar siyasi çocuk... Ama onlar, sokakta oyun oynamıyor siyaset yapıyor... Ama onlar çocuk değil ki!.. Ama esas çocuk biziz. Ama biz oyun oynuyoruz..."

Çocuklar... Uçurtmaların ayak izleri... Şiirlerin uyak izleri... Ortadoğu'nun, Yakındoğu penceresinde oturan, babalarından bir yaş büyük zaman parçaları... Her gün sokaklarla tartışarak, tüzüksüz, demokratik merkeziyetçilik dışı büyüyen düşkırıntıları... Bar Alias'ta, sokaklara en erken çıkan, eve en geç giren uzatmalı gündüzler... Bu çok eski coğrafyada yerleşecek düş arayan halkların, dünyaya annelerinden önce gelen çocukları...

Çocuklar... Varsa yoksa lirizm... Elbette tümü, ama özellikle de Çingene çocuklar...

Hem lirik, hem lirizm, hem de tastamam bir lir... Çocukistan'a, Çingene çocukların şarkılarından girilir...

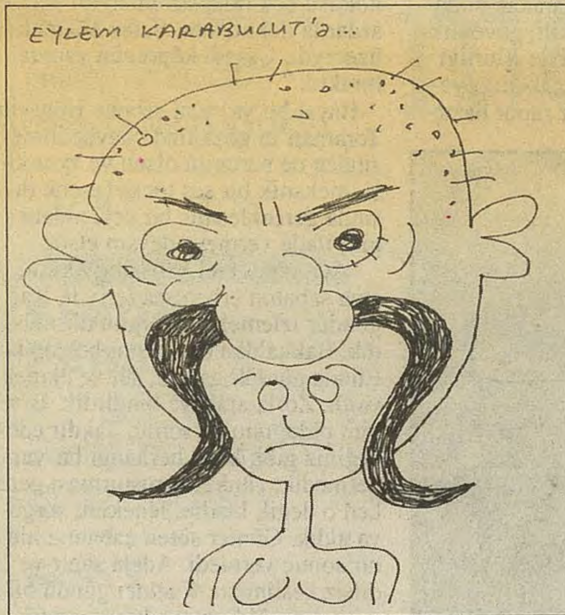
ALTAY MARTI
KEKMECİGERİ

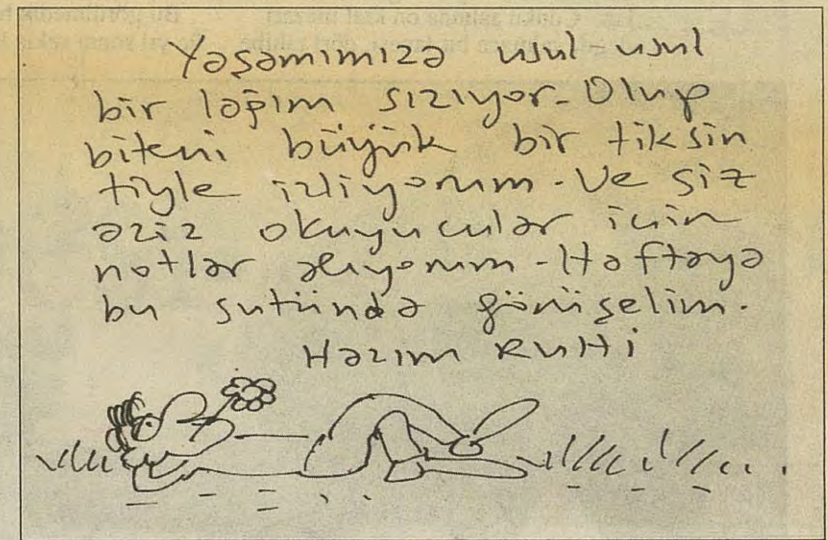

İlk itirafçıyı beklerken

Olay, IX. Ramses döneminde eski Mısır'da geçer. İkinci Ramsesler'in I. ve II. Sethoslar'ın güçlü saltanat dönemleri sona ermiştir. Ülkeye rüşvet ve yiyiciliğin kol gezdiği bir ortam egemendir; mezarlık bekçileri papazlarla, denetmenlerse bölge yöneticileriyle işbirliği içinde kral mezarlarını soymaktadır.

"Bir gün Doğu Theben'in yöneticisi Peser batı yakasındaki yaygın bir mezar soyguncuğunu öğrenir. Peser, Batı Theben'in yöneticisi ve şüpheli bir adam olduğu anlaşılan Pewero'yu, o kendisini ne denli sevmezse öyle sevmemektedir. Bu nedenle de, çok büyük olasılıkla, kendisiyle aynı düzeyde olan meslektaşını bütün Theben bölgesinin veziri Chamwese'nin gözünden düşürmek için sevinç sevine bu olanaktan yararlanır. Fakat iş Peser için kötü gider; çünkü ihbarında, soyulmuş mezarların sayısını vermek aymazlığını göstermiştir: On kral mezarı, dört rahibenin ve birçok da özel kişinin mezarı. Oysa Chamwese'nin soruşturma için ırmağın öte yakasına gönderdiği komisyon üyelerinin çoğu, hatta belki de onları gönderen vezir bile, kuşkusuz (Pewero'nun ölçülülüğünü gösterir) bu soygunlardan yararlanmışlardır. Bugünkü deyimimizle yüzde almışlar ve yargıları daha ırmağın öteki yakasına geçmeden çoktan verilmiştir. Böylece ihbarı salt biçime bağlı yasal bir yoldan sonuçlandırırlar. Gerçekten soyguncuğun olup olmadığını ele alacak yerde Peser'in verdiği bilginin gerçeğe tam olarak uymadığını kanıtlarlar... Çünkü aslında on kral mezarı değil, yalnızca bir tanesi, dört rahibe mezarından da ikisi soyulmuştur. Bütün özel kişilerin mezarlarının soyulmuş olduğu yadsınamaz, ama komisyon bunun için Pewero gibi böylesine hizmeti geçmiş bir memuru mahkemeye verecek değildir ya! İhbar hasıraltı edilir! Ertesi gün başarılı Pewero, "gözcüleri, ölü kentin yöneticilerini, işçilerini, polislerini ve ölüler kentinin bütün Araplarını" bugün kullandığımız sözcüklerle, belki de "içten gelme" diyebileceğimiz bir gösteri için Nil'in doğu yakasına yollar ve onlara ayrıca, Peser'in evinin yakınına gitmekten de çekinmelerini bildirir. Artık bu kadarı Peser'e fazla gelir!

Haklı olarak bu olanları birinci sınıf bir kışkırtma olarak kabul eder ve çok iyi anlayacağımız bir kızgınlık nöbeti içinde ikinci, bu kez kesin yanlışı işler. Batılı sürünün önderlerinden biriyle zorlu bir söz dalaşına girişir, derken tanıklar önünde bu olayı, veziri de aşarak doğruca krala bildireceğini söyleyiverir.

Pewero'nun beklediği de budur. Hemen vezire, Peser'in bu inanılmaz, bütün kuralları altüst eden saldırı niyetini duyurur. Vezir mahkemeyi toplar. Beceriksiz Peser'i yargıç olarak buna katılmaya zorlar. Peser, kendini yalancı tanıklıkla suçlamak ve suçlu çıkarmak zorunda kalır.

Hiç gizli kapaklısı kalmayacak gibi belgelendirilmiş olan öyküye burada hiçbir şey eklemeyeceğiz. Bu, neredeyse modern öykünün, hep istediğimiz, fakat çok ender olarak erişebildiğimiz, masallardaki gibi bir bitişi var.

Bu görülmedik haksız davadan iki üç yıl sonra sekiz kişilik bir mezar soyguncuları çetesi yakalanır. Bunlar "çift değnekle ayaklarına ve ellerine sopa atıldıktan sonra "itirafta bulunurlar; itirafları yazıya geçirilir ve bu, anlaşılan dürüst birinin eline geçtiği için, artık hasıraltı edilmez. Bu haydutlar olayı şöyle anlatırlar:

"İçinde bulundukları tabut ve kefenleri açtık. Bu kralın saygıdeğer mumyasını bulduk... Boynunda bir dizi muska ve altın süsler vardı; başı altın bir maske ile örtülü idi; kralın saygıdeğer mumyası baştan aşağı altın içindeydi. Kefenleri içten ve dıştan altın ve gümüş kaplı idi. Tanrının saygıdeğer mumyasında bulduğumuz altını, boynundaki muska ve süsleri, içinde yattığı kefenleri çekip aldık.

Kralın eşini de böyle bulduk; bulduğumuz her şeyi böyle çekip aldık. Kefenlerini yaktık. Yanında bulduğumuz bütün eşyayı çaldık. Altından, gümüşten ve bronzdan kaplar vardı. Bölüştük ve her iki Tanrı'nın mumyalarında bulduğumuz altınları, muskaları, süsleri ve kefenleri sekize pay ettik."

Mahkeme bunların suçluluğuna karar verir. Böylece Peser'in savları da doğrulanmış olur; çünkü soyulduğu şimdi itiraf edilen mezarlar arasında daha önce Peser'in haber vermiş olduklarından biri de vardır" (*)

Ne kadar bizden bir öykü değil mi? Tek başına Yüksekova olayının kendisi bile binlerce yılın değişmezleriyle ilgili bir koşutluk kurmaya yetermiş gibi görünüyor.

Anımsanır; aralarında zamanın Kültür Bakanı Ercan Karakaş'ın da bulunduğu üç milletvekili, güvenlik güçleri ve aşiret reisleriyle işbirliği içinde eroin ve silah kaçakçılığı yapan bir çeteyle ilgili bir rapor hazırlamış ve Genelkurmay, bu çabaların bir karşılığı olarak kendilerini "haklarında soruşturma açılması" talebiyle ödüllendirilmişti(!).

Devranın hangi devran ve bu toprakların hangi topraklar olduğu sorusunun anlamsız düştüğü bir yerdeyiz. İpin ucu çoktan kaçmış görünüyor; bütün çiviler çoktan çıktı, ne bir şiraze var sayfaları bir arada tutacak, ne de bir zıvana. Ama yine de, nisyan ile malül olmadığımızı kendimi inandırmak istercesine sorular sorup yanıtlar üretmeye çalışıyorum. Hayal, söz konusu yanıtların karşılıksız kaldığı yerde ortaya çıkıyor; umut, bir olabilirlik olarak silikleşirken, yerini ummak isteğinin kendisine bırakıyor.

Hayal bu ya, diyorum: Faili meçhul cinayet şebekelerinden biri ortaya çıkarılmış ve mensupları mahkeme önüne çıkartılmış olsun. Yargıç, İHD yöneticisi ve Halkın Emek Partisi Diyarbakır İl Başkanı Vedat Aydın'ın dosyasını açsın ve Özel Tim Görevlisi eski ülkücü .... anlatmaya başlasın:

"Temmuzun ilk günleriydi. Vedat Aydın'ı gece onbir sularında evinden aldık. Gözleri bağlı bir halde bir süre dolaştırdıktan sonra meskun bölgeye getirdik. 'Sizleri tanıyorum, bu yaptıklarınızın hesabını bir gün mutlaka vereceksiniz' dedi. Çok sinirlendik. Arkadaşlardan biri o kızgınlıkla sigarayı Vedat Aydın'ın vücuduna bastırdı. Tuhaf, tanımı olanaksız bir ses çıktı maktülün ağzından. Yanık et kokusu çok rahatsız ediciydi. Tetiğe ardarda dokundum. Şafak sökmek üzereydi. Cesedi köprünün yanına bıraktık."

Hayal bu ya, aynı şebeke Hüseyin Toraman'ın gözaltında kaybedilmesinden de sorumlu olsun ve aynı kişi, mekanik bir ses tonuyla, çok dışında gerçekleşmiş bir şeyi anlatır gibi ifade vermeye devam etsin:

"Ayı, günü tam hatırlamıyorum, ama sabahın erken saatleriydi. Kaç gündür izlemekten yorgun düşmüştük. Bakkaldan çıkmasını bekledik. Elinde günlük gazete, süt ve ekmek vardı. Zorla arabaya bindirdik. Bize kim olduğumuzu sordu. Takdir edeceğiniz gibi, buna herhangi bir yanıt vermedik; çünkü, soruşturması gereken o değil, bizdik. Nitekim, sorguya aldık. Günler süren çabamız hiçbir sonuç vermedi. Adeta sağır ve dilsiz kesilmişti. Kaçıncı günü bilmiyorum, öldürmeye karar verdik. Sırayla birer kurşun sıktık. Battaniyeye sarılı cesedi bir gece sorgu odasından çıkartarak daha önce infazını gerçekleştirmiş olduğumuz .....'ın yanına gömdük."

Adresi belirsiz ölüler, ilk yağmurların kemiklerini sızlattığı bu güz ülkesinden faillerinin yüzlerine bakıyorlar ve bizler –belki gerçekleşir umuduyla– ilk "itirafçı"nın adının zikredileceği anı bekliyoruz.

Hayal bu ya!..

(*) C. W. Ceram, Tanrılar Mezarlar ve Bilginler

Levent GÖKSU

SÖZ Haftalık Haber Yorum Dergisi

• **Sahibi:** Olgu Ltd. Şti. adına Ali KÜÇÜK
• **Koordinatör:** Seyfi ÖNGİDER
• **Yazışleri:** Ayla ÖNDER, Sermet ÖZDOĞAN, Sezai SARIOĞLU, VEHBİ ERSAN, VEYSİ SARISÖZEN
• **İdare:** Muzaffer TUTKAN
• **Sorumlu Müdür:** B. Aytaç YOLDAŞ
• **Ankara Temsilcisi:** Mustafa ERDOĞAN

Avrupa Temsilcilikleri

Almanya: A. Vehbi PAKSOY **Tel:** 0049 30 6183742 **Fax:** 0049 302755143
Fransa: Y. Mustafa ÖZKAN **Tel:** 0033 148572114 **Fax:** 0033 148571691
İsviçre: Süleyman ÖZGÜR **Tel:** 0041 3415213
İngiltere: Ahmet SAYER **Tel:** 0044 1814826280

Adres: Sıraselviler cad. Billurcu sk. No: 3/8 Taksim/İstanbul **Tel:** (0212) 249 99 29 **Fax:** (0212) 249 99 29 **Basıldığı Yer:** Serler Matbaacılık **Dağıtım:** Biryay